

Årsberättelse

1900.

I. Stadsfullmäktige.

Af de under ifrågavarande redogörelseår af Stadsfullmäktige handlagda ärenden må anföras följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Sedan Stadsfullmäktige i anledning af Kejserliga Senatens den 13 Mars 1899 gifna utslag öfver Fullmäktiges besvär i fråga om utvidgning af Docksgatan ¹⁾ mellan tomten N:o 12 vid sagda gata och Sandvikstorget anmodat ²⁾ Drätselkammaren att inkomma med förslag till de åtgärder, som af utslaget påkallades, hade Drätselkammaren låtit Byggnadskontoret utarbета sådan ändring i gällande stadsplan, att Docksgatan skulle utbredas så mycket inpå tomten N:o 12, att bredden emellan barriären mot hamnbaneskärningen och motstående husvägg ingentädes understeg 6 meter, hvarigenom staden blefve tvungen att från merberörda tomt inlösa en areal af cirka 31,28 m²; och föreslog ³⁾ Drätselkammaren, jemte öfversändande till Stadsfullmäktige af härför nödiga ritningar, att Fullmäktige ville å denna förändring utverka nådig fastställelse. På Beredningsutskottets förslag beslöt ⁴⁾ Stadsfullmäktige ock till härmed öfverensstämmande underdånig hemställa; och underrättades ⁵⁾ Stadsfullmäktige sedermera i vanlig ordning, att Kejserliga Senaten vid ärendets föredragning den 21 Maj fastställt den ansökta ändringen i stadsplanen.

Ändring af
stadsplan för
Docksgatans
utvidgning.

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 26. — ²⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 4. — ³⁾ Drks skrf. N:o 41 af den 15 febr. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 mars § 8. — ⁵⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 2.

Förändrad
stadsplan för
Skatudden.

I anledning af Stadsfullmäktiges beslut i fråga om en ny magasinstomt å Skatudden ¹⁾ hade Drätselkammaren till Stadsfullmäktige insändt ²⁾ å stadens Byggnadskontor i två exemplar uppgjorda ritningar, hvari ingick icke allenast den under N:o 3 vid skatuddskanalen med en areal af 419 m² projekterade magasinstomten, utan ock förändring beträffande läget och storleken af de enligt gällande stadsplan för Skatudden föreslagna varuskjulen å Skatuddens södra kaj, äfvensom en mindre ändring af gränsen för planteringen å Mynttorget. Och sedan Stadsfullmäktige lemnat ³⁾ ärendets förberedande behandling till det utskott, som tidigare handlagt frågan om uppförande af varuskjul å Skatudden, beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på detta utskotts förslag ⁵⁾ ingå med underdånig hemställan om sådan ändring af stadsplanen för Skatudden, som en genom utskottets försorg uppgjord ny plan närmare angaf, deri endast tomt för det tillernade magasinet och ändrade gränser för planteringen å Mynttorget voro observerade, men öfriga ifrågasatta förändringar i stadsplanen för Skatudden uteslutna.

Genom Magistratens skrifvelse N:o 675 af den 15 September under rättades sedermera Stadsfullmäktige, att Kejserliga Senaten vid den 29 Augusti skedd föredragning af ärendet funnit godt bifalla till den ansökta stadsplansförändringen; och beslöto ⁶⁾ Stadsfullmäktige härom underderrätta Drätselkammaren.

Ändring i stads-
plan beträffande
7:de stadsdelen.

Uti skrifvelse från Magistraten med Guvernörens i länet remiss, åtecknad Civilexpeditionens i Kejserliga Senaten bref af den 1 Maj under rättades ⁷⁾ Stadsfullmäktige, att Kejserliga Senaten bifallit till sådan ändring ⁸⁾ af den för staden gällande stadsplan, att fabriksstomterna N:ris 183 och 180 skola indelas till vanliga bostadstomter samt sistnämnda qvarters östra del i riktning af Kaptensgatans förlängning reserveras såsom öppen plats, hvarhos de förra fabriksqvarteren N:ris 179 och 182 upplåtas dels till anläggning af villatomter dels till utvidgning af Fabriksparken, medan gränserna för fabriksqvarteret N:o 178 underkastas en mindre reglering.

Ändring af
stadsplan för
10:de stads-
delen.

Med afseende derå att arrendatorn af lägenheterna N:ris 35 och 36 Holmnäs och Sundsberg, hvilka den 10 December 1870 af Magistraten utarrenderats för en tid af 30 år med rättighet under vissa villkor till 20

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 6. — ²⁾ Drks skrf. N:o 40 af den 15 febr. — ³⁾ Stfs prot. den 7 mars § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 juni § 29. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 10. — ⁶⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 7 juni § 1. — ⁸⁾ Se 1899 års berättelse pg. 1—3

års förlängning af arrendetiden, vid å stället föranstaltad afträdessyn icke allenast befans till sagda arrendeförlängning berättigad utan ock staden förpliktad att vid den förlängda arrendetidens utgång efter mätessmannaord inlösa de många och stora å lägenheterna uppförda byggnaderna, hvilka emellertid vid en mindre förändring i stadsplan för denna del af 10:de stadsdelen kunde få å sina platser qvarstå, föreslog¹⁾ Drätselkammaren, som funnit det med stadens fördel bäst öfverensstämmande, om sådan öfverenskommelse kunde träffas med arrendatorn, att denne finge arrendeförlängning till de tomter, hvarå de honom tillhöriga boningshusen äro belägna, äfvensom rätt att utan auktion efter de värden, som tomterna vid den förlängda arrendetidens utgång kunna åsättas, inlösa desamma, mot att den öfriga marken vid årets utgång öfverginge till staden samt arrendatorn afstode från sin kontraktsenliga rätt att fordra byggnadernas inlösen af staden, det häraf betingade stadsplan skulle af Stadsfullmäktige utverkas, samt att, sedan sådan ändring vunnits, på här i öfrigt framhållna villkor till byggmästaren J. Söderlund för en tid af 20 år, räknadt från den 1 Januari 1901, mot en grundränta af 3,133 hektoliter råg och en årlig arrendeavgift af 175 mark utarrendera bostadstomterna N:o 8 vid Cirkusgatan enligt ny indelning af kvarteret N:o 297, N:o 4 vid Holmnäsgatan och N:o 9 vid Långbrokajen i kvarteret N:o 298; att till professorn A. Genetz för en tid af 20 år, räknadt från den 1 Januari 1901, mot en årlig arrendeavgift af 200 mark utarrendera bostadstomten N:o 8 vid Holmnäsgatan i kvarteret N:o 298; samt att till fru Mathilda Mattsson för en tid af 10 år, räknadt från den 1 Januari 1901, mot en årlig arrendeavgift af 320 mark utarrendera bostadstomten N:o 4 vid Sparbankskajen i kvarteret N:o 299. Tillika utbad sig Drätselkammaren, att, för den händelse Stadsfullmäktige ville godkänna Kammarens gjorda förslag beträffande ändring i stadsplanen för ifrågavarande stadsdel, omedelbart få ombesörja uppgörande af sådana kartor, som för utverkande af fastställelse deraf erfordrades, och till Stadsfullmäktige öfversända desamma. Och blef denna framställning af Stadsfullmäktige i allo godkänd²⁾.

Sedan Kejserliga Senaten bifallit³⁾ till Stadsfullmäktiges anhållan om utbyte af Kronan tillhöriga tomten N:o 19 vid Petersgatan i kvarteret N:o 180 emot ett område vid Fredriksgatan, hade Fullmäktige vid den

Ny indelning af området nord-vest om Fredriksgatan samt utförande af planeringar å öppna platsen vid Simonsgatan.

¹⁾ Drks skrf. N:o 197 af den 18 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 21). — ²⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 23. — ³⁾ Se 1899 års berättelse pg. 10.

5 September 1899 hållet sammantråde anmodat Drätselkammaren att inkomma med framställning rörande sagda områdes intagande i stadsplan; och öfversände ¹⁾ Drätselkammaren i anledning häraf för fastställelse nödig, af Byggnadskontoret i 2:ne exemplar uppgjord ritning till ny indelning af ifrågavarande område, å hvilken ritning jämväl ingick de af Fullmäktige den 26 September 1899 till utförande beslutna ²⁾ trädplanteringarna å öppna platsen invid Simonsgatan. På Beredningsutskottets förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige till Hans Kejserliga Majestät ingå med underdånig hemställan om de af Stadsfullmäktige i anfördt afseende beslutna ändringarna i stadsplanen; och underrättades ⁴⁾ Stadsfullmäktige uti Magistratens skrifvelse N:o 593 af den 16 Maj, att Kejserliga Senaten vid den 8 i samma månad skedd föredragning af ansökan funnit godt bifalla densamma.

Stadsplan för
Tölöområdet.

Medels remiss af den 30 Januari hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren inkomma med utlåtande i anledning af en utaf arkitekterne Lars Sonck, Walter Thomé och Bertel Jung, såsom upphovsmän till de med 2:dra och 3:dje prisen belönade projekten till stadsplan för Tölöområdet, hos Stadsfullmäktige gjord framställning, att dem måtte beviljas rätt att på grundvalen af nämnda tvenne projekt utarbета en plan för ifrågavarande stadsdel, hvilket arbete sedermera genom stadens försorg skulle jemte den af professorn Gust. Nyström, ingenjören Herman Norrmén och öfveringenjören Th. Tallqvist på uppdrag af Drätselkammaren utarbetade stadsplanen för sagda område underkastas sakkunnig granskning af utländska auktoriteter. Och föreslog ⁵⁾ Drätselkammaren till fullgörande häraf, att Stadsfullmäktige ville, med frångående af sitt förra beslut ⁶⁾ i förevarande fråga, uppdraga åt en af trenne personer bestående ojäfvig kommission att med biträde af stadens Byggnadskontor på grundvalen af det med första priset belönade projektet till plan för Tölöområdet och, såvidt möjligt, med tillgodogörande af öfriga prisbelönade förslag samt med beaktande af prisnämndens utlåtande, utarbета definitivt förslag till stadsplan för nämnda område. På Beredningsutskottets förslag beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige emellertid, att uppdraga åt Drätselkammaren att anhålla, det ville ej blott herrar Norrmén och Nyström på grundvalen af sitt tidigare projekt, utan ock herrar Sonck,

¹⁾ Drks skrf. N:o 39 af den 15 febr. — ²⁾ Se 1899 års berättelse pg. 30. — ³⁾ Stfs prot. den 7 mars § 7. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 juni § 2. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 35 af den 8 febr. — ⁶⁾ Se 1899 års berättelse pg. 4. — ⁷⁾ Stfs prot. den 14 febr. § 15.

Thomé och Jung på basen af deras tvenne projekt inom den 1 Oktober 1900 utarbета hvar sitt definitiva förslag till plan för Tölö stadsdel, hvar vid Drätselkammaren egde tillkännagifva: a) att vederbörande vid utarbetandet af hvardera förslaget ömsesides ega tillgodogöra sig detaljer och anordningar från öfriga prisbelönade förslag; b) att Byggnadskontoret eger för utarbetandet af hvardera dessa förslag tillhandagå med nödigt biträde; samt c) att Stadsfullmäktige icke förbinda sig till anordnande af ny täflan eller expertise, utan förbehåller sig frågans slutliga afgörande i den ordning, Stadsfullmäktige finna lämplig. Och bemyndigade Stadsfullmäktige tillika Drätselkammaren att efter räkning utanordna skälig ersättning för det med förslagens utarbetande förenade arbete.

På Drätselkammarens i enlighet härmed hos vederbörande gjorda anhållan blefvo äfven tvenne nya stadsplansförslag för denna Tölö stadsdel utarbetade och inom utsatt tid till Kammaren inlemnade och af Kammaren öfversända till Stadsfullmäktige, som för deras granskning beslöto ¹⁾ tillsätta ett af fem personer bestående utskott, hvilket tillerkändes rätt att vid behof anlita experter.

Sedan Byggnadskontoret med biträde af professorn Gust. Nyström utarbetat och till Drätselkammaren inlemnat sådant definitivt förslag i tvenne exemplar till stadsplan för villaområdena Eko, Surutoin, Ås, de s. k. Janssonska odlingarna och lägenheten Wallgård äfvensom för förstaden Hörneberg och en del af Sörnäs udde, som af Stadsfullmäktige tidigare i hufvudsak godkänts ²⁾, öfversände ³⁾ Drätselkammaren detsamma jemte särskilda dertill hörande ritningar med gatuprofiler, kloak- och vattenledningar inom området till Stadsfullmäktige, för att Fullmäktige måtte utverka nådig fastställelse å detta stadsplansprojekt, sedan deri dock efter Stadsfullmäktiges granskning af Byggnadskontoret blifvit inskrifna de gatunamn, som funnos upptagna endast å planen för kloaknätet. Och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige, efter att beträffande förnämligast dessa gatunamn hafva låtit ⁵⁾ ånyo granska förslaget af ett särskildt tillsatt utskott, på dess hemställan godkände omordade gatunamn med iakttagande af några utaf utskottet deri förordade ändringar och tillägg, samt kunde ⁶⁾ Stadsfullmäktige, sedan Drätselkammaren till Stadsfullmäktige återsändt ⁷⁾ det sålunda kompletterade stadsplansförslaget till 11:te och

Förslag till
stadsplan för
11:te och 12:te
stadsdelarna.

¹⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 14. — ²⁾ Se 1899 års berättelse pg. 3 & 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 96 af den 3 maj. — ⁴⁾ Stfs prot. den 12 juni § 4. — ⁵⁾ D:o d:o den 9 maj § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 sept. § 30. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 162 af den 9 aug.

12:te stadsdelarna fatta beslut om förslaget insändande till högvederbörlig ort i och för stadfästelse.

Ansökan om
plats å Mejlans
hemman för an-
läggande af en
villastad.

Hos Stadsfullmäktige hade af herrar Konni Zilliacus, Harald Neovius, Wilhelm Ramsay m. fl. å ett konsortiums vägnar uti skriftlig ansökan för den 21 Oktober gjorts förfrågan, på hvilka vilkor staden kunde afstå ett å en ansökningen bilagd karta närmare angifvet område inom staden tillhöriga Mejlans hemman för anläggande derstädes af en villastad, hvartill jemväl ett utkast närslutits; och hade Stadsfullmäktige beslutit¹⁾ infordra Drätselkammarens utlåtande i ärendet. Uti afgifvande sådant²⁾ framhåller Drätselkammaren vissa svårigheter, som under gällande förhållanden stälde sig i vägen för omedelbart villfarande af sökandenes anhållan. Sådana voro: att Mejlans hemman ännu icke var under staden afhyst utan hörde till Helsing kommun; att därför vederbörlig fastställelse å en stadsplan för det ifrågakomna området icke kunde erhållas; samt att särskilda för frågans bedömande erforderliga förarbeten i geodetiskt och tekniskt hänseende icke blifvit utförda, så att möjligheten och lämpligheten af den tillernade villastadsanläggningen icke kunde behörigen pröfvas, aldramin st från ekonomisk synpunkt. Drätselkammaren föreslog emellertid, att Stadsfullmäktige ville gifva sökandene det svar, att det åstundade området å Mejlans hemman kunde, sedan hemmanet blifvit under staden afhyst och påpekade bristande utredning af sökandene införskaffats, till konsortiet aflåtas. Ärendet blef dock icke af Fullmäktige under året slutbehandladt.

Finska teater-
husets placering
på de s. k. Wil-
helmsbads-
tomterna.

Då Stadsfullmäktige biföllo till „Suomalainen Teatteritalon Osakeyhtiö's“ anhållan att få uppföra det tillernade nya teaterhuset å tomten N:o 8 vid Wilhelmsgatan, enligt en ansökningen bilagd ritning, 5,5 meter, rampen oräknad, utöfver tomtgränsen in på Jernvägstorget, faststälde³⁾ Stadsfullmäktige, bland andra, följande tvenne vilkor: e) att vid områdets bebyggande i öfrigt noggrant iakttages hvad vid dess reglering kan varda föreskrifvet och f) att nuvarande finska teaterbyggnaden undanskaffas och platsen återlemnas åt staden före utgången af år 1904. Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige den 2 Mars hade direktionen för Suomalainen Teatteritalon Osakeyhtiö emellertid anmält, att bolaget, som är villigt att underkasta sig öfriga af Stadsfullmäktige uppställda vilkor och disponerar öfver endast tomten N:o 8 i kvarteret, ser sig urständsat att fullgöra de tvenne ofvan-

¹⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 29. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 31. — ³⁾ Se 1899 års berättelse pg. 8—10.

berörda föreskrifterna, hvilka beröra Osakeyhtiö Kaisaniemis och Suomalainen teatterihuone osakeyhtiö's (Arkadiabolagets) rättigheter, uti hvilka sagda bolag icke medgifva några inskränkningar; hvarför Suomalainen Teatteritalon Osakeyhtiö också måste afsäga sig förmånen att få teaterbyggnaden utskjuten öfver tomtgränsen, derest Stadsfullmäktige icke finna med billighet och rättvisa öfverensstämmande att afstå från begge ofvananförda villkor. För utredning af den sålunda invecklade frågan beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige tillsätta ett särskildt utskott, men innan medlemmar dertill blifvit af Fullmäktige utsedde, öppnade sig genom en skrifvelse från Osakeyhtiö Kaisaniemi för den 28 Mars utväg för lättare lösning af frågan.

I åberopade skrifvelse anhålles om sådan reglering af ifrågavarande kvarter N:o 39 att genom detsamma komme att dragas en 11 meter bred, Jernvägstorget och Kaisaniemi park förenande gata, som skulle bildas genom att afskilja en lika bred remsa från tomten N:o 10 vid hörnet af Wilhelmsgatan längs tomtens östra gräns. Tillika medgifves, på det teaterns omgifningar emot Jernvägstorget och teatertomten blefve ordnade på ett så prydligt sätt som möjligt, sådana inskränkningar i byggnadsrättigheten, att vid bebyggande af tomterna N:ris 6 och 10 vid Wilhelmsgatan hela den åt torget vettande sida skall behandlas såsom ett arkitektoniskt helt, hvarjemte de å dessa tomter till uppförande afsedda byggnader böra såväl till form som storlek harmoniera med teatern, sålunda att de med densamma bilda en värdefull och vacker arkitektonisk helhet och att deras höjd ej får öfverstiga 16,5 meter till taklisten och 22,5 meter till takåsen, räknadt från markens nivå — torn, gaflar och vindsfenster likväl oberäknade — hvarom allt anteckning finge i stadens tomtbok göras. Och var bolaget villigt att för evärdelig tid öfverlåta till staden marken för ofvannämnda gata, under villkor att till Suomalaisen Teatteritalon Osakeyhtiö utan andra förbehåll än ofvan framhållna utbetalas den af staden utlofvade summan 100,000 mark.

Med afseende härå och då förbehållet angående den nuvarande Arkadiateaterns undanskaffande, enligt vunnen utredning om den rätt hvar under dithörande område af Arkadiabolaget innehafves, icke ovilkorligen behöfde göras gällande i sammanhang med frågan om Wilhelmsbadstomternas bebyggande, föreslog Beredningsutskottet och godkände ²⁾ Stadsfullmäktige följande beslut: 1:o) att tillåta Suomalaisen Teatteritalon

¹⁾ Stfs prot. den 7 mars § 19. — ²⁾ D:o d:o den 26 mars § 3.

Osakeyhtiö att på tidigare under mom. a), b), c) och d) upptagna villkor uppföra den tillernade teaterbyggnaden å tomten N:o 8 vid Wilhelmsgatan enligt företedd ritning 5,5 meter, rampen oräknad, utöfver tomtgränsen inpå Jernvägstorget; 2:o) att bifalla till den af Osakeyhtiö Kaisaniemi ansökta regleringen af kvarteret N:o 39 på ofvanbeskrifvet sätt, hvarom anteckning bör ske i stadens tomtbok; 3:o) att anmoda Drätselkammaren att till Suomalaisen Teaatteritalon Osakeyhtiö utbetala bidraget till teaterföretaget, 100,000 mark; samt 4:o) att uppdraga åt Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till sådan ändring af gällande stadsplan, som för ofvannämnda reglerings genomförande erfordras. Och skulle om dessa beslut underrättas Suomalaisen Teaatteritalon Osakeyhtiö och Osakeyhtiö Kaisaniemi.

Derjemte beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga de åtgärder, som kunna vara påkallade för den nuvarande finska teaterbyggnadens undanskaffande och platsens återlemnande till staden före utgången af år 1904, till hvilken tid området fortfarande finge af Finska Teaterhusaktiebolaget (Arkadiabolaget) för det ursprungligen afsedda ändamålet arrendefritt disponeras.

Sedan Drätselkammaren till Stadsfullmäktige insänt¹⁾ af stadens Byggnadskontor i tvenne exemplar uppgjorda förslag till tomtreglering på ofvan angifna grunder af kvarteret N:o 39 Apan, beslöto²⁾ Stadsfullmäktige ingå till Kejserliga Senaten med anhållan om dylik ändring i gällande stadsplan; och underrättades³⁾ Stadsfullmäktige i skrifvelse från Magistraten N:o 669 af den 18 Augusti, att Kejserliga Senaten vid af ärendet den 8 i nyssnämnda månad skedd föredragning funnit godt till sagda anhållan bifalla.

Bevarande af
utsigten från
Observatori-
bergen.

Hänvisande⁴⁾ till hvad tidigare blifvit tillgjordt för bevarande af utsigten från Observatoriibergen, hade Drätselkammaren föreslagit⁵⁾ att Stadsfullmäktige för sin del ville fixera det å en närsluten planritning angifna höjdplan, hvaröfver byggnader å tomterna N:ris 4 och 6 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 136, N:o 8 vid Fabriksgatan och N:o 3 vid Petersgatan i kvarteret N:o 134 samt N:o 4 vid Petersgatan i kvarteret N:o 135 icke finge uppföras, äfvensom bemyndiga Kammaren att vid försäljning af dessa ännu odisponerade tomter göra härför erforderliga

¹⁾ Drks skrf. N:o 97 af den 3 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 9 maj § 21. — ³⁾ D:o d:o den 18 sept. § 3. — ⁴⁾ Se 1897 års berättelse pg. 29 och 1899 års berättelse pg. 6. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 49 af den 1 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 5).

förbehåll; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾. Ifrågavarande plan har vid Astronomiska observatoriet en höjd af 31,5 meter öfver hafsytan samt tangerar högsta punkten af batteriberget i Brunnsparken och faller beträffande utsträckning inom en cirka 64 graders vinkel, hvars spets befinner sig några meter i norr och vester (cirka 3 resp. 8) från nedra hörnet af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan.

Enär vid ofvannämnda förslag förutsattes, att icke heller å denna stadens egande gård får vid nybyggnad uppföras högre hus än att de falla under beskrifna höjdplan, föreslog Drätselkammaren att äfven denna tomt skulle underställas bestämningen om inskränkt byggnadsrätt. Deremot fann Drätselkammaren något skäl icke föreligga att på bekostnad af tomten utvidga nedfarten från Observatoriibergen till Bergmansgatan, hvarom Trädgårdsnämnden i skrifvelse af den 24 Februari hade hos Stadsfullmäktige gjort framställning. Drätselkammaren föreslog för den skull, att Stadsfullmäktige ville låta frågan om utvidgning af berörda nedfart förfalla samt förordna att densamma med det för ändamålet i årets budget beviljade anslag blefve utan dröjsmål planerad och planterad i enlighet med det af Stadsträdgårdsmästaren härför uppgjorda och af Fullmäktige godkända projekt. Och blef Drätselkammarens framställning äfven till denna del af Stadsfullmäktige godkänd. Något direkt svar å Drätselkammarens hemställan ²⁾ om bemyndigande, att under vilkor af ofvan framhållna inskränkta byggnadsrätt å offentlig auktion inför Kammarerna till den mest bjudande, dock ej under ett pris af 84,000 mark, om ej några utgifter för byggnadernas remont af staden nedlagts, samt för så mycket högre minimipris, som genom tillskott af dylika remontkostnader uppstode, försälja gården N:o 6 vid Bergmansgatan, har Drätselkammaren dock icke af Fullmäktige erhållit ³⁾.

Vid behandling af ärendet rörande ändring af stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarna hade Stadsfullmäktige uppdragit ⁴⁾ åt Drätselkammaren bland annat att, sedan ifrågakomna ändringar faststälts, med egarene af tomterna inom det reglering underkastade området i 7:de stadsdelen underhandla om regleringens genomförande och med förslag derom sedermera till Stadsfullmäktige inkomma. I sådant afseende återstod ännu att till staden återförvärfva fabrikstomten N:o 20 vid Petersgatan i kvarteret N:o 183, hvilken tomt af den ursprungliga egaren, ingenjören R.

Fråga om försäljning af gården N:o 6 vid Bergmansgatan och anordnande af nedfarten från Observatoriibergen.

Återförvärfvande till staden af fabrikstomterna N:ris 20 vid Petersgatan och N:o 26 vid Fabriksgatan.

¹⁾ Stfs prot. den 26 mars § 4. — ²⁾ Drks skrif. N:o 19 af den 18 jan. — ³⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 2. — ⁴⁾ Se 1899 års berättelse pg. 2.

Huber emellertid försålt till byggmästaren K. A. Nyberg, och fabriks-tomten N:o 26 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 180, hvilken tomt deremot fortfarande innehades af fabrikanten J. Wecksell. Och då Drätselkammaren träffat preliminärt aftal med nämnde innehafvare af ifrågavarande tomter, i syfte af utbyte utaf desamma, hvilka med afseende å den mellankomna stadsplans regleringen fått stå obebyggda, mot en i det närmaste lika stor tomtyta bostadstomter efter numera fastställd ändring i stadsplanen, anhöll ¹⁾ Kammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att i utbyte mot fabriks-tomten N:o 20 vid Petersgatan få till byggmästaren Nyberg afstå de nya bostadstomterna N:ris 4, 6, 8, och 10 vid Kaptensgatan i samma kvarter N:o 183 samt i gengäld mot fabriks-tomten N:o 26 vid Fredriksgatan åt fabrikanten Wecksell de äfvenledes nya bostadstomterna N:ris 18 och 20 vid Kaptensgatan och N:ris 17 och 19 vid Villagatan i kvarteret N:o 180. Vid utbytet skulle bestämmelsen i de gamla skuldsedlarna å köpeskillingen för fabriks-tomterna om återstående skulds och förfallna räntors omedelbara inbetalning kontant, för den händelse tomterna ej blefve såsom fabriks-tomter bebyggda, komma till tillämpning, och skulle vid nämnda skuldsedlars utlemnande af staden efter sålunda försiggången liqvid staden återbekomma sina å fabriks-tomterna utfärdade salubref jemte alla dessa tomter gällande lagfartshandlingar. Å sin sida skulle deremot staden å de nya bostadstomterna utfärda salubref.

På Beredningsutskottets förslag beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i allo godkänna denna Drätselkammarens framställning.

Försäljning af
tomter uti 7:de
stadsdelen.

Enär Stadsfullmäktige vid den 8 Februari 1898 hållet sammanträde beslutit ³⁾, att någon försäljning af tomter i de kvarter af 7:de stadsdelen, angående hvilka fråga om ändring af stadsplanen då var föremål för beredning, icke tillsvidare finge ega rum, men Stadsfullmäktige emellertid senare hade definitivt godkänt förslaget till ändring af stadsplanen för 6:te och 7:de stadsdelarna, och då ansökan hos Drätselkammaren framstälts om inlösen af särskilda tomter inom 7:de stadsdelen, hemställde ⁴⁾ Drätselkammaren, att Fullmäktige, med upphäfvande af ofvan omförmälda förbud, ville bemyndiga Drätselkammaren att i vederbörlig ordning samt under sådant förbehåll beträffande byggnadshöjdens inskränkning, som Fullmäktige för bevarande af utsigten från Observatoriöbergen funne godt

¹⁾ Drks skrf. N:o 186 af den 4 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 12. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 1—3. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 47 af den 1 mars.

i särskilda fall föreskrifva, försälja odisponerade bostadstomter inom de uti gällande stadsplan ingående kvarter af sagda stadsdel, hvilka uti det af Stadsfullmäktige godkända förslaget till stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarne icke undergått reglering; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾).

På derom af Drätselkammaren gjord framställning ²⁾ biföllo ³⁾ Stadsfullmäktige att till arrendatorn, fiskaren M. J. Sundström för ett pris af 15,290 mark 10 penni och på de för försäljning af bostadstomter gällande betalningsvilkör afyttra staden tillhöriga 1,132,600 m² mätande arrendetomten N:o 7 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122 Lommen.

Försäljning af tomt N:o 7 vid Ärtholmsgatan.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 2 November hade härvarande Judiska församling förnyat sin hos Fullmäktige tidigare gjorda anhållan ⁴⁾, att odisponerade tomten N:o 26 vid Malmgatan i kvarteret N:o 154 Allan blefve till församlingen för uppförande af synagoga och skolhus utan ersättning upplåten, och hade Stadsfullmäktige infordrat ⁵⁾ Drätselkammarens utlåtande i ärendet. Hänvisande till motiven uti den nu inlemnade ansökan, af hvilka å ena sidan framgick det trängande behovet och å andra de små utsigterna för möjligheten att kunna uppfylla dess kraf utan stort tillmötesgående från skärskilda håll, ansåg ⁶⁾ Drätselkammaren sig böra vidblifva sin åsigt af år 1898 i saken och sitt då uttalade förslag, enligt hvilket sagda tomt, uppgående till en areal af 2,079,660 m², skulle för ändamålet afgiftsfritt åt Judiska församlingen afyttras. På Beredningsutskottets förslag beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige ock kostnadsfritt upplåta ifrågavarande tomt till uppförande af synagoga och skolhus med villkor att tomten inom förloppet af fem år varder för nämnda ändamål bebyggd enligt ritningar, som blifvit af Stadsfullmäktige godkända, men att tomten i annat fall skulle återgå till staden.

Tomtplats för judisk synagoga och folkskola.

Medels resolution af den 19 Februari i anledning af Stadsfullmäktiges underdåniga anhållan ⁸⁾ om tillstånd till expropriation af magasinestomterna N:ris 1 och 2 vid Magasinskajen, hade Kejserliga Senaten medgifvit det begärda tillståndet och tillika föreskrifvit att ansökan om expropriation borde å vederbörlig ort göras inom utgången af år 1900 vid äfventyr att rättigheten dertill annars varder förverkad, och beslöto ⁹⁾ Stadsfullmäktige öfverlemna sagda resolution till Drätselkammaren i af-

Expropriation af magasinestomterna N:ris 1 och 2 vid Magasinskajen.

¹⁾ Stfs prot. den 26 mars § 5. — ²⁾ Drks skrf. N:o 95 af den 26 april. — ³⁾ Stfs prot. den 9 maj § 17. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 7. — ⁵⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 11. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 233 af den 22 nov. — ⁷⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 9. — ⁸⁾ Se 1899 års berättelse pg. 6. — ⁹⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 10.

seende å vidtagande af de för expropriationen erforderliga åtgärder inom den i resolutionen bestämda tiden.

Utarrendering
af bostadstomter
och villalotter.

Sedan dertill hugade personer hos Drätselkammaren ansökt att för bebyggande få arrendera på särskilda ställen af stadens marker förefintliga odisponerade bostadstomter och villalotter, och Drätselkammaren i anledning häraf lätit i vanlig ordning värdera desamma, åsatt dem en årlig minimiafgäld och efter å behörigen kungjord auktion inför Kam-maren till den mest betalande utbjudit dem, hemstälde Kammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att utarrendera tomterna och villa-lotterna, samt beviljade Stadsfullmäktige detta bemyndigande i nedan-stående fall och på följande villkor:

Utarrendering
af tomterna N:o
35 vid 2:dra och
N:o 36 vid 3:dje
linien å Berg-
häll.

för bostadstomten N:o 35 vid 2:dra linien af 1,734,600 m² areal och N:o 36 vid 3:dje linien af 1,722,600 m² areal å området Berghäll till ar-betarebostads aktiebolaget „Eläköön“ för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgift af resp. 321 och 396 mark ¹⁾;

Utarrendering
af tomt N:o 28
vid 3:dje linien
å Berghäll.

för bostadstomten N:o 28 vid 3:dje linien af 1,389,792 m² areal å området Berghäll till arbetarebostads aktiebolaget „Toivola“ för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgift af 691 mark ²⁾;

Utarrendering
af tomt N:o 35
vid 3:dje li-
nien å Berghäll.

för bostadstomten N:o 35 vid 3:dje linien af 1,104,000 m² areal å området Berghäll till byggmästaren J. G. Rosenberg för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgift af 317 mark ³⁾;

Utarrendering
af tomt N:o 19
vid 4:de linien
å Berghäll.

för bostadstomten N:o 19 vid 4:de linien af 1,633,000 m² areal å om-rådet Berghäll till arbetarebostads aktiebolaget „Tapiola“ för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgift af 440 mark ⁴⁾;

Utarrendering
af tomterna N:o
26 vid 4:de li-
nien och N:o 14
vid Castréngs-
tan å Berghäll.

för bostadstomterna N:o 26 vid 4:de linien af 1,382,792 m² och N:o 14 vid Castréngsgatan af 1,517,000 m² areal å området Berghäll till bygg-mästaren J. E. Walli för en tid af 30 år mot en årlig arendeavgift af resp. 657 och 673 mark ⁵⁾;

Utarrendering
af tomt N:o 17
vid Alpgatan å
Berghäll.

för bostadstomten N:o 17 vid Alpgatan af 2,009,965 m² areal å om-rådet Berghäll till stenarbetaren Hemming Eskolin för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgift af 1,206 mark ⁶⁾;

Utarrendering
af tomt N:o 1
vid Vallins-
gränd å Berg-
häll.

för tomt N:o 1 vid Vallinsgränd af 1,209,000 m² areal å området Berghäll till byggmästaren Matts Sundqvist för en tid af 30 år mot en årlig arrendeavgäld af 650 mark ⁷⁾;

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 25. — ²⁾ D:o d:o den 20 nov. § 11. — ³⁾ Drks skrf. N:o 183 af den 27 sept. Stfs prot. den 9 okt. § 8. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 41. — ⁵⁾ D:o d:o den 20 nov. § 9. — ⁶⁾ D:o d:o den 11 dec. § 16. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 185 af den 4 okt. Stfs prot. den 9 okt. § 10.

för villalotten N:o 24 af 1,384 hektar areal å Mejlans hemman till Utrarrendering af villan N:o 24, å Mejlans.
 urmakaren Erik Joh. Herlin för en tid af 30 år mot en årlig arrendefgift af 102 mark ¹⁾; samt

för villalotterna N:o 25 af 1,456 och N:o 26 af 1,728 hektars areal å Utrarrendering af villan N:ris 25 och 26 å Mejlans.
 Mejlans hemman till fabrikanten Joh. Albert Nyman för en tid af 30 år mot en årlig arrendefgift af resp. 80 och 80 mark ²⁾.

På grund af derom uti arrendekontrakten ingående bestämmelser Förlängning af arrenderätt.
 föreslog Drätselkammaren och beviljade Stadsfullmäktige förlängning af den ursprungliga arrendetiden i följande fall:

för villalotten N:o 1 i Brunnssparkens vestra område, hvilken inne- Villalotten N:o 1 i Vestra Brunnssparken.
 hafves af sjökaptenen O. F. Qvickström, för en tid af 25 år, räknadt från den 1 Juli 1901, mot en till 459 mark förhöjd årlig arrendefgift men i öfrigt oförändrade arrendevilkor ³⁾;

för villalotten N:o 1 a, i Brunnssparkens vestra område, hvilken in- Villalotten N:o 1 a, i Vestra Brunnssparken.
 nehafves af sjökaptenen Armida Hinneberg, för en tid af 25 år, räknadt från den 1 Juli 1901, mot oförändrad arrendefgift och i öfrigt oförändrade vilkor ⁴⁾;

för villalotten N:o 20 å lägenheten Humleberg, hvilken lott innehaf- Villalotten N:o 20 Humleberg.
 ves af arkitekten Jac. Ahrenberg, för en tid af 20 år, räknadt från utgången af år 1919, under vilkor ej mindre att för tiden 1920—1929 erlägges i årligt arrende 286 mark 25 penni och för tiden från 1930 till 1939 års utgång 343 mark 50 penni, än ock att staden under arrendetiden, för händelse af behof, för bostadstomters arrondering eller gatuplanering eger förfoga öfver obebyggd del af villalotten ⁵⁾;

för villalotten N:o 21 å lägenheten Humleberg (Valhalla), hvilken Villalotten N:o 21 Humleberg.
 lott innehafves af affärsmannen A. Nissin, för en tid af 20 år, från utgången af år 1919, under vilkor ej mindre att för tiden från 1920—1929 erlägges i årligt arrende 281 mark 25 penni och för tiden från 1930 till 1939 års utgång 337 mark 50 penni, än ock att påbörjade och i utsigt ställda försköningsarbeten äro fullständigt utförda senast inom den ursprungliga arrendetiden, äfvensom att staden medgifves rätt att, när så kan pröfvas behöfligt, genom det obebyggda villaområdet anlägga gata ⁶⁾;

för villalotten N:o 1 Bjälbo å Mejlans hemman, hvilken lott disponeras af öfverkamreraren C. Ignatius, för en tid af 20 år, räknadt från Villalotten N:o 1 Bjälbo å Mejlans hemman.

¹ et ²) Stfs prot. den 18 sept. § 23. — ³) Drks skrf. N:o 156 af den 19 juli och Stfs prot. den 18 sept. § 27. — ⁴) Drks skrf. N:o 188 af den 4 okt. och Stfs prot. den 9 okt. § 11. — ⁵) Drks skrf. N:o 195 af den 11 okt. och Stfs prot. den 30 okt. § 15. — ⁶) Drks skrf. N:o 174 af den 20 sept. och Stfs prot. den 9 okt. § 6.

den 1 Januari 1903, på oförändrade arrendevilkor 0,46 hektoliter råg i grundränta och 125 mark kontant årlig arrendeavgift¹⁾;

Villalotten N:o 7 å Mejlans hemman. för villalotten N:o 7 å Mejlans hemman, hvilken lott innehafves af handlanden J. Nyman, för en tid af 20 år, räknadt från utgången af år 1914, mot ett förhöjdt årsarrende af 287 mark 50 penni för åren 1915—1924 och 345 mark för åren 1925—1934²⁾;

Villalotten N:o 9 å Mejlans hemman. för villalotten N:o 9 å Mejlans hemman, hvilken lott innehafves af handlanden Ernst Bruno, för en tid af 20 år, räknadt från utgången af år 1924, mot ett förhöjdt årsarrende af 125 mark för tiden 1925—1934 och 150 mark för tiden 1935—1944³⁾;

Villalotten N:o 13 å Mejlans hemman. för villalotten N:o 13 å Mejlans hemman, hvilken lott öfvergått till kassören Alfred Schildt, för en tid af 20 år, räknadt från utgången af år 1922, under vilkor att föreslagna planterings- och försköningsarbeten å villan senast inom tio år äro fullständigt utförda samt mot ett förhöjdt årsarrende af 185 mark 20 penni för åren 1923—1932 och 220 mark 30 penni för åren 1933—1942⁴⁾;

Lägenheten N:o 87 Tjärholmen. för lägenheten N:o 87 Tjärholmen, hvilken disponeras af firman Lars Krogius et C:o, för en tid af 10 år, räknadt från 1901 års början, mot en årlig arrendeavgift af 1,200 mark och på i öfrigt oförändrade vilkor, dock sålunda att arrendator antingen skulle undanskaffa några pelare till en å holmen förut förefintlig landningsbrygga eller ock försätta denna brygga i skick⁵⁾;

Upplagsplatserna N:ris 5 och 6 å lägenheten N:o 21 Sörnäs. för upplagsplatserna N:ris 5 och 6 å lägenheterna N:o 21 Sörnäs, hvilka innehafvas af handelsfirman „The Finland Wood Company“, för en tid af ytterligare tre år, räknadt från ingången af år 1899, mot en årlig arrendeavgäld af inalles 600 mark och på de för stadens upplagsplatser i Sörnäs för öfrigt gällande vilkor⁶⁾; samt

Villalägenheten N:o 57 c, Tallbacka. för lägenheten N:o 57 c, Tallbacka, hvartill arrenderätten genom köp öfvergått till medicinlicentiaten Edvard Wilhelm Lybeck, som i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 1 Oktober anhållit att arrenderätten till ifrågavarande lägenhet, hvilken af staden utarrenderats till utgången af år 1903 med rättighet för arrendatorn under vissa förutsätt-

¹⁾ Drks skrf. N:o 160 af den 26 juli och Stfs prot. den 18 sept. § 28. — ²⁾ Drks skrf. N:o 148 af den 5 juli och Stfs prot. den 18 sept. § 24. — ³⁾ Drks skrf. N:o 175 af den 20 sept. och Stfs prot. den 9 okt. § 7. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 131 af den 21 juni och Stfs prot. den 18 sept. § 21. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 225 af den 8 nov. och N:o 241 af den 6 dec. och Stfs prot. den 20 nov. § 12 och den 11 dec. § 15. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 92 af den 26 april och Stfs prot. den 9 maj § 12.

ningar till 20 års förlängning i arrendetiden, måtte utsträckas till utgången af år 1940, dock med rätt för sökanden, som vore sinnad att å denna lägenhet jemte närliggande lägenhet Kammio uppföra större sjukhusanläggningar, att jemväl före sistsagda arrendetids utgång, i fall af lägenhetens intagande i stadsplan, inlösa densamma. Och förordade ¹⁾ Drätselkammaren, till hvilken ansökningsskriften för vinnande af Kammarens förord blifvit inlemnad, denna anhållan under förbehåll, att staden med detsamma vore fritagen från hvarje skyldighet till ersättning af å lägenheten tillkomna byggnader af hvad slag de vara må samt att staden utan ersättning för frångången mark under den förlängda arrendetiden vore berättigad ej mindre att så arrondera villaområdet, som af ny fastställande stadsplan för Tölö stadsdel kunde betingas, utan ock genom området draga för samma stadsdel erforderliga gator. Till denna framställning lemnade ²⁾ Stadsfullmäktige sitt godkännande med den närmare bestämning, att den arrendatorn medgifna inlösningsrätten af lägenheten Tallbacka utan auktion efter skeende värdering vid tiden för inlösen, hvilken borde försiggå senast vid arrendetidens utgång, endast finge omfatta den eller de tomter enligt den blifvande nya stadsplanen, å hvilka hufvudbyggnaderna äro belägna.

Med föranledande deraf, att arrenderätten till tullmjölqvarnen vid Gammelstadens strömfall skulle med året utgå, hade Drätselkammaren föranstaltat afträdessyn å stället; och som dervid befunnits särskilda bristfälligheter i qvarnverket, hvilka synemännen ansågo att borde på stadens bekostnad afhjälpas, hade Drätselkammaren beordrat Vattenlednings- och Byggnadskontoren att i samråd gå i omedelbar författning af qvarnverkets, till ett belopp af 2,100 mark beräknade reparation, hvarjemte Kammaren genom kungörelse uppmanade hugade spekulanter till arrenderätten till qvarnen att inom den 15 November till Kammaren inlemna sina skriftliga, med borgesförbindelse för arrendevilkorens behöriga fullgörande försedda anbud, hvilka kunde göras för en arrendetid af 3 eller 5 år. Och sedan inom utsatt tid tvenne anbud inkommit, hemställde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till mjölaren Karl Skogster för en tid af 5 år, räknadt från 1901 års början, mot en årlig arrendeafgift af 3,500 mark samt i öfrigt på enahanda villkor som tillförene ⁴⁾ utarrendera ifrågavarande qvarn. Hemställan blef af Stadsfullmäktige bifallen ⁵⁾.

Utarrendering
af tullmjölqvar-
nen i Gammel-
staden.

¹⁾ Drks skrf. N:o 198 af den 18 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 12. — ³⁾ Drks skrf. N:o 228 af den 15 nov. — ⁴⁾ Se 1895 års berättelse pg. 20. — ⁵⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 15.

Utarrendering
af brunnshuset
och kägelbanan
i Brunnsparken.

Enär arrenderätten till såväl brunnshuset som kägelbanan i Ulrikasborgs brunnspark skulle med året utgå, hade Drätselkammaren föranstaltat afträdessyn å dessa anläggningar; och då härvid uppdagades särskilda bristfälligheter, hvilkas afhjelpande ålåg dels staden dels arrendatorerna, vidtog Drätselkammaren häraf föranledda åtgärder, hvarjemte Kammaren beslöt att genom utfärdande kungörelse infordra förseglade anbud å öfvertagande af brunnshuset jemte kägelbanan på arrende för en tid af 3 eller 5 år från 1901 års början, hvilka anbud borde senast till den 22 November till Kammaren inlemnas. Inom sålunda utsatt tid hade emellertid endast ett anbud inkommit, nämligen af förre arrendatorn af brunnshuset, fru Maexmontan-Knief, samt gälde detsamma en arrendetid af fem år och såväl brunnshuset som kägelbanan; och hemställde ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till fru Maexmontan-Knief för en tid af fem år, räknadt från ofvansagd tid, mot en årlig arrendeafgåld af 8,000 mark samt i öfrigt på i hufvudsak enahanda villkor som tidigare utarrendera brunnshuset med dertill hörande uthus, musikestrad och schweitzeripaviljong, samt att till densamma för samma tid mot en årlig arrendeafgåld af 500 mark och för öfrigt på villkor, hvilka voro gällande för arrendetiden 1894—1896, utarrendera den i Brunnsparken förefintliga kägglbanan. Och blef hemställan af Stadsfullmäktige bifallen ²⁾.

Ny indelning af
villalägenheterna
Rosavilla
och Humleberg.

Sedan Spårvägs- och Omnibusaktiebolaget härstädes till stadens förfogande afstått ³⁾ en del af lägenheten Rosavilla, hade Drätselkammaren anmodat Byggnadskontoret att till Kammaren inkomma med förslag rörande dispositionen af detta område; och då Byggnadskontoret med föranledande häraf till Kammaren inlemnade ett förslag till indelning ej allenast af området Rosavilla utan äfven af det derinvid belägna Humleberg, hvaraf större delen blott för kortare tid är utarrenderad och sålunda utan svårighet kunde till bebyggande upplåtas, insände Drätselkammaren detta projekt till Stadsfullmäktige och föreslog ⁴⁾, att Fullmäktige ville, med godkännande i hufvudsak af de utaf Kammaren framhållna principerna, att ifrågavarande områden skulle indelas i mindre tomter för hus med egen trädgård, öfverlemna åt de personer, hvilka voro sysselsatta med att utarbete de definitiva planerna för Tölö stadsdel, att i anslutning härtill med biträde af Byggnadskontoret uppgöra förslag jemväl till indelning af förstnämnda område; och blef framställningen af Stadsfullmäktige godkänd ⁵⁾.

¹⁾ Drks skrf. N:o 232 af den 22 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 7. — ³⁾ Se 1899 års berättelse pg. 16. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 94 af den 26 april. — ⁵⁾ Stfs prot. den 9 maj § 15.

Enär de staden tillfallna delarna af Rosavilla emellertid borde staden Disposition tillsvidare af lägenheten Rosavilla. till fördel ad interim disponeras, hemstälde¹⁾ Drätselkammaren, som låtit anställa syn å marken och bland annat funnit, att den obebyggda delen af lägenheten lämpligen kunde delas i tvenne lotter, hvaraf den östra komme att utgöra en odlingslägenhet och den vestra ängsmark och beteshage, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande, hvilket äfven af Fullmäktige meddelades²⁾: att tillsvidare med 3 månaders uppsägningstid till statsrådet E. Qvist mot en årlig arrendeavgift af 250 mark utarrendera det af honom disponerade området af lägenheten; att likaledes tillsvidare med 3 månaders uppsägningstid till timmermannen J. Eriksson mot en årlig arrendeavgäld af 600 mark utarrendera tomtplatsen vid Vestra chausén i sydöstra hörnet af ifrågavarande lägenhet; samt att från början af år 1901 till den mestbjudande utarrendera här nämnda såväl östra som vestra lott af Rosavilla, äfven på obestämd tid med 3 månaders uppsägning, dock sålunda att uppsägning för den östra lotten icke finge ega rum under månaderna Mars—Juli.

Vid utarrendering af lägenheten N:o 111 Flisholmen hade densamma Ändrade arrendevilkor för lägenheten Flisholmen. upplåtits för anläggning därstädes af båtvarf³⁾. På framställning⁴⁾ af Drätselkammaren och efter att hafva inhämtat Helsovårdsnämndens yttrande i ärendet, godkände⁵⁾ Stadsfullmäktige emellertid arrendatorns af holmen, handlanden Frans Sjöbloms ansökan, om sådan ändring af gällande arrendevilkor rörande sagda lägenhet, att derå finge, i enlighet med inlemnade ritningar, anläggas en teknokemisk fabrik jemte dertill hörande byggnader; samt bemyndigades Drätselkammaren att till handlanden Sjöblom för en tid af 5 år, räknadt från den 1 juni 1900, och emot ett årligt arrende af 150 mark utarrendera det s. k. Flisgrundet, på vilkor bland annat, att ständiga större upplag icke finge å holmen förekomma samt att de för färjeförbindelse med Flisholmen erforderliga landfästena anläggas efter hamnkaptenens anvisning. Utarrendering af Flisgrundet.

Uti en skrift af den 7 December 1899 hade fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman på i skriften närmare anförda motiv hemställt, huruvida icke af Helsingfors kommun kunde utan ersättning erhållas lämplig tomtplats till ett blifvande hus för Sörnäs folkbarntädgård; och föreslogo sökandene i sådant afseende tomterna N:ris 4 och 6 vid Agrikolagatan i ett stadsplansförslag för 11:te och 12:te stadsdelarne. Enär Tomtplats för barntädgården i Sörnäs.

¹⁾ Drks skrf. N:o 157 af den 19 juli. — ²⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 26. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 16. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 104 af den 10 maj. — ⁵⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 33.

dylika tomter emellertid icke ingingo uti ett senare utarbetadt projekt till nämnda stadsdelar, hade Drätselkammaren på Byggnadskontorets förslag förordat ¹⁾ till den ifrågavarande tomtplatsen tomten N:o 2 vid Karlsgatan i kvarteret N:o 327 samt att denna tomt blefve åt sökandena arrendefritt upplåten, under förbehåll att en folkbarntädgård eller annan likartad inrättning der uppfördes och underhölls, samt att sökandene under enahanda villkor tillförsäkrades eganderätt till nämnda tomt, sedan densamma blifvit i stadsplanen intagen. Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ likväl på Beredningsutskottets förslag afböja ifrågavarande ansökan, emedan en bestående institution med tillräckliga fonder för upprätthållande af denna inrättning icke skulle existera och sålunda garantier för anstaltens fortbestånd icke förelågo. Vid sådan utgång af ärendet anhöllo sökandena i en skrifvelse till Drätselkammaren af den 23 Maj, framhållande det svåra trångmål hvori barntädgården i Sörnäs i brist på lokal befann sig, att få arrendera tomterna N:ris 3 och 5 vid Helsingegatan i kvarteret N:o 347 af den föreslagna 12:te stadsdelen; och förordnade på grund häraf Drätselkammaren till syn och värdering af sagda tomter, hvarvid utredades att dessa tomter hade en areal af 1,134,000 och 1,137,406 m², som efter ett pris af 7 mark per m² gälfve en köpeskilling af resp. 7,938 och 7,961 mark 84 penni samt i afrundadt tal efter 5 % å tomtvärdet en årlig arrendeavgift af resp. 397 och 398 mark. På förslag af synemännen, till hvilkas kännedom kommit, att en förening med ändamål att anskaffa och underhålla ett eget hus åt barntädgården i Sörnäs var under bildning och att ansökan om vederbörlig fastställelse af denna förenings stadgar skulle under allra närmaste dagar inlemnas, hemstälde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att, under förbehåll att anspråk hvarken på planering af tomterna berörande gator eller anläggning af vatten- och kloakledning finge göras, utan dessa arbeten utföras af staden först då, när sådant för öfrigt lämpade sig, antingen till en för upprätthållande af folkbarntädgård och läroinrättning för barntädgårdsföreståndarinnor och barnsköterskor bildad och behörigen legaliserad förening, för så lång tid dessa föreningar upprätthållas, arrendefritt öfverlåta tomterna N:ris 3 och 5 vid Helsingegatan i kvarteret N:o 347 af 12:te stadsdelen, eller under i öfrigt samma villkor, men mot en årlig arrendeavgift af resp. 397 och 398 mark åt fröknarna Betty Alander och Hanna

¹⁾ Drks skrf. N:o 98 af den 3 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 9 maj § 18. — ³⁾ Drks skrf. N:o 122 af den 7 juni.

Rothman utarrendera dessa tomter. Och blef denna framställning på Beredningsutskottets förslag af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

I anledning af direktionens för Aktiebolaget Folkhemmet hos Stadsfullmäktige gjorda anhållan att arrendefritt för ernående af större trefnad och skydd få disponera den invid bolagets å arrende innehafvande tomt N:o 4 i VIII kvarteret af Hermanstad I belägna tomten N:o 2 i samma kvarter hade Fullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande; och föreslog ²⁾ Drätselkammaren bifall till denna anhållan, på vilkor likväl att bolaget ej mindre till stadskassan inbetalar de för tomten N:o 4 ännu oguldna arrendeafgifterna än äfven hos Drätselkammaren anmäler sig villigt att med staden uppgöra nytt arrendekontrakt för denna tomt; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾, dock med ytterligare förbehåll derom, att bolaget jemlikt sitt åtagande låter kringgärda och försköna området samt att platsen, der så påfordras, återlemnas till staden.

Disposition af tomten N:o 2 i VIII kvarteret af Hermanstad I.

Uti sitt budgetsförslag för år 1901 hade Drätselkammaren under inkomstiteln *Stadens fasta egendom* i hyra för försäljningsplatser å stadens torg upptagit endast 18,000 mark, hvilket är den summa som i verkligheten inflyter för platserna å Salu- och Kaserntorgen. Uti motiven till sagda budgetsförslag framhöll ⁴⁾ Drätselkammaren emellertid att, sedan fasta försäljningsplatser beviljats äfven å Sandviks- och Hagnästorgen, borde enligt Kammarens förmenande för desamma också bestämmas och uppbäras afgifter eller sådana platser alls icke tillåtas. Vid behandlingen af ifrågavarande budgets förslag beslöto ⁵⁾ derföre Stadsfullmäktige på Budgetskottets förslag ⁶⁾ anmoda Drätselkammaren att med förslag till ordnande af handeln å sistsagda torg till Stadsfullmäktige inkomma.

Ordnandet af handeln å Sandviks- och Hagnästorgen.

Vid den 29 December förlidne år hållet sammanträde hade Stadsfullmäktige i sammanhang med behandlingen af stadens budgetsförslag för år 1900 och vid upptagande deri af vidare anslag för gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten uti de blifvande 11:te och 12:te stadsdelarne bland annat beslutit, att ifrågavarande anslag icke finge tagas i anspråk, innan Stadsfullmäktige lemnats tillfälle att närmare uttala sig beträffande de gator dessa arbeten afsågo. Och härom af Drätselkammaren underrättadt, hade Byggnadskontoret uti skrifvelse till Kammarerna för den 28 Juli, bi-

Gatuplaneringsarbeten uti 11:te och 12:te stadsdelarna.

¹⁾ Stfs prot. den 12 juni § 3. — ²⁾ Drks skrf. N:o 116 af den 25 maj. — ³⁾ Stfs prot. den 7 juni § 21. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 212 af den 23 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 29 pg. 62). — ⁵⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 29 pg. 18.

lagd med en kartaritning och särskilda kostnadsberäkningar, inkommit med sådant förslag till användande icke allenast af meranämnda anslag utan äfven af de från år 1899 resterande medel, som för samma ändamål anvisats, uppgående till sammanlagdt belopp af 291,000 mark, att af desamma skulle nedläggas:

för planering af 2:dra linien från Wallins-	till Alpgatan Fmk	20,300: —
” ” ” 3:dje linien från Wallins-	till Alpgatan ”	25,900: —
” ” ” Alpgatan från 3:dje linien till Wallins-	gatan	” 25,000: —
” ” ” Wallinsgatan från 3:dje linien till Alp-	gatan	” 10,400: —
” ” ” Wallinsgränden	”	19,100: —
” ” ” Castréngsgatan från 3:dje linien till Kri-	stinegatan	” 17,400: —
” ” ” Vestra ändan af 4:de linien till Ca-	stréngsgatan	” 7,800: —
” ” ” Kristinegatan från Castréns- till Hel-	singegatan	” 9,700: —
” ” ” Helsingegatan från Kristine- till Östra	Brahegatan	” 13,400: —
” ” ” Östra Brahegatan	”	54,800: —
” ” ” Borgågatan från Wasa- till Östra Brahe-	gatan	” 40,600: —
		Summa Fmk 244,400: —

samt för kanal under Alpgatan från tomt N:o 9 till af-

	loppsledningen genom Diakoniss-	anstaltens område Fmk	11,900: —
” ” ” ”	3:dje linien från tomt N:o 35 till	Alpgatan	” 2,800: —
” ” ” ”	Wallinsgränden från tomt N:o 6	till Castréngsgatan	” 2,400: —
” ” ” ”	Castréngsgatan från 4:de till 3:dje	linien	” 4,200: —
” ” ” ”	4:de linien från tomt N:o 26 till	Castréngsgatan	” 1,500: —
			Transport Fmk 22,800: —

	Transport Fmk	22,800: —
samt för kanal under Kristinegatan från Castréns- till		
	Helsingegatan „	6,000: —
” ” ” ”	Helsingegatan från Kristine- till	
	Östra Brahegatan „	5,200: —
” ” ” ”	Östra Brahegatan „	19,300: —
” ” ” ”	Borgågatan från tomt N:o 3 till	
	Östra Brahegatan „	3,400: —
	Summa Fmk	56,700: —

I skrifvelse till Drätselkammaren för den 2 Augusti, bilagd med ett kostnadsförslag, hade dessutom Vattenledningskontoret, meddelat att Kontoret, förenande sig om Byggnadskontorets förslag att använda 1899 och ifrågavarande års anslag för anläggning af kloaker och vattenledningar i 11:te och 12:te stadsdelarne under de gatusträckningar, hvilka funnos å Byggnadskontorets ofvan anförda karta utmärkta, uppgjort en å 67,500 mark sig slutande kostnadsberäkning för de erforderliga vattenledningarna, hvilken summa i det närmaste motsvarade den oanvända delen af nämnda års anslag för vattenledningar i sagda stadsdelar, samt att erforderliga rör och annat material finnas i lager, så att arbetena för Kontorets vidkommande när som helst kunde vidtaga.

På grund af de motiv Byggnads- och Vattenledningskontoren anförde och då Drätselkammaren för sin del icke heller fann någon för staden förmånligare användning af de för ifrågavarande ändamål redan anslagna medel, än sagda Kontors förslag innebar, samt enär icke oväsentlig efterfrågan å bostadstomter uti stadsdelarne invid Östra Chausséen fortfarande gjorde sig gällande, anhöll ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att omedelbart låta påbörja relaterade gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten.

På förslag af det särskilda utskott, Stadsfullmäktige tillsatt ²⁾ för ärendets beredning, beslöto ³⁾ Fullmäktige: att bemyndiga Drätselkammaren att låta påbörja de i Kammarens skrifvelse relaterade gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten; samt att anmoda Drätselkammaren att låta verkställa och till Fullmäktige insända kalkyl öfver det belopp, som, särskildt för hvarje tomt inom ifrågavarande områden, bör kunna erhål-

¹⁾ Drks skrf. N:o 161 af den 2 aug. — ²⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 23. — ³⁾ D:o d:o den 30 okt. § 30. (Stfs tryckta handl. N:o 19).

las vid tomtens försäljning, beräknadt med nuvarande minimitomtpriser inom området till grund.

Ombyggnad af
Långa bron.

Sedan Stadsfullmäktige vid den 29 December år 1899 hållet sammanträde beslutit ¹⁾ anmoda Drätselkammaren att utlysa en pristäflan för åstadkommande af nybyggnad af Långa bron samt i sinom tid till Fullmäktige inkomma med närmare förslag till arbetets utförande, hade stadens Byggnadskontor jemte skrifvelse för den 4 Januari till Kammaren öfverlämnat ett å Kontoret uppgjordt samt tvenne från firmorna Gutehoffnungshütte och Harkort införskaffade projekt till ombyggnad af sagda bro. Uti denna skrifvelse framhåller Byggnadskontoret, att en sådan pristäflan — ehuru erbjudande mycket af intresse — icke torde utfalla så förmånlig för staden att ett utan nämnvärda förändringar antagligt projekt skulle erhållas, hvarföre täflingen med all sannolikhet skulle resultera i tillsättandet af en kommission, som finge i uppdrag att utarbete det definitiva projektet. Endast i det fall att en internationel täfling anordnades och i detalj utarbetade projekt, åtföljda af fullständiga beräkningar och kostnadsförslag eller leveransanbud, infordrades, kunde möjligen resultatet blifva ett annat; men då projekten kunna upprättas enligt flere olika system och en mängd inverkan omständigheter borde beaktas, skulle det, enligt Kontorets åsikt, erbjuda ganska stora svårigheter att åstadkomma ett så detaljeradt program, som utan att inskränka de täflandes valfrihet möjliggjorde ett rättvist bedömande och jemförande af de inlemnade förslagen. På grund häraf och då frågan om ombyggnaden af Långa bron kräfde den omsorgsfullaste pröfning i mer än ett afseende, föreslog Byggnadskontoret tillsättandet af en teknisk kommission, som, egde att, på basen af förefintlig utredning, uttala sig om sättet för Långa brons ombyggnad och konstruktion. Deremot ansåg Byggnadskontoret pristäflan böra utlysas endast beträffande brofaçadens arkitektoniska utstyrsel. Och då Drätselkammaren för sin del godkände de af Byggnadskontoret ofvan uttalade synpunkter samt Kammaren jemväl ansåg det omsorgsfulla arbete, som af Byggnadskontoret under en lång följd af år äfvensom af förbemälda utländska firmor nedlagts på de resp. förslagen, kräfva att desamma, innan vidare i ärendet tillgjordes, blefve underkastade granskning och bedömande af fackmän, hade Kammaren vid sammanträde den 25 Januari tillsatt en teknisk kommission, bestående af öfveringenjören Th. Tallqvist, ingenjörerna Herman Norrmén och C.

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 46.

E. Holmberg samt stadsingeniören Idström, med uppdrag att underkasta det tillernade byggnadsföretaget allsidig pröfning äfvensom afgifva utlåtande rörande sättet för anskaffandet af härtill erforderliga projekt och ritningar. Denna kommission hade sedermera till Drätselkammaren aflämnat sitt betänkande; och hänskjöt ¹⁾ Kammarerna, som för sin del i allo omfattade de af kommitterade framställda förslag, ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning, samt insände i sådant afseende kommissionens utlåtande och till detsamma hörande kostnadsförslag, beräkningar och ofvan omförmälda projekt.

På Beredningsutskottets förslag beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige att, med frångående af sitt tidigare beslut om utlysande af en pristäflan, anmoda Drätselkammaren att inkomma med definitiva façadritningar till bron samt med närmare förslag angående tidpunkten, ordningen och sättet för arbetets utförande och om anskaffande af härtill erforderliga medel.

Sedan Nämnden för Arbetareangelägenheter uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 12 April 1899 framhållit behovet af en fast och lämplig lokal för den högre arbetareundervisningen, hade Stadsfullmäktige den 13 påföljande Juli anmodat Drätselkammaren att vidtaga förberedande åtgärder för anskaffande af en sådan lokal, helst genom uppförande af en byggnad för ändamålet. Sedermera hade ledamoten i Arbetarenämnden, arkitekten Th. Höijer uppgjort ritningar och ett å 350,000 mark sig slutande kostnadsförslag till ifrågasatta byggnad, förlagd å det af Nämnden föreslagna området Litt. C. vid Tavastgatan å förstaden Berghäll. Men då Arbetarenämnden, hvars åsigt Drätselkammaren i ärendet inhemtat, ansåg att en byggnad af det stora omfång, arkitekten Höijer föreslagit, i själfva verket vore för ändamålet erforderlig, hvarföre ock enligt Nämndens förmenande, för den händelse stadens budget för närvarande icke ansågs kunna betungas med de dryga utgifter, byggnadsföretaget kräfde, detsamma borde uppskjutas till lägligare tidpunkt, hemställde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige, att Fullmäktige ville låta frågan om uppförandet af en byggnad för folkeliga föredrag och arbetareundervisning för närvarande förfalla samt i stället genom lämpliga hyresbidrag understöda de föreningar, hvilka handhafva den högre arbetareundervisningen i staden. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Byggnad för
högre arbetare-
undervisning.

¹⁾ Drks skrf. N:o 99 af den 3 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 9). — ²⁾ Stfs prot. den 9 maj § 20 och den 7 juni § 30. — ³⁾ Drks skrf. N:o 36 af den 15 febr. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 mars § 6.

Underhåll af
ryska militärens
tomter omgif-
vande gator.

Sedan af Generalguvernören i landet fråga väckts om åtgärd derhän, att underhållet af särskilda, ryska militärens tomter och byggnader omgifvande gator blefve öfvertaget af finska militievärket, hade Militieexpeditionen i Kejsrerliga Senaten genom Guvernören i länet uti skrifvelse för den 17 Mars 1899 ej mindre anhållit om upplysning beträffande arealvidden af ifrågakomna gator och det skick, hvori desamma befinna sig, än äfven infordrat yttrande af vederbörande stadsmyndigheter, huruvida och på hvilka villkor kommunen kunde befinnas villig att framgent ombesörja underhållet af dessa gatuandelar. Med föranledande häraf och af en ny senare skrifvelse i ärendet, hvori förklarades att afsigten icke var att öfverlåta ifrågavarande gatuunderhåll åt kommunen emot viss ersättning, utan att frågan gälde huruvida kommunen endast ville för kronans räkning ombesörja sagda underhåll, föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, insändande en af Byggnadskontoret uppgjord förteckning öfver de till ryska militärens tomter gränsande gatuandelar samt arealen af desamma och till dem stötande trottoirer, hos Stadsfullmäktige, att Fullmäktige måtte förklara staden villig att för Kronans räkning ombesörja underhållet af de stensatta gator och trottoirer, som omgifva ryska militärens tomter härstädes, på villkor att de med sagda arbeten förenade direkta kostnader af statsverket årligen blifva kommunen godtgjorda. Och blef på Beredningsutskottets förslag denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ²⁾, hvarjemte Stadsfullmäktige senare, genom Magistratens skrifvelse af den 1 December underrättade om Militieexpeditionens vidare beslut i ärendet, beslöto ³⁾ meddela Drätselkammaren detta beslut, för vidtagande af erforderliga åtgärder.

Underhåll af
parkanläggningarna
vid Gamla kyrkan.

Uti skrifvelse för den 11 April hade Stadsfullmäktige af förekommen anledning ⁴⁾ anmodat Trädgårdsnämnden att taga i öfvervägande, huruvida icke underhållet af parkanläggningen invid Gamla kyrkan kunde, efter träffad öfverenskommelse med församlingen, af staden öfvertages; och framhöll i skrifvelse för den 8 Maj till Stadsfullmäktige Trädgårdsnämnden i anledning häraf, att det vore synnerligen önskvärdt att vården och underhållet af ifrågavarande, centralt belägna samt till promenad- och lekplats allmänt använda plantering skulle helt och hållet öfvertagas af stadens trädgårdsförvaltning. Kostnaden härför, hvilket vid sådant förhållande enligt Nämndens förmenande borde åhvälfvas staden,

¹⁾ Drks skrf. N:o 113 af den 25 maj, — ²⁾ Stfs prot. den 7 juni § 17. — ³⁾ D:o d:o den 11 dec. § 21. — ⁴⁾ D:o d:o den 11 april § 25.

uppgifves af Nämnden till 1,632 mark om året, hvartill komme en till cirka 3,000 mark uppskattad utgift för planterings sätande i ett hufvudstaden fullt värdigt skick. Och föreslår Trädgårdsnämnden att Stadsfullmäktige ville direkt eller genom Nämnden söka träffa öfverenskommelse i ofvanomförmäldt afseende med Helsingfors svensk-finska församling. På i hufvudsak Beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige anmoda Trädgårdsnämnden att underhandla med församlingen, på hvilka villkor ifrågavarande område kunde öfverlemnas till staden såsom allmän plantering och promenadplats, hvarvid tillika skulle såsom önskningsmål uttalas, att det trädgården omgifvande planket borde undanskaffas, samt åtminstone en del af underhållskostnaden för sagda plantering bestridas af församlingen.

På grund häraf hade Nämnden inledt underhandlingar i antydt syfte med kyrkorådet i församlingen, som derpå vid sammanträde den 1 Oktober förklarar församlingen villig att tillsvidare öfverlemna värden och underhållet af oftanämnda plantering åt staden äfvensom bidra till parkens underhåll med 1,000 mark årligen. Mot de af Stadsfullmäktige uttalade önskningsmålen rörande bevarandet af porten vid Boulevardsgatan och undanskaffandet af det omkring platsen befintliga staket hade kyrkorådet ej heller haft något att anmärka; dock hade kyrkorådet uttryckligen antydt att församlingens egande- och dispositionsrätt till området icke finge lida någon inskränkning, hvarmed afsågs att platsen icke finge af staden användas till andra ändamål än det ofvan angifna. Och jemte det Nämnden i skrifvelse af den 9 Oktober till Stadsfullmäktige öfverlemnade berörde ärende, hade Nämnden tillika hemställt att Fullmäktige, derest öfverenskommelse med församlingen rörande öfvertagandet af parkanläggningen vid Gamla kyrkan skulle träffas, ville i budgeten för år 1901 låta upptaga för ändamålet nödigt anslag.

Med anledning häraf beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, som emellertid remitterat ³⁾ ärendet till Budgetutskottet, på dess förslag anmoda Drätselkammaren att, med ledning af Fullmäktiges ofvannämnda beslut och kyrkorådets förklaring, med kyrkorådet afsluta aftal om öfvertagande tillsvidare af värden och underhållet af planteringarna vid Gamla kyrkan emot omordade bidrag till underhållskostnaden af församlingen; samt att

¹⁾ Stfs prot. den 7 juni § 24. — ²⁾ D:o d:o den 24 okt. § 30. — ³⁾ D:o d:o den 21 dec. § 1. (Stfs tryckta handl. N:o 29 pg. 17).

i budgeten upptaga för ändamålet under nästkommande år erforderligt anslag å 3,000 mark.

Folkskolehus å
Wallgård.

Sedan ett af Fullmäktige tillsatt utskott uttalat sig för uppförandet af ett nytt folkskolehus å tomten N:o 7 af villaområdet Wallgård¹⁾ i hufvudsaklig öfverensstämmelse med eskissritningar, som genom utskottets försorg uppgjorts och hvilka afsåge att huset skulle uppföras af sten i tre våningar samt innehålla femton klassrum, en gymnastiksal, ett rum för lärarene, ett för lärarinnorna, rum och kök för vaktmästaren och rum för städerskan samt dessutom i källarvåningen lokal för gårdskarlen och en tvättstuga äfvensom å vinden två ritsalar, ett lärarorum samt material- och kapprum, samt utskottet derhos föreslagit att Fullmäktige ville för ändamålet i nästinstundande års budget upptaga ett anslag af 239,500 mark²⁾, hade Fullmäktige öfverlemnat³⁾ ärendet till Budgetutskottet. Derjemte hade en del af kostnaden för sagda byggnad, 150,000 mark, hvilken kostnad ansetts böra betäckas med uttaxerade medel, af Drätselkammaren och Magistraten upptagits i budgetsförslaget⁴⁾.

Budgetutskottet, som i betraktande af den utredning det tidigare utskottet redan framställt angående ifrågavarande byggnadsföretags behöflighet och ändamålsenlighet ansett sig böra pröfva förslaget endast från finansiell synpunkt, hade i motsats till Drätselkammaren och Magistraten funnit det mer öfverensstämma med stadens finansiella intressen och det tillvägagående, som vid anskaffandet af medel till tidigare folkskolebyggnader blifvit iakttaget, att de erforderliga medlen hopbringades genom upplåning på längre tid, men icke genom uttaxering. Ty, om än det egde sin riktighet, såsom Drätselkammaren framhållit, att behovet af nya folkskolelokaler icke kommer att genom uppförandet af det ifrågasatta nya huset blifva fylldt, utan att ständigt nya sådana behöfvas, kunde det å andra sidan icke heller enligt utskottets mening bestridas, att utgiften är af den beskaffenhet att den komme äfven framtida generationer till godo och därför lämpligast borde fördelas å en längre tidsföljd. På alla dessa skäl hade utskottet stannat vid den uppfattningen, att kostnaden för omordade byggnadsföretag borde bestridas med lånemedel, hvarför utskottet föreslog⁵⁾ och Stadsfullmäktige beslöto⁶⁾, att hela den beräknade kostnadssumman 239,500 mark skulle upptagas i budgeten för

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 28. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 13. — ³⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 7. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 20 pg. 57 och N:o 27. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 29 pg. 13. — ⁶⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1.

år 1901, samt hos Magistraten göras framställning om utseende af förstärkte Fullmäktige för frågans vidare behandling.

Emedan kostnadsförslaget, efter det definitiva ritningar uppgjorts till den tidigare till utförande beslutna ¹⁾ sjukpaviljongen å Maria sjukhus' tomt, befans uppgå till 300,000 mark, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige till förstärkt antal: att låta under år 1900, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de härför uppgjorda ritningarna, å Maria sjukhus tomt uppföra en sjukpaviljong af sten i två våningar, inrymmande förutom operationsrum ungefär 60 sjukplatser dels för medicinska dels för kirurgiska patienter, samt för ändamålet af på längre återbetalningstid än två år upplånade medel anslå utöfver tidigare beviljade 175,000 mark ytterligare högst 125,000 mark; äfvensom att uttala det önskningsmål, att ordinarie Stadsfullmäktige snarast möjligt måtte anordna undersökning derom, hvilka ytterligare åtgärder tilläfventyrs blifva nödiga för att staden må kunna fullgöra sin legala sjukvårdsskyldighet och efter hvilken plan sjukhusbyggnader framdeles kunde uppföras så, att stadens budget härigenom icke öfverhöfvan betungades.

Ny sjukpaviljong å Maria sjukhus' tomt.

I anledning häraf beslöto ³⁾ ordinarie Stadsfullmäktige aflåta underdånig hemställan om tillstånd att af medel, upplånade på längre återbetalningstid än två år, för uppförande af en ny sjukpaviljong å Maria sjukhus' tomt, använda ett belopp af högst 300,000 mark, äfvensom att vid ett följande sammanträde välja ett särskildt utskott, som egde inkomma med utlåtande i anledning af det senare mom. i förstärkte Stadsfullmäktiges beslut.

Uti en till Drätselkammaren aflåten skrifvelse af den 25 April hade den för pågående tillbyggnad till sjukhuset å arbets- och fattiggården tillsatta byggnadsbestyrelsen framhållit nödvändigheten af följande icke tidigare beaktade arbeten:

Inrednings- m. fl. arbeten uti sjukhuset å arbets- och fattiggården.

att, då de tvenne badrum, som äro belägna ett i hvardera våningen af sjukhusbyggnaden, genom densammas utvidgning icke vidare, såsom varande alltför små, obeqväma och halfmörka, motsvarade behovet, sådan förändring i sjukhusets inredning blefve i sammanhang med tillbyggnaden vidtagen, att de intill badrummen angränsande tvenne sjukrummen, hvardera afsedda för två personer, blefve förändrade till badrum, med en för hvardera gemensam vattenvärmare; samt

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 27. — ²⁾ Stfs prot. den 26 mars § 1. — ³⁾ D:o d:o den 26 mars § 1.

att korridoren, som nu leder till ifrågavarande sjukrum skulle afdelas sålunda, att den ena delen komme att användas till torkrum för sjukpersedlar och den andra inredas till klosettrum.

Kostnaden för begge dessa inredningsförändringar var beräknad till sammanlagdt 6,374 mark.

Tillika anhöll förbemälda byggnadsstyrelse om bemyndigande att låta med fältsten belägga jordytan närmast sockeln rundtomkring byggnadens grund, hvilket arbete kunde utföras för en kostnad af 300 mark.

På grund häraf och då en besparing af 11,000 mark hade uppstått å anslaget för tillbyggnaden till ifrågavarande sjukhus, anhöll ¹⁾ Drätselkammaren och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, att af besparingen å anslaget finge användas förslagsvis 6,674 mark för utförande af sagda arbeten.

Emottaga af
gasverket.

Sedan styrelsen för stadens Belysningsverk i skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 4 September hemställt, att Stadsfullmäktige ville utse de personer, som å stadens vägnar hade att den 1 påföljande Oktober emottaga gasverket med till köpet af detta verk hörande inventarier samt dervid bevaka stadens intressen, beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag lemna detta uppdrag åt bemälda styrelse.

Förbättrad
gatubelysning.

Med anslutning af hvad styrelsen för Belysningsverket i dess budgetförslag åtföljande skrifvelse till Drätselkammaren förordat ⁴⁾, hade Budgetutskottet föreslaget, att Stadsfullmäktige ville besluta: att samtliga helnatts- och halfnattslyktor skola hållas tända under vårterminen till den 15 maj samt derpå från den 1 augusti; att alla 16 lyktor kring Alexandersstoden skola hållas brinnande såsom ordinarie lyktor; samt att 133, i styrelsens skrifvelse uppräknade lyktor i stadens centralare delar skola förses med två lågors auerlampor; och blef framställningen af Stadsfullmäktige godkänd ⁵⁾.

Elektrisk belysning af Maria sjukhus.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 31 Januari 1898 hade Helsovårdsnämnden, närslutande afskrift af en till nämnden från Styrelsen för Maria sjukhuset ankommen skrifvelse, hvori anmäles om den fara för uppkomsten af våld, som föreligger deri att sjukhusets samtliga lokaler upplysas med petroleumlampor, velat till Stadsfullmäktiges kännedom bringa anförda missförhållande för vidtagande af den åtgärd, deraf kunde föranledas. Och hade Stadsfullmäktiges Beredningsutskott till Drät-

¹⁾ Drks skrf. N:o 91 af den 26 april. — ²⁾ Stfs prot. den 9 maj § 11. — ³⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 37. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 27 pg. 16 & 17. — ⁵⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1.

selkammaren öfversändt dessa skrivelser med anmodan för Kammaren att till Fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet. Till fullgörande häraf hade Drätselkammaren affordrat Byggnadskontorets yttrande och förslag i ärendet, och hade kontoret jemte skrifvelse för den 7 Mars 1899 till Kammaren insänt ett förslag, gående ut på anläggning af ett eget elektricitetsverk för sjukhuset. Och hade enligt en af ingenjören I. Forsman uppgjord, Byggnadskontorets skrifvelse åtföljande kostnadsberäkning totala anläggningskostnaden för hela inrättningen, installation och lampor deri inberäknade, ifall sjelfva installationen öfverlämnades till utförande på entreprenad, kommit att stiga till sammanlagdt 23,000 mark, enligt följande fördelning:

för 1 st. dynamomaskin för 400 lampor	4,000	mark
„ 1 st. gasmotor för 400 lampor	11,000	„
„ fundament	100	„
„ yttre rörledning för gas, cirka 80 m å 8 mk	600	„
	<u>Summa</u>	15,740 mark
cirka 10 % tillskott för diverse	1,260	„
	<u>Summa</u>	17,000 mark
hvertill då komme kostnaden för inre installation och lam-		
por med afrundadt	6,000	„
	<u>Summa summarum</u>	23,000 mark.

Enligt samma ingenjör Forsmans beräkning skulle åter driftkostnaden komma att uppgå till cirka $1\frac{1}{4}$ penni per lampa och timme samt således hela årskostnaden för belysningen, under antagande att hvarje lampa brinner 800 timmar per år, till 2,640 mark. På grund häraf föreslog Byggnadskontoret att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige hemställa ej mindre om ett anslag af 6,000 mark för installation af elektrisk belysning i Maria sjukhuset än ock om 17,000 mark för anläggning af ett eget elektriskt maskineri i sjukhusets ekonomiebyggnad.

Härom förenade sig Drätselkammaren och anhöll¹⁾, att Kammaren skulle bemyndigas att redan under sagda år gå i författning om anläggande af en egen elektrisk belysningsanstalt för Maria sjukhuset på sätt och till kostnad här angifvits samt i nästkommande års utgiftsstat å lånemedel upptaga utgiften därför.

¹⁾ Drks skrf. N:o 79 af den 16 mars 1899 (Stfs tryckta handl. N:o 15).

Stadsfullmäktige infortrade ¹⁾ emellertid utlåtande i ärendet af styrelsen för stadens Belysningsverk, som i skrifvelse af den 7 November föreslog ²⁾ på i skrifvelsen närmare framhållna skäl, att Maria sjukhus skall upplysas med elektriskt ljus; att å sjukhuset bör byggas en elektrisk central med en kapacitet, motsvarande 400 st. samtidigt brinnande 16 ljus glödlampor; att för en sådan central, kombinerad med ett accumulatorbatteri för 160 ampèretimmar, beviljas ett anslag af förslagsvis 38,000 mark; samt att Drätselkammaren bemyndigas att vidtaga centralens anläggande i så god tid, att densamma kan för sitt ändamål användas från den 1 Augusti 1901.

Sedan dock af Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag till bemälda styrelse lemnats anbud att för ett belopp af 6,000 mark per år leverera elektriskt ljus till Maria sjukhus för högst 350 lampor om högst 16 nlj. per styck, under förbehåll att glödlamporna skulle tagas hos bolaget och att aftalet skulle uppgöras för en tid af 5 år, inkom styrelsen för stadens Belysningsverk till Stadsfullmäktige med en ny, den 13 November daterad skrifvelse, deri till Stadsfullmäktiges pröfning och afgörande öfverlemnas, huruvida, med förbigående af stadens eget gasverk, hvilket skulle lemna den erforderliga motorkraften, skäl förefanns för antagande af Elektriska Belysningsbolagets i förestående mätto framställda anbud, men hvori, för den händelse Fullmäktige antog anbudet, styrelsen tillät sig föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta: att för år 1901 anslå ett belopp af förslagsvis Fmk 8,750 för den elektriska installationen å Maria sjukhus — häri installationskostnaden för den kirurgiska paviljongen inberäknad — äfvensom förslagsvis Fmk 4,100 för sjukhusets upplysning med beräknade 247 st. elektriska lampor under 11 månader af sagda år; samt att uppdraga åt Drätselkammaren att uppgöra kontrakt med bolaget om sjukhusets belysning och vidtaga åtgärder för installationsarbetets snara utförande. Och borde i detta kontrakt intagas följande bestämmelser: 1) att öfverenskommelsen gäller i 5 år från den dag räknadt, då belysningen tager sin början; 2) att öfverenskommelsen upphör att gälla före utgången af dessa 5 år i följande fall: a) om staden derförinnan själf inför allmän elektrisk belysning och sålunda vill upplysa sjukhuset från egen stadcentral, b) om bolaget af en eller annan anledning derförinnan förlorar rättighet att servera elektrisk ström i staden, c) om bolaget levererar ström af så underhaltig beskaf-

¹⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 17. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 25.

fenhet eller med sådana afbrott i strömserveringen, att sjukhuset ej kan anses vara nöjaktigt upplyst, och d) om bolaget i öfrigt åsidosätter kontraktets bestämmelser; 3) att bolagets grundpris Fmk 6,000 pr år för 350 st. 16 ljus lampor gäller den strömförbrukning, som motsvaras af 350 st. lampor å 0,05 kilowatt d. v. s. 17,5 kilowatt pr timme; 4) att bolaget är skyldigt att verkställa debiteringen för de vid belysningsårets början installerade lamporna i den proportion, deras kilowattförbrukning pr timme förhåller sig till grundprisets 17,5 kilowatt per timme; 5) att bolaget eger rätt, att för de under belysningsåret tillkomna lampor debitera sjukhuset i proportion till det antal dygn af året, lamporna varit installerade och till dessas kilowattförbrukning pr timme — allt i förhållande till grundpriset; 6) att bolaget är skyldigt ersätta sjukhuset kostnaden för den belysning, som måste anordnas vid eventuellt afbrott i bolagets strömservering; 7) att de lampor, bolaget levererar, skola vara fullgoda samt att prisen på desamma skola vara de gängse förekommande.

Det senare af styrelsen för Belysningsverket föreslagna alternativet blef af Stadsfullmäktige antaget¹⁾, hvarefter Stadsfullmäktige beslöto öfverlemna ärendet till Budgetutskottet i och för de af Stadsfullmäktige godkända anslagsposternas upptagande i budgeten samt anmoda Drätselkammaren att, efter det kontrakt med Belysningsaktiebolaget definitivt uppgjorts, vidtaga erforderliga åtgärder för installationsarbetets utgörande, men att, i händelse deremot förslaget till kontrakt icke blefve i öfverensstämmelse med de af Stadsfullmäktige godkända bestämningarna utaf bolaget antaget, härom underrätta Fullmäktige.

Enär elektroteknikern Otto A. Blomqvist uti en till Stadsfullmäktige Elektrisk kabel till Senatshuset. ställd skrift anhållit om tillstånd att draga en elektrisk kabel från den i gården N:o 42 vid Alexandersgatan härstädes befintliga centralstationen till Senatshuset, hade Stadsfullmäktige infortrat²⁾ styrelsens för stadens Belysningsverk utlåtande i ärendet; och hade bemälda styrelse uti skrifvelse för den 3 Mars förordat afslag å anhållan, härvid stödande sig på samma skäl, som tidigare föranledt afslag å enahanda ansökningar. Men sedan sagda styrelse uti en senare skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 28 i nämnda månad, på en förnyad och sålunda modifierad anhållan af sökanden, att han finge till Senatens borg provisoriskt förlänga den luftkabel, han enligt uppgift af Magistraten berättigats leda till handlanden Stockmanns gård, förordat att bifall härtill meddelades af Magistra-

¹⁾ Stafs prot. den 20 nov. § 22. — ²⁾ D:o d:o den 7 mars § 2.

ten, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag godkänna framställningen, dock sålunda att luftledningens fästande vid staden tillhöriga hus skulle ankomma å Drätselkammarens pröfning.

Senare biföllo ²⁾ Stadsfullmäktige på styrelsens för Belysningsverket förord till sådan ändring i sträckningen för ifrågavarande luftkabel, att den från gården N:o 7 vid Glogatan leddes öfver gården N:o 7 vid Alexandersgatan, snedt öfver denna gata till gården N:o 34 vid samma gata samt derifrån öfver Unions-, Sofie-, Katrine- och Alexandersgatorna till Senatshuset.

Elektrisk luftkabel från gården N:o 4 vid Richardsgatan till gården N:o 1 vid samma gata.

I anledning af en af handlanden G. Sergejeff hos Magistraten gjord anhållan att från gården N:o 4 vid Richardsgatan leda en gummi-isolerad kopparkabel till gården N:o 1 vid samma gata hade Magistraten anhållit om yttrande af Stadsfullmäktige; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag, med afseende å hvad styrelsen för stadens Belysningsverk uti sitt handlingarna bilagda yttrande hemställt, tillstyrka bifall till ansökningen med iakttagande af de villkor, stadens elektrotekniker föreslagit.

Landningsbrygga vid Hagnäs torg.

Hos Magistraten hade maskinisten Frans Wickström anhållit om tillstånd att vid stranden af Hagnäs torg uppföra en provisorisk ångbåtsbrygga att användas vid trafik mellan Hagnäs och Högholmen, och hade af Stadsfullmäktiges Beredningsutskott häröfver önskats Drätselkammarens utlåtande. Och sedan Drätselkammaren med afseende derå, att sökanden emellertid redan uppfört ifrågakomna brygga, trott sig kunna hos Stadsfullmäktige förorda ⁴⁾ bifall till ansökan sålunda, att denna brygga vid Hagnäs torg finge tillsvidare kvarstå, under villkor likvisst att den omedelbart förstärktes på sätt Byggnadskontoret skulle närmare anvisa, blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁵⁾, med villkor att landningsbryggan finge anlöpas äfven af andra farkoster än sökandens samt att densamma, när så pröfvades nödigt, skulle undanskaffas.

Försäljningsstånd vid Vestra kajen.

Hos Drätselkammaren hade styrmannen A. J. Forsblom framställt anhållan att få i enlighet med inlemnad ritning å Vestra kajen i närheten af Finska Ångfartygsaktiebolagets provisoriska upplagsskjul uppställa ett stånd, afsedt till försäljning af matvaror, kaffe, te och läskdrycker; och hade Drätselkammaren, då ett slikt stånd komme att fylla ett verkligt behov för hamnarbetarebefolkningen samt något hinder icke mötte sagda

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 13. — ²⁾ D:o d:o den 18 sept. § 1. — ³⁾ D:o d:o den 9 maj § 27. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 140 af den 28 juni. — ⁵⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 22.

anläggning ur trafiksynpunkt, hos Stadsfullmäktige hemställt ¹⁾ om be-
myndigande: att emot af Kammaren bestämmande månatlig afgift bevilja
sökanden tillstånd att å sydöstra hörnet af sandplanen invid Magasins-
kajen, efter Hamnkaptenens närmare anvisning, tillsvidare hålla ett sådant
stånd. Äfven Poliskammaren, som också af Stadsfullmäktige blifvit i
ärendet hörd, hade tillstyrkt bifall till ansökningen. På Beredningsut-
skottets förslag beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige emellertid afböja ansökningen,
enär Fullmäktige vid förnyad pröfning af ärendet funno det olämpligt,
att provisoriska byggnader uppfördes vid stadens hamnar och öppna
platser.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld ansökan af den 15 Oktober hade <sup>Jernvägsspår
till Tölö socker-
bruk.</sup> Tölö Sockerbruks Aktiebolag anhållit på uti skriften närmare framhållna
skäl att få i enlighet med en densamma bilagd planteckning från stats-
jernvägarnes godsangård härstädes längs stranden af Tölövikens leda ett
jernvägsspår af 1 meters spårvidd till bolagets egande sockerbruk invid
samma vik, och utbad sig bolaget att för denna jernvägsanläggning efter
ett sådant system, att den smalspåriga jernvägens truckvagnar skulle
kunna transportera statsjernvägarnas lastade godsvagnar till bruket, komma
i åtnjutande af samma förmåner, hvilka af Stadsfullmäktige hade beviljats ³⁾
för en år 1898 tillämnad normalspårig bana i hufvudsakligen samma rikt-
ning och med samma begynnelse- och slutpunkter. Och sedan Stadsfull-
mäktige remitterat ⁴⁾ ansökningen till Drätselkammaren för erhållande af
Kammarens utlåtande i ärendet, förordade ⁵⁾ Drätselkammaren, härvid
framhållande fördelarne af det nya bansystemet, bifall till bolagets an-
sökan, hvarvid de tidigare villkoren, med undantag af det under punkt
2:o upptagna, såsom i förevarande fall öfverflödigt, kunde bibehållas,
dock sålunda att villkoret i punkt 3:o kompletterades derhän, att bolaget
äfven af arrendator till villan N:o 61 Hesperia utverkade sig behörigt
tillstånd att genom denna lägenhets mark draga sitt spår, äfvensom
att bolaget ålades, att, på sätt stadsmyndigheterna anvisa, inhägna ba-
nan öfver allt, hvarest sådant af dem kan pröfvas nödigt. På dessa
vilkor samt derjemte med skyldighet för bolaget att, om staden sådant
önskar, efter femton år utan lösen, och eventuellt äfven derförinnan men
då emot lösen, som af gode män bestämmes, undanskaffa banvall och

¹⁾ Drks skrf. N:o 115 af den 25 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 32. — ³⁾ Se
1898 års berättelse pg. 41. — ⁴⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 7. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 299 af
den 15 nov.

jernvägsspår, godkände ¹⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag bolagets anhållan.

Ansökan om fri
vattenkonsum-
tion för här för-
lagda ryska
truppafdel-
ningar.

Med föranledande af Magistratens skrifvelse af den 2 December 1899 med Guvernörens i länet remiss i anledning af chefens för Finländska skarpskyttebrigaden anhållan, att brigadens härstädes förlagda truppafdelningar finge kostnadsfritt begagna stadens vattenledningsvatten, hade Stadsfullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande. Jemte uppgifvande af de stora quantiteter vatten, som under åren 1897—1899 konsumerats i den s. k. Åbo kasernen, uppgående i kostnad till något öfver 2,000 mark per år, förordade ²⁾ Drätselkammaren, med afseende såväl å den betydande uppoffring staden skulle göra, ifall den framställda ansökan blefve bifallen, som å de prejudikat häraf kunde härledas, i det fri och städse begränsad vattenförbrukning hittills beviljats endast vissa i staden existerande välgörenhetsinrättningar, afslag å framställningen. Och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag afgifva sitt utlåtande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag, hvarjemte i utlåtandet skulle särskildt framhållas, hurusom det ifrågavarande ändamålet icke hörde till dem, hvilka kommunerna äro skyldiga att tillgodose, samt att icke heller finska statsinrättningar äro i åtnjutande af den förmån, om hvars beviljande chefen för Finländska skarpskyttebrigaden ansökt.

Bestyrelsens för
arbetshusens
anhållan om
befrielse från
vattenkonsum-
tionsavgifter.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade bestyrelsen för arbetshusen för barn, med förmålan att sagda arbetshus, som användas för ortens fattigaste barn och åtnjuta understöd af kommunen, icke hafva några nämnvärda inkomster, anhållit att bestyrelsen blefve för framtiden befriad från erläggande af vattenkonsumtionsavgifter såväl för anstalten vid Skarpskyttegatan N:o 14 som för arbetshuset å tomt N:o 8 vid 3:dje linien å området Berghäll. Och hemställde ⁴⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, efter att hafva inhämtat Vattenledningskontorets yttrande i ärendet, om bemyndigande att tillsvidare bevilja bestyrelsen för arbetshusen för barn befrielse från erläggande af afgift för vatten, som från stadens vattenledning till ett belopp af högst 800 kubikmeter per år tages till de under bestyrelsens inseende stående anstalter uti gården N:o 14 vid Skarpskyttegatan och gården N:o 8 vid 3:dje linien å Berghäll. På

¹⁾ Sts prot. den 20 nov. § 14. — ²⁾ Drks skrf. N:o 7 af den 4 jan. — ³⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 3. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 54 af den 8 mars.

Beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige emellertid, under förklaring att subvention i den af Drätselkammaren föreslagna formen ej är lämplig och icke heller framdeles bör ifrågakomma, afböja Drätselkammarens framställning.

Sedan Byggnadskontoret hos Drätselkammaren anmält, att af det ^{Tillskottsanslag för renhållning af stadens gator och allmänna platser.} för „Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar“ uti årets budget för staden upptagna anslaget 35,000 mark intill den 11 Maj redan åtgått, främst i anledning af de nästan dagligen inträffande snöfallen under vinterns förlopp och deraf föranledd oafbruten snösläpning, i det närmaste hela beloppet eller 34,681 mark 1 penni, hemstälde ²⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville ur de till Fullmäktiges disposition uti årets budget ställda medel bevilja ett ytterligare anslag af 20,000 mark för ifrågavarande renhållning; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige anslå sagda belopp att ur stadskassans omhänderhafvande medel utbetalas.

Direktionen för Helsingfors Utskänknings Aktiebolag hade i enlighet med Stadsfullmäktiges derom meddelade föreskrift i skrifvelse af den 24 November aflemnad framställning om anslag ur Bolagets vinst för år 1900 till underhåll af de under Direktionens förvaltning stående inrättningarne på Högholmen och Fölisön för år 1901; och hade Direktionen till hufvudsakligt underlag för denna sin framställning tagit tvenne sammandrag ur Bolagets räkenskaper öfver utgifterna för sagda holmar under år 1899 och de tio första månaderna af år 1900.

Enligt det sistberörda sammandraget uppgå utgifterna under månaderna Januari—Oktober år 1900:

för Högholmen till i rundt tal	33,400 mark
samt för Fölisön till i rundt tal	11,200 „
Summa	44,600 mark,

hvad, då härtill lägges utgifterna för November och De-

cember månader 1899 8,900 „

hela utgiften för år 1901 kunde beräknas stiga till . . . 53,500 mark,

en slutsumma som i det närmaste öfverensstämde med det belopp af 53,000 mark, som Direktionen i sin näst föregående framställning till Stadsfullmäktige af den 27 November 1899 beräknade komma att er-

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 121 af den 7 juni. — ³⁾ Stfs prot. den 12 juni § 2.

fordras för vården och underhållet af inrättningarna å Högholmen och Fölisön.

Då emellertid erfarenheten under de senaste åren på ett öfvertygande sätt ådagalagt behovet af en förändring i Högholmens förvaltning i sådan riktning, att denna bättre kunde motsvara de berättigade anspråk, som på en dylik inrättning kunna ställas, men en dylik förändring icke kan genomföras utan att anslaget för Högholmens underhåll förhöjdes, hade Direktionen ansett sig böra hos Stadsfullmäktige göra framställning om förhöjning af sagda anslag. För att kunna bättre skydda de å Högholmen hållna djuren emot misshandel från den besökande allmänhetens sida syntes det Direktionen oundgängligen nödvändigt att bevakningspersonalen ökades. Härigenom skulle beredas möjligheten att i högre grad än förut tillmötesgå de önskningsmål, som från djurskyddsvänligt håll tid efter annan riktats till Utskänkningsbolagets Direktion. Men i främsta rummet syntes det Direktionen angeläget, att djurens utfodring kunde ställas på en ändamålsenligare fot och liksom förhållandet är vid de i utlandet inrättade djurgårdar öfverlemnas åt en med saken väl förtrogen person, i synnerhet som det visat sig olämpligt att denna viktiga detalj omhänderhafves af trädgårdsmästaren på Högholmen endast såsom en bisysselsättning vid sidan af hans egentliga befattning att hålla vård om anläggningarna och byggnaderna å holmen. Enligt Direktionens åsigt borde därför ju förr dess hellre i egenskap af fodermästare vid Högholmen anställas en person med ungefär samma åligganden, som dylika funktionärer hafva vid utländska zoologiska trädgårdar, nämligen att sörja för att för djuren erforderliga födoämnen anskaffas af bästa möjliga beskaffenhet och i tillräcklig mängd, att djurens utfodring sker på det för djurens helsa och trefnad lämpligaste sätt samt slutligen att föra detaljerad journal och utgiftsbok öfver uppköpen, i ändamål att åstadkomma, såvidt möjligt, en värksam kontroll öfver dessa till anse- nliga belopp stigande utgifter. Men för att möjliggöra anställandet såväl af en sådan person, som också af några flera vakter än förut, erfordrades att en bostadsbyggnad för denna personal anskaffades, och uppgaf sig Direktionen också redan hafva gått i författning om utarbetande af förslagsritning till en sådan byggnad, hvilken inom kort komme att föreläggas till stadsmyndigheternas pröfning. Slutligen och då stadens syne- män framställt anmärkning derom, att särskilda plank och inhägnader på Högholmen icke befunnit sig i tillfredsställande skick och att stakett och burar tarfva målning och borde hållas prydligare, hade Direktionen i

sitt budgetförslag upptagit en mindre ökning i anslaget för remont- och planeringsarbeten. Och hade under förutsättning af här framhållna omständigheter Direktionen beräknat kostnaderna för underhållet af inrättningarna å Högholmen och Fölisön för år 1901 till följande belopp:

För Högholmen:

Aflöningar för nuvarande personalen	3,500: —	
„ „ en fodermästare, förslagsvis	1,500: —	
„ „ förstärkt bevakning	2,000: —	
Dagsverkslöner	11,000: —	
För remont- och planeringsarbeten	10,000: —	
För djurens utfodring	12,000: —	
„ oförutsedda utgifter	2,000: —	42,000: —
Fjerdedelen af den beräknade kostnaden för en arbetarebostad	— —	5,000: —
Summa för Högholmen		47,000: —

För Fölisön såsom förut:

Aflöningar	2,000: —	
Arbetslöner	7,000: —	
Planerings- och andra arbeten	3,000: —	
Till ökning af samlingarna i biologiska museet	2,000: —	
Till oförutsedda behof	1,000: —	
Summa för Fölisön		— — 15,000: —
Summa för båda holmarna Fmk		62,000: —

Och då inkomsten från Bolagets gårdar icke ansågs komma att undergå någon förändring, utan behållningen å desamma böra beräknas till samma belopp som i Direktionens föregående framställning eller till 23,000 mark, hemstälde Direktionen hos Stadsfullmäktige om att från bolagets vinstmedel för år 1900 ett anslag af 39,000 mark blefve reserveradt för underhåll af Högholmen och Fölisön under instundande år 1901.

Detta ärende hade af Stadsfullmäktige remitterats¹⁾ till Budgetutskottets beredning och föreslog²⁾ utskottet: att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors Utskännings Aktiebolags disponibla vinstmedel för år 1900 anslå åt bolaget 39,000 mark att under år 1901 användas för bolagets

¹⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 14. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30.

planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön, dock på vilkor att, innan den tillernade arbetarebostaden å Högholmen uppföres, Stadsfullmäktige lemnas tillfälle att bestämma dess plats och fastställa ritningarna till densamma.

Ärendet blef emellertid icke under året slutbehandlad¹⁾.

Priset å gas för
enskild förbruk-
ning.

Enligt det för styrelsen för stadens Belysningsverk gällande reglemente skall styrelsens beslut underställas Stadsfullmäktiges pröfning bland annat i fråga om lyskraften på gasen och priset derå för enskild förbrukning. Till fullgörande häraf hade bemälda styrelse i skrifvelse af den 4 September för Stadsfullmäktige framlagt²⁾ de beslut, som fattats i ofvanstående frågor, nämligen:

att gasens ljusstyrka tillsvidare skall vara sådan, att en vanlig gaslåga, som förbrukar 5 eng. kbf. pr timme, bör i lyskraft och klarhet motsvara minst 13,5 tyska-Hefner-ljus, och att de detaljbestämningar, som hittills varit för profningen fastställda, skola fortfarande vara gällande;

att priset å lysgas bestämmes till 30 penni pr. kbm. (Fmk. 8:50 pr. 1,000 eng. kbf.) jemte 10 % rabatt för förbrukare, som pr. kalenderår konsumerat öfver 20,000 kbm. gas, och en årsförbrukning af mera än 18,000, men icke utöfver 20,000 kbm., debiteras såsom utgörande endast 18,000 kbm.; samt

att för gas, som uppmätt med särskild mätare (värmegasmätare), användes till alstrande af värme eller kraft debiteras 15 penni per kbm., och skall innehafvare af sådan mätare vara berättigad att hafva en låga om högst 150 liters timförbrukning för belysning till samma pris.

Förslaget blef på framställning af Beredningsutskottet af Stadsfullmäktige godkänt³⁾.

Budgeten för år
1901.

I sammanhang med fastställelse af utgiftsstaten för nästkommande år 1901 beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige till vissa ökade utgifter och utförande äfven af några andra allmänna arbeten, än hvarom här tidigare anförts:

Förändrade lö-
nevilkor för vat-
tenlednings-
ingenjören.

Vattenledningsingenjören C. Hausen hade uti skrifvelse till Magistraten af den 28 November framhållit, att den grundlön af 5,800 mark, som år 1889 faststälts för ingenjörbefattningen vid stadens vattenledning, knappast mera kunde anses öfverensstämma med nutida förhållanden och efterfrågan på ingenjörer, då jämförligt större löneför-

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 8. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 16. — ³⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 38. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 212 af den 23 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 20), Stfs tryckta handl. N:ris 27 o. 29 och Stfs prot. den 21 dec. § 1.

måner nu för tiden erbjudas föreståndare för tekniska eller industriella inrättningar, och hade ingenjören Hausen därför anhållit att Magistraten ville utverka, att nämnda grundlön från nästa års början blefve förökad till 8,000 mark med 10 % förhöjning efter 5 och 10 års tjänst jemte resemedel såsom härintills, hvarhos ingenjören Hausen, med anledning af att snart 18 år förflutit, sedan han blifvit anställd vid stadens vattenledning, hemställt, att det honom för några år sedan tillagda personella anslaget af 1,000 mark för året fortfarande finge utgå till oafkortadt belopp. Öfver förestående ansökan hade Magistraten inhemtat Drätselkammarens utlåtande, hvilket uti skrifvelse af den 29 November afgifvits. I sagda skrifvelse anfördes, att Drätselkammaren, på de skäl ingenjören Hausen framhållit, för sin del ingalunda kan anse hvarken en grundlön af 8,000 mark med 10 % förhöjning deraf efter 5 och 10 års tjänst för en stadens tjänsteman å en så ansvarsfull, arbetsdryg, stor teknisk insigt och erfarenhet fordrande post som vattenledningsingenjörens för hög, ej heller en ytterligare förhöjning af löneförmånerna med 1,000 mark såsom personellt tillskott oskäligt för en person, som under 18 års tid med så stort intresse och sådan framgång skött denna stadens kostsammaste och obestriddigt vigtigaste tekniska inrättning, men att Kammaren det oaktadt, med afseende derå att Kammaren funnit det något oformligt att, samtidigt som Kammaren förenar sig om förslaget angående grundlönens höjande, Kammaren derjämte skulle förorda ett personellt lönetillskott, för närvarande ansett sig böra afböja detta senare förslag; till följd hvaraf Drätselkammaren tillstyrkte sådan ändring uti vattenledningsingenjörens aflöning, att densamma från och med nästkommande års ingång skulle utgå med 8,000 mark grundlön och 10 % förhöjningar deraf för 5 och 10 års tjänst samt 400 mark resemedel. I öfverensstämmelse härmed hade Magistraten under hufvudtiteln XI Vattenledningen, rubrik „förvaltning och drift“, upptagit vattenledningsingenjörens löneförmåner till sammanräknadt 10,000 mark.

I sitt utgiftsförslag för år 1901 hade Drätselkammaren icke för en rörmästare observerat någon aflöning, utan i stället upptagit lön för en ingenjörassistent med 4,800 mark. Detta hade Kammaren gjort på grund af en särskild framställning af Vattenledningskontoret i dess skrifvelse N:o 1,710 af den 11 Oktober, och hade Kammaren härom aflåtit skild hemställan ¹⁾ till Stadsfulmäktige samt deri, utom på de skäl Vattenled-

Ingenjörassistenttjänst vid Vattenledningskontoret.

¹⁾ Drks skrif. N:o 203 af den 17 okt.

ningskontoret anført, såsom ett enligt Kammarens förmenande väsentligt motiv för en dylik personalförändring framhållit den icke obetydliga risk, som staden löper genom att en så dyrbar och komplicerad inrättning som dess vattenledning förvaltas af en enda i alla dess detaljer inkommen person, hvilken vid redan ett tillfälligt förfall knappast kunde ens för kortare tid ersättas.

Såväl förslaget om anställande af en assistent åt vattenledningsingeniören som ock förbättringen af vattenledningsingeniörens löneförmåner i enlighet med Magistratens framställning fann Budgetutskottet väl motiveradt och hade därför icke något att deremot påminna. Hvardera förslagen blefvo ock af Stadsfullmäktige godkända.

Förvaltning och drift af vattenledningen.

Anslaget för afläsning och kontroll af vattenmätare höjdes från 6,000 till 6,800 mark, och dessutom på framställning af Drätselkontoret, som ombesörjer distribuering och indrifning af Vattenledningskontorets debetsedlar och räkningar, anslaget härför från 500 till 700 mark. Till följd af samtliga dessa ökade anslag kom posten *förvaltning och drift* af vattenledningen att stiga till 60,770 mark för år 1901 emot 56,130 mark uti nästföregående budget.

Underhåll och remont af vattenledningen.

Under rubriken *Underhåll och remont* upptogs anslaget för reparation och justering af vattenmätare med 500 mark förhöjdt belopp, emedan mätarenes antal ökats och konsumenterna, enligt Vattenledningkontorets uppgift, altmera begynt föredraga mätare af stor kaliber.

Nybyggnad af vattenborgen vid vattenledningen.

Under rubriken *Nybyggnad* upptogs endast *en* ehuru kostsam sådan, nämligen af vattenborgen i Djurgården, och observerades af den beräknade totalkostnaden derför 147,000 mark för arbetena under instundande år ett anslag af 80,000 mark. Oaktadt den för erhållande af lån högst ogynsamma tiden hade Drätselkammaren icke tvekat, att på skäl som anföras i Vattenledningskontorets skrifvelse N:o 1,711 af den 11 Oktober förorda påbörjande af detta företag. Vid af Stadsfullmäktige den 28 November 1899 hållet sammanträde hade Fullmäktige beslutit, att frågan om anläggande af ett vattentorn i 7:de stadsdelen skulle förfalla, men öfverlemnade åt Drätselkammaren att i sinom tid till Fullmäktige inkomma med framställning beträffande de åtgärder, som med anledning af Fullmäktiges ifrågavarande beslut vore af behovet påkallade. Och grundade sig detta Stadsfullmäktiges beslut i det länge på dagordningen befunna spörsmålet på det utskottsbetänkande, som under N:o 34 ingår uti Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1899. Med afseende speciellt å de bristfälligheter, af hvilka den gamla vattenborgen lider och

som nu af Vattenledningskontoret förnyadt framhållits, lyder utskottets andra kläm: „att vattenborgen med snaraste tillbygges“.

De uti utgiftsförslaget upptagna anslagen för *Utsträckning af rör-* Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare. *nätet* äro naturligtvis beroende af de gatuplaneringar, hvilka ansågs böra komma till utförande under nästkommande år. Drätselkammaren hade i sådant afseende uti sitt till Magistraten inlemnade utgiftsförslag upptagit för vattenledning: under Gökensgränd 6,700 mark, under Malmgatan 6,000 mark, under Alpgatan från Wallinsgränd till adress N:o 23 16,600 mark, under Vestra Prest- och Castrénsgratorna 7,900 mark, eller inalles 37,300 mark, men då Magistraten ansåg nödigt, att anslagen för nyanläggningar i 11:te och 12:te stadsdelarna i någon mån förminskades, nedsattes af Stadsfullmäktige på Magistratens förslag anslaget för vattenledning under Alpgatan från 16,600 till 3,300 mark.

Under rubriken *Diverse mindre arbeten* upptogs endast en post å Diverse mindre arbeten vid vattenledningen. 3,000 mark för anläggning af några vid Magasinskajen af Hamnkontoret påyrkade vattenposter för servering af vatten till fartyg.

För remont och underhåll af *Byggnader och lägenheter* upptogs i utgiftsstaten för år 1901, förutom 4,300 mark för snötransport m. m. från stadens gårdar och 28,770 mark för diverse reparationer, för ny inredning till köket i brandverkshuset 2,210 mark, för inredning af stall för polisens behof i gården N:o 22 vid Alexandersgatan 3,300 mark och för ett skjul i samma gård för undersökningsstationens för lifsmedel behof 2,450 mark, samt under rubriken *Nybyggnader*, förutom här tidigare nämnda anslag för folkskolehuset å Vallgård, 1,000 mark för uppförande af en vaktstuga för hamn- och tullbetjeningen å Sandviksmolon samt 2,000 mark för en pissoir å Sandvikstorget äfvensom ett tillskottsanslag å 22,000 mark för det nya tull- och packhuset å Skatudden samt 100,000 mark för ett varuskjul å Skatuddskajen. Köket i brandverkshuset befans alldeles otidsenligt och måste därför erhålla ny inredning; polisinsrättningens hästar äro förlagda i trenne särskilda, för öfrigt trånga och mindre lämpliga stall, hvilket försvårar skötseln af hästarna, som synbarligen lida och af hvilka några ständigt stå sjuka; och som det nya stallet skulle förläggas i stenmagasinet å gården N:o 22 vid Alexandersgatan, hvilket disponerats af undersökningsstationen för lifsmedel, betingades häraf ett nytt skjul för denna inrättning; samt var slutligen vaktstugan vid Sandviksmolon behöflig för att lemna der uppvaktande hamn- och tullbetjening helst något skydd mot väder och vind. Enligt meddelande från Hamnbyggnadsdelegationen var att befara, att den beräk-

nade och lånemedel påförda kostnaden för det nya tull- och packhuset, 670,000 mark, komme att öfverskridas med vidpass 22,000 mark, beroende förnämligast på att sjelfva uppmurningen af huset blifvit dyrare än beräknadt varit genom svårigheter till följd af arbetares strejker.

Gators och all-
männa platser
remont, under-
håll och nyan-
läggning.

För stensättning med Ima nubbsten i asfalt upptogs 23,000 mark för stadens andelar af Unionsgatan vid Kajsaniemi park, 19,000 mark för Brunns-gatan, 18,500 mark för Södra Esplanadgatan och Skilnadstorget, 9,300 mark för Salutorget från obeliskens till Helenegatans östra gränslinie. För förarbeten för Långa brons ombyggnad upptogs 200,000 mark och för diverse reparationer 12,000 mark. Under rubriken *Nyanläggningar* anslogs för stensättning med fältsten af stadens andelar af Kronbergsgatan 4,950 mark, af Myntkajen 19,300 mark, af en del af kajen vid tull- och packhuset å Skatudden 22,400 mark och af Dockstorget 4,000 mark. Dessutom beviljades följande anslag för gatuplaneringar, nämligen 2,500 mark för Skatuddsgatans norra del mellan tomterna N:ris 5 och 7 vid Lotsgatan, 6,000 mark för Malmgatan från adress N:o 24 vid Lappbrinken, 8,400 mark för Lappbrinken, 3,900 mark för Gökgränden, 15,000 mark för Alpgatan från Vallingsgatan till adress N:o 23, 16,200 mark för Castréngsgatan från Kristine- till Vestra Prestgatan och 15,400 mark för sistnämnda gata från 4:de linien till Castréngsgatan, äfvensom till jernvägs-spår å Skatudden 25,700 mark och till komplettering af fyllningsarbetena derstädes 30,000 mark.

Remont, under-
håll och nyan-
läggning af ka-
naler och af-
lopps-diken.

Under *remont och underhåll* af kanaler och aflopps-diken anslogs, förutom 3,000 mark för kompletteringsarbeten och 12,000 mark för diverse underhåll, 3,900 mark för en kanal af glacerade lerrör under Hagnäs torg, 1,800 mark för en dylik kanal under Kaserngatan, 2,000 mark för omläggning af kanal under Mikaelsgatan och 4,300 mark för omläggning af kanal under Alexandersgatan. Under rubriken *Nyanläggningar* upptogs åter för kanal under Malmgatan och Lappbrinken 7,600 mark, kanal under Vestra Prest- och Castréngsgatorna 6,500 mark samt såsom tillskottsanslag för kanalarbetena i 11:te och 12:te stadsdelarne 12,100 mark.

Remont och
underhåll af
hamnar.

Några nybyggnader under *Hamnar* förekommo alls icke; i och för remont och underhåll af anläggningarna i stadens hamnar blef deremot anslaget: för nedfartsbroar till isarna m. m. 2,000 mark, för muddring i hamnarna 20,000 mark, för remont af ånggrabbens pråm 4,000 mark, för omläggning af planklocket å Magasinskajen 9,000 mark, för remont af f. d. afstjälpningsbryggan å Skatuddens norra strand 4,400 mark, för om-

byggnad af en del af södra kajarmen invid visitationspaviljongen 3,100 mark, äfvensom för diverse reparationer 12,000 mark.

För stadsplanteringarnas vidmakthållande och utvidgning upptogs i utgiftsförslaget för år 1901, förutom redan anförda belopp i och för planteringarna kring Gamla kyrkan, följande anslag: 47,000 mark för underhåll, 1,700 mark för hägnader, 10,000 mark för Observatoriibergens planering, 450 mark för nedgången från samma berg till Bergmansgatan, 5,000 mark för en hvar af planeringsarbetena i Brunnsparken och Kajsaniemi, 1,000 mark för anordnande af kälkbanor samt 7,300 mark för anläggning af två vattenposter i Kajsaniemi park och af en springbrunn i svandammen derstädes.

Remont, underhåll och nyanläggning af planteringar.

I Trädgårdsnämndens budgetförslag för år 1900 ingick bland annat en post på 3,600 mark för anläggande af två vattenposter å sportplanerna i Kajsaniemi äfvensom af en springbrunn i svandammen derstädes. Anordnandet af sagde springbrunn skulle efter Nämndens åsigt väsentligen pryda entréen till parken, hvarjemte tillförseln af friskt vatten till dammen vore en bjudande nödvändighet såväl af hygieniska skäl som af hänsyn till den derstädes installerade svanfamiljen, hvilken vantrifdes i det grumliga vattnet. Då berörda post emellertid utlemnats från årets budget, hade Trädgårdsnämnden, under åberopande af tidigare framhållna skäl, föreslagit att utgifterna för ifrågakomna arbeten, numera beräknade till 7,300 mark, skulle i 1901 års budget upptagas. Tillika anförde Nämnden att Vattenledningskontoret, som förut för ifrågakomna två vattenledningsposter föreslagit en gemensam, från Trädgårdsgatan utgående ledning, numera ändrat detta projekt derhän, att en särskild rörledning skulle anläggas till hvardera vattenposten, och komme det förbi svandammen ledande röret, som jemväl skulle betjena springbrunnen derstädes, att erhålla sådana dimensioner, som erfordrades för detsammas eventuella förlängning ända fram till Kajsaniemi världshus, hvilket i en snar framtid blefve af nöden. Denna förändring i röranläggningen betingade anslagspostens höjning till 7,300 mark. Ehuru uti Drätselkammarens och Magistratens budgetsförslag af sparsamhets skäl utlemnad, upptogs denna post på Budgetutskottets framställning af Stadsfullmäktige uti nu ifrågavarande budget.

Då Drätselkammaren funnit de af Byggnadskontoret äskade förhöjda anslagen för *Renhållningsväsendet* under posterna: vakters aflöning, renhållning af allmänna platser och gatuandelar, bevattning af centrala gator och renhållning af vägar, vara af kontoret fullt motiverade, hade

Renhållningsväsendet.

Kammaren vid uppgörande af sitt förslag icke tvekat, oaktadt den stora, sammanlagdt ända till 17,200 mark uppgående förökningen, att utan hvarje reduktion upptaga dessa anslagsposter, hvilka äfven af Stadsfullmäktige godkändes. För renhållning af båthamnarna tillkom en ny post å 700 mark, till beloppet baserad på vunnen erfarenhet och hittills nog oegentligt sammanförd med olika poster under renhållningsväsendet.

i Frågan om
Gumtäckt, Mejlans och Grejus
lägenhetens af-
hysande under
Helsingfors
stad.

Vid den 22 Februari 1899 hållet sammanträde hade Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat en till Guvernören i länet af åtskilliga tomtegare i Hermanstad och Majstad ingifven skrift af den 21 December 1898, hvari de anföra en mängd klagomål öfver samhällsförhållandena i nämnda förstäder samt anhålla om Guvernörens benägna medverkan derhän, att de blefve i tillfälle att bilda ett särskildt municipalsamhälle med egen förvaltning, för såvidt Helsingfors stad ej funne det med sin fördel förenligt att ansöka om dessa förstäders afhysande under staden, samt Guvernörens å denna skrift tecknade resolution af den 15 Februari 1899, hvari Magistraten anmodas affordra Stadsfullmäktige skriftligt yttrande öfver ansökan och detta yttrande jemte eget utlåtande derefter till Guvernören insända; och uppdrogo Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren att icke allenast till tryck befordra akten utan ock i anledning af densamma afgifva utlåtande.

För berörda utlåtandes afgifvande hade Drätselkammaren öfverlemnat ärendets beredning till ett inom sig redan tidigare tillsatt utskott för behandling af frågan om Gumtäckts afhysande under staden, hvilken fråga allt sedan Gumtäckt egendoms inköp af staden stått på dagordningen. Om detta utskotts yttrande ¹⁾, hvari icke allenast samteliga beskylningar för stadens förmenta försummelse rörande samhällsförhållandenas i Gumtäckt förstäder förbättrande, såvidt de ankomma på staden, tillbakavisas, utan ock framhållas alla de skäl, som tala för samma förstäders införlifvande med sjelfva staden Helsingfors, kunde Drätselkammaren förena sig. Men vid omförmälda utskotts behandling af spörsmålet, hade utskottet kommit till insigt derom, att ej blott Gumtäckt, utan ock Mejlans och Grejus lägenheter borde ifrån Helsing kommun utbrytas och afhysas under staden, hvarför utskottet äfven hade införskaffat hvarje handa utredning om den ersättning från staden till domhufvanden i Helsing domsaga och till presterskapet m. fl. i Helsing kommun, som häraf

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 14.

blefve en följd, samt slutar sitt andragande med det förslag: att Fullmäktige ville afgifva sitt till Guvernören i ärendet infortrade yttrande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad utskottet framhållit och dervid tillika anhålla om Guvernörens benägna åtgärd till erhållande af såväl kommunal- som kyrkostämmas i Helsinge yttrande i frågan beträffande icke blott Guntäckt egendoms, bestående af Wicksbergs allodialsäteri och i samband dermed varande Kottby hemman, utan ock Hindernäs eller Mejlans samt Lillhoplaks Grejus hemmans afhysande under Helsingfors stad; samt att först efter erhållande af dessa yttranden fatta definitivt beslut i saken och eventuellt vidtaga vidare åtgärder för ändamålets ernående. Och med ett bestämdt motsättande för sin del af bifall till den eventuella ansökan om bildande af ett skildt municipalsamhälle af Guntäckt förstäder, äfvensom ytterligare pointerande skälen för äfven Mejlans införlifvande med staden, i det detta hemman icke mera tages i anspråk för jordbruks ändamål, utan parcellerats i villalotter, hvilka åt stadsinnevånarene utarrenderats, understödde ¹⁾ Drätselkammaren denna utskottets framställning.

På Beredningsutskottets förord beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige ock afgifva sitt yttrande till Guvernören i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag samt derjemte i underdånig skrift, som skulle genom Magistraten till vederbörande ort insändas, framställa anhållan derom, att vid ledigansläende af Häradshöfdingeembetet i Helsinge domsaga förbehåll skulle göras derom, att innehafvaren af embetet underkastar sig den reglering af inkomsterna från domsagan, som kunde föranledas af ifrågavarande områdes införlifvande med Helsingfors stad.

¹⁾ Drks skrif. N:ris 189 och 190 af den 4 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 13.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Stadskassans
bokslut för år
1899.

Till Stadsfullmäktige hade genom Drätselkammaren insänts ¹⁾ af Drätselkontoret upprättade och genom dess försorg till tryck befördrade handlingar ²⁾ rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1899; och hade detta bokslut i sammandrag följande lydelse:

Inkomster.

Enligt stat	<i>Små</i>	6,348,671: 70
Utförver d:o	„	496,531: 49
Besparing å anslag	„	635,325: 79
	<i>Små</i>	7,480,528: 98

Utgifter.

Anslag enligt stat	<i>Små</i>	6,348,671: 70
Anslagen öfverskridna med	„	443,045: 33
Brist i beräknade inkomster	„	464,739: 35
Summa	<i>Små</i>	7,256,456: 38

Årets resultat: öfverskott	„	224,072: 60
	<i>Små</i>	7,480,528: 98

Förenämnda öfverskott	<i>Små</i>	224,072: 60
ökadt med den disponerade delen af behållningen		
från år 1898 eller	„	356,242: 64
lemnar saldot till år 1900	<i>Små</i>	580,315: 24

Stadsfullmäktige beslöt ³⁾ att ärendet skulle i sinom tid föredragas i sammanhang med vederbörande revisorers redogörelse för granskningen af stadens räkenskaper.

Revision af sta-
dens räkenska-
per för år 1899
och ansvarsfri-
het åt stadens
nämnder och
styrelser.

Ur den till Stadsfullmäktige genom Magistraten insända revisionsberättelsen ⁴⁾ framgår bland annat:

¹⁾ Drks skrf. N:o 57 af den 8 mars. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4. — ³⁾ Stfs prot. den 11 april § 12. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 12.

att inventeringen af stadens löseegendom såsom under föregående år, på grund af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 9 Januari fattade beslut, blifvit öfverlemnadt åt stadens revisorer, och att vid inventeringen, hvilken skett efter fördelning af arbetet mellan fem grupper, revisorerne öfvertygat sig om, att staden tillhörig löseegendom vid årsskiftet varit i hufvudsak öfverensstämmande med inventarieförteckningarna samt att densamma i allmänhet befinner sig i behörigt skick. Emellertid hade äfven ifrågavarande år inventeringslängdernas afslutande blifvit fördröjdt, hvarför revisorerne sågo sig föranlåtna att upprepa det i senaste revisionsberättelse gjorda uttalandet om nödvändigheten af, att alla till förteckningarna öfver stadens löseegendom hörande uppgifter omedelbart efter årsskiftet måtte afgifvas och längderna utskrifvas, på det att inventeringarna kunde ske inom stadgad tid och derigenom i väsentlig grad underlättas. Vid upprättandet af nya inventarielängder, hvilket för nästa år komme att ske bland annat öfver löseegendom vid polisinrättningen, rådhuset och dess annex, vore det i sin ordning, att inventarier, som genom ändringar i dispositionen af embetslokaler eller af andra orsaker blifvit flyttade, upptagas under rubrikerna för nuvarande förvaringsrum. Inventariernas värden, hvilka merendels representera åtkomstpriset, borde äfven enligt revisorernens åsigt i flere fall genom afskrifningar nedsättas och särskildt vid uppläggandet af nya förteckningar korrigeras.

Vid granskningen af särskilda förvaltningsgrenar hade revisorerne framhållit följande:

Trafikkontorets, Hamnkontorets och Brandverkets räkenskaper och förvaltning gäfvö icke skäl till anmärkningar. Att stadens inkomster af trafikafgifterna under 1899, oaktadt trafiken, såsom af tolagsafgifterna framgår, varit i fortsatt stigande, minskats med 19,000 mark emot föregående år, berodde derpå att trafikafgiften å några varor, såsom gryner, mjöl, potäter, stenkol, kainit, thomasslagg m. m. genom Stadsfullmäktiges beslut af den 6 Juni 1899 blifvit nedsatt.

Angående Sundhets- och sjukvården samt Fattigvårdens förvaltning och räkenskaper framhålles, att vid handhafvandet af stadens fattigvård betydande inbesparingar å de flesta anslag äfven detta år blifvit gjorda.

Vid granskningen af Undervisningsväsendets förvaltning och räkenskaper hade revisorerne ansett sig icke kunna lemna följande omständigheter oberörda. Af Folkskoleekonomens redovisningar öfver diverse utgifter såsom skurning, städning, vedhuggning, material för elevers beklädnad m. m. framgår, att de till sagde ekonom utanordnade förskott

icke stått i proportion till utgifterna, hvilka i medeltal utgjort omkring 1,400 mark i månaden samt att förskott uppburits utan att något behöf derför, såvidt redovisningarna gifva vid handen, för tiden varit påkalladt. Såsom en följd häraf hade äfven stadens tillgodohafvande hos Folkskoleekonomen stigit till ett omotiveradt stort belopp och uppgick detsamma den 1 Januari till 4,431 mark 97 penni, den 1 Juni till 4,842 mark 5 penni, den 1 Oktober till 5,031 mark 80 penni äfvensom den 31 December till 7,154 mark 95 penni. I sammanhang härmed framhålla revisorerna att Folkskoleekonomen den 27 Januari 1899 ur donationsfonderna för folkskoleelevernas beklädnad uppburit 1,985 mark 89 penni, af hvilka medel jemte ett saldo från år 1898 af 543 mark först den 20 December 2,002 mark 75 penni blifvit använda till liqviderande af Fattigvårdens räkning öfver under året levererade skodon. Äfven beträffande kostnaderna för skolmöbel syntes skäl förefinnas till några erinringar. Priset för möblerna, beställda hos en härvarande firma, hade stigit öfverhöfvan högt. Sålunda hade för 200 pulpeter erlagts 18 mark 50 penni per stycke, ehuru dylika af samma material och konstruktion enligt införskaffad utredning kunnat levereras af ett första klassens ångsnickeri till ett pris af 14 mark stycket. Vidare hade för 20 hyvelbänkar erlagts 70 mark per stycke och för 144 stolar 12 mark per stycke, hvilka enligt sagda utredning äfvenledes af samma material och konstruktion kunnat erhållas för resp. 50 och 9 mark per stycke eller med en inbesparing i ett för allt af 1,732 mark å dessa mobiler.

Vid granskningen af Byggnads- och Vattenledningskontorens förvaltning och räkenskaper hade anledning till några uttalanden icke förekommit, och framhållas att Drätselkontorets och Donationsfondernas räkenskaper handhafs med sedvanlig omsorg och skicklighet.

Granskningen af förvaltningen i dess helhet, äfvensom sådana grenar af stadens drätsel, hvilka icke kunna hänföras till något af förberörda specialområden, hade efter slutförd partiel revision försiggått. Bokslutet framgår af Drätselkontorets årsberättelse, hvilken granskats och befunnits öfverensstämmande med böckerna. Vid granskningen af restlängderna hafva revisorerne antecknat några rester från tidigare år, hvilka torde kunna indrifvas.

Att kassabehållningen enligt bilansen den 31 December 1899 öfverensstämde med inventeringsprotokollet för dagen har konstaterats. Obligationer och aktier tillhörande staden hafva blifvit af revisorerne uppräknade. Donationsfondernas värdepapper och säkerhetshandlingar hafva

äfvenledes granskats, hvarjemte revisorerne genomgått i Drätselkammarens förvar befintliga skuldsedlar och arrendekontrakt äfvensom Drätselkammarens protokoll för året. I sammanhang med revisionen af stadens obligationslån hafva revisorerne uppräknat och med sina sigill förseglat under år 1899 inlösta, utlottade obligationer och förfallna kuponger.

Med anledning af revisorerne för undervisningsväsendet gjorda anmärkningar, hvaruti öfrige revisorer förenat sig, anse de det vara skäl att i allmänhet fästa vederbörande styrelsens uppmärksamhet derpå, att förskott icke böra utreqvireras till högre belopp, än hvad för behovet under närmaste tiden eller månaden erfordras.

Granskningen af förvaltningen i dess helhet hade för öfrigt icke gifvit revisorerne anledning till anmärkningar, hvarför de kommit till den uppfattning att stadens drätsel under året handhafts med skicklighet och omtanke. •

Öfver förvaltningen af stadens vattenledningslån af år 1876 och nybyggnads- och regleringslån af år 1882 bifogades skilda berättelser.

I anledning af denna revisionsberättelse beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppmärksamgöra Folkskoledirektionen derpå, att förskott icke böra requireras till högre belopp, än hvad för behovet under den närmaste tiden eller månaden erfordras; hvarjemte Fullmäktige beviljade stadens samtliga förvaltande verk och nämnder full ansvarsfrihet för år 1899.

Sedan revisorerne för Helsingfors Utminuteringsaktiebolag hos Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 31 Mars anmält, att de fullgjort sitt uppdrag och dervid funnit, att inkomsterna och utgifterna under året öfverensstämma med dem företedda verifikat, att bokslutet är riktigt uppgjordt och att bokföringen äfven i öfrigt handhafts på ett i allo tillfredsställande sätt, hvarför skäl till någon anmärkning mot bolagets förvaltning icke heller förekom, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag meddela direktionen decharge för bolagets förvaltning under år 1899.

Revision af
Helsingfors Ut-
minuterings Ak-
tiebolags räk-
enskaper och
förvaltning för
år 1899.

Bolagets vinst för nämnda år utgjorde 75,021 mark 76 penni, hvaraf 30,008 mark 70 penni tillföll kommunikationsfonden och 45,013 mark 6 penni Helsingfors kommun.

Uti sin till Stadsfullmäktige inlemnade revisionsberättelse af den 30 Mars framhålla revisorerne på uti berättelsen närmare framhållna skäl, att de icke kunnat känna sig öfvertygade om att en nyinrättad kamre-

Revision af
Helsingfors Ut-
skänknings ak-
tiebolags räk-
enskaper och för-
valtning för år
1899.

¹⁾ Stfs prot. den 12 juni § 1. — ²⁾ D:o d:o den 9 maj § 24.

rarebefattning vid Helsingfors Utskänningsaktiebolags rörelse vore af behovet påkallad eller egnad att åstadkomma den effektiva kontroll öfver bolagets räkenskapsväsende, som med dess inrättande afsetts. Men då revisorerne, som i öfrigt icke haft skäl till anmärkning emot bolagets förvaltning, funnit bolagets räkenskaper öfverensstämmande med dem företedda verifikater och bokslutet riktigt uppgjordt, hade de ansett sig böra förorda bolagets direktion till erhållande af full ansvarsfrihet för förvaltningen af bolagets angelägenheter under redogörelseåret 1899. Efter att hafva infortrat ¹⁾ och erhållit kontrollanten, kamreraren Th. Widerholms förklaring i anledning af revisorerens ofvan anförda anmärkning, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag, med förklarande att revisorerne icke saknat anledning till sin erinran, bevilja direktionen decharge för bolagets förvaltning under året 1899.

Bolagets nettovinst för nämnda år utgjorde 160,311 märk 56 penni, hvaraf 64,124 mark 62 penni tillföll kommunikationsfonden och 96,186 mark 94 penni Helsingfors kommun.

Revision af
Sedmigradskys
småbarnsskolas
och Maria asyls
räkenskaper och
förvaltning för
år 1899.

De af Stadsfullmäktige utsedde revisorerne för Sedmigradskys småbarnsskolas och Maria asyls räkenskaper och förvaltning för år 1899 uppgifva: för Sedmigradskys småbarnsskola *ställningen den 1 Januari 1899* i aktiva och passiva till Fmk 314,772: 26, i inkomster och utgifter under året till Fmk 28,129: 17 samt *ställningen den 31 December 1899* i aktiva och passiva till Fmk 317,424: 57, äfvensom Maria asyls *ställning den 1 Januari 1899* i aktiva och passiva till 227,724: 54, i inkomster och utgifter under året till Fmk 13,415: — samt *ställningen den 31 December 1899* i aktiva och passiva till Fmk 227,876: 79. Och då räkenskaperna befunnits riktiga och fondens förvaltning handhafts med behörig omsorg, föreslå revisorerne ansvarsfrihet för förvaltningen under år 1899.

På Beredningsutskottets förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige bevilja direktionen för dessa inrättningar full ansvarsfrihet för ifrågavarande redogörelseår, hvarjemte revisorer för år 1900 utsågos.

Inventering af
Folkbiblioteket.

På Styrelsens för Folkbiblioteket anhållan att Stadsfullmäktige ville utse tvenne personer att verkställa inventering af bibliotekets bokförråd, utsågo ⁴⁾ Stadsfullmäktige härtill e. o. amanuensen vid Universitetsbiblioteket Hjalmar Lenning och filosofiemagistern Georg Estlander; och beslöto Stadsfullmäktige tillika fästa styrelsens uppmärksamhet derpå, att

¹⁾ Ssfs prot. den 9 maj § 23. — ²⁾ D:o d:o den 30 okt. § 24. — ³⁾ D:o d:o den 18 sept. § 36. — D:o d:o den 9 maj § 26.

icke alltför illafarna böcker måtte ur biblioteket utgifvas. Sedan berättelse af nämnde herrar öfver verkställd inventering afgifvits, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige bemyndiga styrelsen för Folkbiblioteket, att de af inventeringsmännen till afskrifning föreslagna böckerna skulle ur bokförrådet afföras. Tillika tilldelade Stadsfullmäktige enhvar af inventeringsmännen ett arvode af 80 mark att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

I skrifvelse af den 30 Oktober 1899 hade Drätselkammaren hemställt hos Stadsfullmäktige att, enär de utgifter, hvilka enligt Kammarens budgetförslag för år 1900 komme att ur lånemedel på längre återbetalningstid än två år utgå, belöpte sig till omkring 2,200,000 mark, Stadsfullmäktige ville åt ett utskott uppdraga kontraherandet för stadens räkning af ett utländskt lån å minst två miljoner mark. Och beslöto Stadsfullmäktige vid den 7 påföljande November hållet sammanträde ärendets remiss till den delegation, som sommaren 1899 förmedlade emissionen af en miljon af obligationslånet med $3\frac{1}{2}\%$ ränta af 1898, hvarjemte Stadsfullmäktige uppdrogo åt delegationen att å Stadsfullmäktiges vägnar pröfva och antaga inkommande låneanbud samt eventuellt medgifva förhöjning af räntefoten å lånet till högst 4 %.

Nytt lån på
längre återbe-
talingstid än
två år.

Uti skrifvelse för den 11 Januari anför bemälda delegation, som konstaterat det närmaste behovet af lånemedel till i rundt tal två miljoner mark, att delegationen funnit det för närvarande omöjligt att på antagliga vilkor placera obligationer af $3\frac{1}{2}\%$ räntetyp. Och som det icke heller läte sig göra att utan förändring af den för 1898 års lån fastställda planen förhöja räntetypen för ännu återstående tre låneserierna å en miljon mark af sagda lån, ansåg delegationen tillsvidare böra få anstå med emissionen af $3\frac{1}{2}\%$ låneobligationer. Deremot borde omedelbart utverkas tillstånd för staden till uppläggande af ett nytt obligationslån af högre räntetyp, hvarför delegationen ock i skrifvelse af den 15 December 1899 hos Stadsfullmäktige anhållit om vidtagande af val af förstärkte Stadsfullmäktige för detta ärendes behandling.

Delegationen meddelade dessutom, att delegationen erhållit anbud å fast öfvertagande på antagliga vilkor af erforderliga två miljoner mark af ett uppläggande obligationslån med 4 % ränta och 56 års amortering, vid hvilket anbud dock hade fästs det uttryckliga vilkor, att staden återtager till försäljningskurs den 1 Juli 1899 emitterade serien af 1898 års $3\frac{1}{2}\%$ obligationslån, vid hvilket förhållande det

¹⁾ Stfs prot. den 9 okt. § 23.

nya lånet sålunda komme att emitteras till belopp af tre miljoner finska mark.

På grund häraf framställde delegationen hos Stadsfullmäktige i förstärkt antal: att ett nytt obligationslån till nominelt belopp af tre miljoner mark, fördeladt i tre serier, enhvar om en miljon, skall för Helsingfors stads räkning upptagas, hvilket lån skall användas såväl till betäckande af särskilda utgifter, för hvilkas bestridande lån på längre återbetalningstid än två år allaredan af Stadsfullmäktige i förstärkt antal anvisats, som ock till inlösen och annullering af den i Juli månad 1899 emitterade serien af 1898 års $3\frac{1}{2}\%$ obligationslån; äfvensom att räntefoten för lånet bestämmes till 4% och lånetiden fastställes till 56 år samt amorteringen å lånet, hvilken bör fortgå medels jemna annuiteter, vidtaga år 1901 med förbehållen rätt för staden att efter tio år öka amorteringen eller uppsäga hela lånet till inlösen. Och blef ¹⁾ detta lånedelegationsens förslag, liksom ock förslaget att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna utverkandet af Kejserliga Senatens fastställelse å ifrågavarande beslut äfvensom vidtagande af öfriga för lånets upptagande erforderliga åtgärder, till alla delar af förstärkte Stadsfullmäktige godkändt, hvarjemte beslutet i ärendet förklarades omedelbart justerat.

Men derjemte hade delegationen hos ordinarie Stadsfullmäktige hemställt om bemyndigande för delegationen att med ofvan anförda konsortium afsluta kontrakt om lånet; äfvensom att Stadsfullmäktige ville i vanlig ordning hos Kejserliga Senaten utverka fastställelse å obligationernas text samt å amorteringsplan för lånet; och meddelades ²⁾ delegationen detta bemyndigande, hvarom beslutet äfven förklarades omedelbart justerat.

Medels Magistratens skrifvelse N:o 21 af den 29 Februari med Guvernörens i länet remiss, åtecknad Civilexpeditionens i Kejserliga Senaten till Guvernören aflåtna skrifvelse för den 25 i samma månad, underrättades ³⁾ sedermera Stadsfullmäktige, att Kejserliga Senaten sistsagda dag fastställt Stadsfullmäktiges ofvan relaterade beslut om upptagande af ett nytt obligationslån med 4% ränta till nominelt belopp af tre miljoner finska mark, att användas såväl till betäckande af särskilda utgifter, för hvilkas bestridande lån på längre återbetalningstid än två år allaredan af Fullmäktige i förstärkt antal anvisats, som ock till inlösen och annullering

¹⁾ Först. Stfs prot. den 16 jan. § 1. — ²⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 1. — ³⁾ D:o d:o den 14 febr. § 1.

af den i Juli månad 1899 emitterade serien af 1898 års $3\frac{1}{2}\%$ obligationslån, samt att Kejserliga Senaten vid fastställelsen fästat villkoret att före de tillernade obligationernas utgifvande den för densamma afsedda texten och amorteringsplanen varder i afseende å granskning och fastställelse till Kejserliga Senaten inlemnade; hvarhos Kejserliga Senaten funnit nödigt föreskrifva att, derest staden framdeles ville emittera hos staden inneliggande obligationer af det lån å sju miljoner mark, staden af Kejserliga Senaten den 4 Augusti 1897 och den 25 Januari 1898 berättigats upptaga, särskildt tillstånd bör hos Kejserliga Senaten utverkas till upptagande af de belopp, hvarmed hela lånesumman, nu ifrågavarande 4% lån af tre miljoner mark deri inberäknadt, komme att öfverstiga sju miljoner mark. Innehållet af Civilexpeditionens omförmälda skrifvelse skulle delgifvas Drätselkammaren.

Sedan Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige anhållit ¹⁾ om bemyndigande att för stadens räkning upptaga ett lån å en miljon mark på kortare återbetalningstid än två år emot utfärdande 100 stycken partialförskrifningar å 10,000 mark hvarje, löpande med $5\frac{1}{2}\%$ årlig, halfårsvis betalbar ränta, af hvilka 50 stycken skulle återbetalas ett år och återstående 50 stycken två år efter utfärdandet, hade Fullmäktige uppdragit ²⁾ åt ett särskildt tillsatt utskott att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet. Utskottet, som hade såsom nödigt rörelsekapital för staden beräknat behovet för November och December månader 1900 till 300,000 mark samt för derpå följande tre månader till 700,000 mark, var af den åsigt att staden hellre borde försäkra sig om det erforderliga beloppet genom upptagande af kassakreditivlån, på sätt äfven i årets budget förutsattes, än genom utfärdandet af partialförskrifningar. Och utgående från denna synpunkt hade utskottet hos några härvarande banker förfrågat sig angående möjligheten att för stadens räkning för ändamålet erhålla löpande kredit; samt kunde utskottet meddela att Föreningsbanken i sådant afseende gjort ett antagligt anbud på en kontokurantkredit för staden under ett års tid af ända till en miljon mark. Utskottet föreslog därför: att Fullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att med Föreningsbanken afsluta aftal om ifrågavarande kontokurantkredit på en miljon mark. För betäckande af ränta och provision för ifrågavarande kredit under nästinstundande år borde nödigt belopp i sagda års stat upptagas, hvarhos frågan om utfärdande af omordade partialförskrif-

Temporärt lån
för staden.

¹⁾ Drks skrf. N:o 172 af den 6 sept. — ²⁾ Stfs prot. den 18 okt § 43.

ningar vid sådant förhållande för denna gång torde förfalla. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige godkänd¹⁾ och förklarades beslutet härom genast justerat.

Förhöjdt bidrag
till utgifterna
för stadens
folkskolor.

För vinnande af ökad statsbidrag för folkskolornas underhåll och till fullgörande af Stadsfullmäktiges i sådant afseende gifna föreskrift²⁾ hade Drätselkammaren efter enahanda grunder som tidigare, då fråga varit om samma statsbidrags förhöjning och med ledning af de under IX hufvudtiteln å utgiftssidan och VI å inkomstsidan i den för året gällande budgeten för staden upptagna utgifterna för och inkomsterna från folkskoleväsendet i staden äfvensom med stöd af en utaf vederbörande Stadsingeniör och Stadsarkitekt verkställd uppskattning af staden tillhöriga folkskolehus uppgjort en kostnadskalkyl, hvaraf framgick, att totala beloppet af ifrågavarande bidrag borde höjas från då utgående 128,000 mark till 166,000 mark; och hemstälde³⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville till Hans Kejserliga Majestät ingå med underdånig ansökan derom, att det ur bevillningsmedel till folkskolornas i Helsingfors stad underhåll utgående bidraget skulle från och med 1900 års början höjas med 38,000 mark per år. Med föranledande häraf och på Beredningsutskottets förslag beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige ingå med dylik underdånig hemställan i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens framställning.

Genom Magistratens skrifvelse af den 15 Maj med afskrift af Eklesiastik Expeditionens i Kejserliga Senaten bref för den 19 April under rättades sedermera Stadsfullmäktige, att Kejserliga Senaten bifallit till ett förhöjdt bidrag af 165,000 mark till stadens folkskolor, hvarpå Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag beslöto⁵⁾ delgifva Drätselkammaren innehållet af Eklesiastikexpeditionens skrifvelse jemte erinran att vid framdeles skeende beräkning af ökad statsbidrag för folkskolorna icke upptaga utgiftsposten för trycknings- och annonskostnader.

Utskänkings-
och Utminute-
rings-aktiebo-
lagens vinst-
medel.

Såsom stadens andel i Helsingfors Utskänkings- och Helsingfors Uminuterings-aktiebolags vinstmedel för 1899 hade till stadskassan inlevererats: af det förra bolaget 96,186 mark 94 penni och af det senare 45,013 mark 6 penni eller således sammanlagdt 141,200 mark. Men enär Stadsfullmäktige emellertid af dessa medel tidigare anslagit 30,000 mark till underhåll af Utskänkingsbolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön, 7,000 mark åt bestyrelsen för Arbetshusen

¹⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 32. — ²⁾ Se 1899 års berättelse pg. 95. — ³⁾ Drks skrf. N:o 20 af den 25 jan. — ⁴⁾ Stfs prot. den 14 febr. § 5. — ⁵⁾ D:o d:o den 7 juni § 3.

för fattiga barn, 4,000 mark till hyresbidrag för lokaler, i hvilka förenin-
garna Arbetets vänner och Helsingin Kansaopistoseura finge anordna
föredrag och arbetareundervisningskurser samt 1,750 mark ¹⁾ till komitén
för anordnande af hemskolekurser, så återstod till disposition för andra
ändamål 98,450 mark; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i hufvudsaklig öf-
verensstämmelse med ett för uppgörande af förslag till dessa medels för-
delning mellan särskilda sökande enkom tillsatt ³⁾ utskotts förslag ⁴⁾ anslå:

a) till svenska teaterns garantiförening, för anordnande under instun-
dande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000
mark för hvarje föreställning, mot vilkor likväl att representationerna
gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar och under lämplig årstid samt
att biljettpriserna icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond-
och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 procent
af de vanliga biljettprisen för öfriga platser i salongen, samt att några
afgifter för aflemnande af klädesplagg icke finge uppbäras;

Bidrag till
svenska teatern.

b) åt direktionen för finska teatern för samma ändamål och 6 repre-
sentationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationer-
nas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats
å galleriet bestämmes till högst 25 penni, och samma bestämmelse som
ofvan beträffande klädesplaggen;

Bidrag till
finska teatern.

c) åt garantiföreningen för folkteatern 3,500 mark för 20 represen-
tationer;

Bidrag till
folkteatern.

d) åt aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska sällskap 6,500 mark att
under tiden från den 1 Oktober 1900 till den 1 Maj 1901 utbetalas i må-
natliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla
en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden
uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträ-
desafgift af högst 25 penni;

Bidrag till
Filharmoniska
sällskapet.

e) åt Föreningen för befrämjande af barnavård 3,600 mark till un-
derhåll af föreningens barnkrubba och 3,000 mark till dess verksamhet
i öfrigt;

Bidrag till för-
eningen för be-
främjande af
barnavård.

f) åt Mariaföreningen 3,000 mark;

Bidrag åt Maria-
föreningen.

g) åt Fruntimmersföreningen 3,500 mark till föreningens arbetshem
för ålderstigna kvinnor och 2,000 mark till föreningens barnhem;

Bidrag åt Frun-
timmersföre-
ningen.

¹⁾ Stfs prot. den 14 febr. § 11, — ²⁾ D:o d:o den 7 juni § 28. — ³⁾ D:o d:o den 11
april § 15. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 11.

Bidrag åt Föreningen „De blindas vänner“.

h) åt Föreningen „De blindas vänner“ 2,000 mark;

Bidrag för upprätthållande af folkbarnträdgårdar.

i) åt fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman 8,450 mark till underhåll af deras folkbarnträdgård i Sörnäs under läseåret 1900—1901, hvarjemte 5,000 mark reserveras för deras byggnadsföretag, att utbetalas så snart den för ändamålet tillernade föreningen med vederbörligt tillstånd kommit till stånd;

j) åt fröken B. Hannén 7,600 mark till uppehållande af folkbarnträdgården vid Smedsgatan under samma tid;

k) åt fröken Lydia Wendell 6,220 mark till hennes folkbarnträdgård i Tölö, jemväl för instundande verksamhetsår;

l) åt fröken Elsa Lindeberg 5,280 mark till inrättande och underhåll af en folkbarnträdgård i trakten af Lappviksgatan, likaledes under läseåret 1900—1901;

Bidrag för sommarkolonier för arbetande kvinnor.

m) åt bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande kvinnor 2,000 mark;

Anslag för feriekolonier för folkskolebarn.

n) åt Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening 5,500 mark till feriekolonier för folkskolebarn;

Bidrag för bekostande af hvarjehanda arbete under visning

o) åt föreningen Arbetets vänner jemte filialer härstädes 4,000 mark till bekostande af svenskspråkiga föredrag samt folkhögskole- och andra undervisningskurser för arbetare;

p) åt Helsingin Kansanopistoseura 4,000 mark för fortsatt upprätthållande af finskspråkig arbetareundervisning såväl i staden som i Sörnäs, för hvilket senare ändamål 1,000 mark böra användas;

q) åt komitén för hemskolekurserna 800 mark till upprätthållande af dessa kurser under vårterminen 1901;

r) åt Finsk qvinnoförening 600 mark till elementarkurser på svenska och finska språken för arbeterskor äfvensom 1,000 mark för upprätthållande af yrkesundervisning åt sömmerskor;

s) åt qvinnosaksförbundet Unionen 500 mark till bekostande af de utaf förbundet anordnade folkeliga föredrag på de båda inhemska språken;

Bidrag till anordnande af kroppsöfningar.

t) åt gymnastikföreningen Ponnistus 400 mark till anordnande af kostnadsfria kroppsöfningar för unge arbetare;

Bidrag år nykterhetsföreningar.

u) åt nykterhetsföreningen Balder och dess filialer 2,500 mark samt 1,000 mark såsom hyresbidrag;

v) åt nykterhetsföreningen Kilpi 2,500 mark;

x) åt ungdomsnykterhetsföreningen Wäinölä 500 mark;

y) åt Helsingfors döfstumsförening 500 mark till bekostande af föreningsens undervisningskurser för döfstumma;

Bidrag åt döfstumsföreningen.

z) åt Helsingfors handarbetsskola 1,000 mark; och

Bidrag till Helsingfors handarbetsskola.

å) åt Konstflitföreningen 1,550 mark till inköp af mönstergilla industriföremål till riktande af föreningens samlingar.

Bidrag åt Konstföreningen.

Deremot beslöto Stadsfullmäktige afböja de ansökningar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af skådespelaren Anton Franck, bestyrelsen för sommarkolonier till inrättande af sådana kolonier för mödrar ur arbetsklassen och deras barn, Helsingin Nuorisoseura, Nykterhetsföreningarna Liitto, Walo och Sörnäisten Juomalakko, Aktiebolaget Folkhemmet, Länsi-Uudenmaan kansanopisto och Kansanvalitusseura.

Vidare beslöto Fullmäktige att de föreningar, sällskap och enskilda personer, som tilldelas bidrag ur vinstmedlen, skulle anmodas att efter årets utgång afgifva kortfattade berättelser öfver sin verksamhet, särskildt med hänsyn till de beviljade anslagens användning, och af dem direktionerna för svenska och finska teatrarna samt Folkteatern, Helsingfors Filharmoniska sällskap och Konstflitföreningen till Drätselkammaren; Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening och Helsingfors döfstumsförening till Folkskoledirektionen; föreståndarinnorna för barnträdgårdarna till Uppfostringsnämnden; Föreningen för barnavård, Mariaföreningen, Fruntimmersföreningen, „De blindas vänner“ och bestyrelsen för arbetshuset för fattiga barn till Fattigvårdsstyrelsen; samt Arbetets Vänner jemte filialer, Helsingin Kansanopistoseura, Komitén för hemskolekurserna, Finsk qvinnoförening, Qvinnosaksförbundet Unionen, Handarbetsskolan, Bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande qvinnor, gymnastikföreningen „Ponnistus“ samt nykterhetsföreningarna „Balder“, „Kilpi“ och „Wäinölä“ till Arbetarenämnden; hvilka nämnder, som det ålåg att följa med verksamheten i vederbörande föreningar och inrättningar, borde derpå jemte eget utlåtande till Fullmäktige insända förenämnda berättelser.

Uti en ansökningsskrift af den 14 Februari hade assistentläkarene T. W. Tallqvist och Wilh. Stockmann anhållit om 2,500 marks årligt anslag såsom bidrag till betäckande af kostnaderna för en af sökandene å området Berghäll underhållen poliklinik för barnsjukdomar; och föreslog i anledning deraf Helsovårdsnämnden, hvars utlåtande i ärendet af Stadsfullmäktige inforrats¹⁾, på uti skrifvelse af den 14 Mars närmare fram-

Anslag för en barnpoliklinik.

¹⁾ Stfs prot. den 7 mars § 18.

hållna skäl, att det begärda anslaget måtte beviljas för en tid af två hyresår eller från den 1 Juni 1900 till samma dag 1902, hvarefter ny ansökan senast inom utgången af September 1901 borde inlemnas, för händelse sökandene önska få anslaget förnyadt. För öfrigt föreslog Helsovårdsnämnden för understödets beviljande följande bestämmelser: att verksamheten blir underkastad Helsovårdsnämndens kontroll; att polikliniken hålles öppen för allmänheten minst en timme hvarje sökendag på af Helsovårdsnämnden godkänd tid; samt att kostnadsfri läkarevård lemnas åt alla barn, som sjelfva eller hvilkas föräldrar åtnjuta understöd af fattigvården eller af enskilda välgörenhetsföreningar eller hvilkas medellöshet eljes är känd eller sannolik. På Beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige under ofvan anförda villkor och för framhållen tid bevilja för ändamålet det ansökta beloppet, hvilket, för så vidt det hänförde sig till år 1900, skulle påföras Fullmäktiges dispositionsmedel, men för den återstående tiden upptagas i stadens budget.

Förskottsanslag
för enquêten
rörande arbe-
tarebostadsför-
hållandena.

Med afseende derå att arbetarenes antal i staden vid den för utredning af deras bostadsförhållanden pågående enquêten ²⁾ befunnits vida större än som tidigare antagits och anslaget för denna enquêt därför också visade sig otillräckligt, hade Helsovårdsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 31 Januari anhållit om ett tillskottsanslag af 4,000 mark för fullgörande af undersökningarna och deras utsträckande äfven till områdena Hermanstad och Majstad; och blef framställningen af Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag godkänd ³⁾ samt skulle tillskottsanslaget påföras Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Anslag för folk-
räkningen år
1900.

Uti en genom Magistraten Drätselkammaren tillhandakommen skrifvelse af den 29 Mars hade Statistiska Centralbyrån förfrågat sig, huruvida Helsingfors stad vore villig att inom sitt område deltaga i en folkräkning under året, planlagd enligt ett skrifvelsen åtföljande förslag till program, samt för sådant ändamål icke allenast anskaffa de för folkräkningen nödiga kanslilokaler och behöfligt antal räknebiträden, utan också gemensamt med de öfriga i folkräkningen deltagande städerna — Åbo, Tammerfors och Wiborg — i förhållande till deras genom folkräkningen utrönade folkmängd, bidra med en tredjedel af kostnaderna för de vid folkräkningen använda räkneblanketter, anvisningar, formulär och listor m. m.; och komme denna afgift för Helsingfors att belöpa sig till omkring

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 22. — ²⁾ Se 1899 års berättelse pg. 115. — ³⁾ Stfs prot. den 14 febr. § 16.

11 å 12 tusen mark. Med föranledande häraf föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville genom skrifvelse till Centralbyrån förklara staden villig att deltaga i den tillernade folkräkningen äfvensom anskaffa härför nödiga lokaler och erforderligt antal biträden samt öfvertaga de kostnader som ofvan antydts. På Beredningsutskottets förslag beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige ock bifalla Drätselkammarens framställning samt för ifrågavarande ändamål anslå ända till 12,000 mark att förskottsvis utbetalas ur Fullmäktiges dispositionsmedel och sedermera upptagas i stadens budget för nästkommande år.

Enär Stadsfullmäktige tillika beslöto, såsom också Drätselkammaren i sin framställning föreslagit, att uppdraga åt aktuarien vid Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med utlåtande angående en af Statistiska Centralbyrån tillika gjord anhållan beträffande ej mindre det område, som vid instundande folkräkning skulle fastställas för Helsingfors stad, än ock de anmärkningar och önskningsmål, hvilka från stadens sida tilläfventyrs kunde framställas rörande planen och formulären för folkräkningen, så hade bemälde aktuarie med skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 5 Juni insänt det infordrade utlåtandet. I anledning af detsamma och deri gjorda förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige uti skrifvelse till Centralbyrån framhålla följande punkter: att i området för folkräkningen borde inbegripas, utöfver stadens afhysta område, Sveaborg dock uteslutet, jemväl staden tillhöriga Gumtäckts säteri jemte Kottby, Grejus och Mejlans hemman; att centralkomitén skulle organiseras på sätt aktuarien föreslagit samt att de uti anvisningen till bostadslistornas fyllande ingående begreppen „hushåll“ och „inom folkräkningsområdet bosatt“ borde preciseras; att såsom önskningsmål uttala att tiden för folkräkningen skulle bestämmas att ega rum emellan den 3 och 8 December; samt att beträffande språkförhållandena borde utrönas endast personens talspråk, men icke en större eller mindre kunskap i andra språk. Slutligen beslöto Stadsfullmäktige att den af Statistiska Centralbyrån äskade plankartan öfver stadens folkräkningsområde skulle i god tid på hösten till Centralbyrån öfversändas.

Genom Magistratens skrifvelse af den 9 Oktober med Statistiska Centralbyråns till Magistraten aflåtna bref underrättades Stadsfullmäktige, att Centralbyrån utsatt folkräkningen i staden till den 5 December; och

¹⁾ Drks skrf. N:o 72 af den 5 april. — ²⁾ Stfs prot. den 11 april § 28. — ³⁾ D:o d:o den 12 juni § 8.

beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige till medlemmar i centralkomitén utse 32 personer, hvarom Guvernören i länet och Statistiska Centralbyrån skulle genom skrifvelse till Magistraten underrättas. På centralkomiténs derom hos Stadsfullmäktige gjorda framställning blef denna komité ytterligare förstärkt ²⁾.

Tillskott i Förmyndarenämndens expenseanslag.

Emedan Förmyndarenämndens uti årets budget till 800 mark upptagna anslag för vaktmästarearvode, expenser m. m. hade, till följd af nödvändigheten af flitig annonsering angående nämndens sammanträden och vederbörande förmyndares skyldighet att inlemna redovisningar, visat sig för knappt, anhöll nämnden hos Stadsfullmäktige i skrifvelse för den 11 Oktober om ett tillskott af 600 mark till ifrågavarande anslag, hvilket äfven bifölls ³⁾ att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Anslag till en sjuktransportvagn.

Uti skrifvelse af den 17 September hade Helsovårdsnämnden på uti skrifvelsen närmare framhållna skäl hos Stadsfullmäktige anhållit, att ett anslag af 3,000 mark måtte uti nästkommande års utgiftsstat för staden upptagas för anskaffande af en sjuktransportvagn; och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige, som emellertid inhemtat Drätselkammarens yttrande ⁵⁾ i ärendet och efter det närmare upplysningar om vagnens art och beskaffenhet lemnats vid Fullmäktiges sammanträde af ordföranden i Helsovårdsnämnden, att ifrågavarande anslag skulle uti 1901 års budget för ändamålet upptagas.

Arvodesförhöjning för yngre justitierådsmännen i Rådstufvurätten.

Genom Magistratens skrifvelse af den 24 Februari med Guvernörens i länet remiss, åtecknad Kejserliga Senatens till Guvernören aflåtna bref af den 7 i samma månad, underrättades Stadsfullmäktige att Kejserliga Senaten sistsagda dag fastställt ett af Stadsfullmäktige antaget förslag till sådant tillägg till den för Rådstufvurätten i Helsingfors gällande aflöningsstat, att yngre justitierådsmännen vid Rådstufvurätten skulle, räknadt från den 1 Januari 1900, tilldelas ett arvode af 500 mark efter fem års tjänst samt arvodesförhöjning af jemväl 500 mark efter ytterligare fem års tjänst, med rättighet för bemälda tjänstemän att räkna sig till godo den tid, de såsom ordinarie innehafvare af ifrågavarande befattningar i stadens tjänst tillbragt; och beslöto ⁶⁾ Stadsfullmäktige härom underrätta Drätselkammaren.

Resestipendium för stadens folkskollärare och lärarinnor.

Med afseende å det i Kristiania under sommaren 1900 försiggående

¹⁾ Stfs prot. den 30 okt. § 6. — ²⁾ D:o d:o den 20 nov. § 28. — ³⁾ D:o d:o den 30 okt. § 20. — ⁴⁾ D:o d:o den 30 okt. § 17. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 202 af den 17 okt. — ⁶⁾ Stfs prot. den 7 mars § 1.

Nordiska folkskolläraremötet hade Folkskoledirektionen i skrifvelse af den 30 Mars hos Stadsfullmäktige hemställt om ett anslag af 2,000 mark, hvaraf skulle bildas 8 resestipendier om 250 mark, för att fördelas jemt mellan de svenska och finska skolornas lärarepersonal och genom folkskoledirektionen tilldelas de lärare och lärarinnor, hvilka bäst förtjena uppmuntran till vidare framgångsrik verksamhet i stadens tjänst och hvilka deltagande i sagda möte kunde anses medföra det mesta gagnet åt skolorna. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag bevilja för ifrågavarande ändamål detta anslag å 2,000 mark att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

På Folkskoledirektionens derom gjorda framställning beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige bifalla äfven till folkskolläraren Ivar Wihlmans anhållan om ett stipendium å 500 mark för att möjliggöra för honom en tillernad resa under sommaren till slöjdlärareseminariet i Leipzig i ändamål att förfullständiga en af honom redan under sommaren 1896 med egna medel derstädes påbegynt kurs i folkskolans slöjdundervisning; och skulle också detta anslag utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Uti en till Drätselkammaren ingifven till Stadsfullmäktige stäld skrift hade Stadsingenjören G. Idström anhållit, för att blifva i tillfälle att å särskilda orter i utlandet bese hamn-, kloak- och gatanläggningar, ej mindre om 6 veckors tjänstledighet, räknadt från den 7 Juni, hvarunder tjänsten skulle skötas af Arbetschefen vid Byggnadskontoret Tycho Öller, än äfven om ett reseunderstöd af 1,500 mark för sagda ändamål. På framställning ³⁾ af Drätselkammaren och Beredningsutskottets förslag beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige bifalla ansökan och skulle anslaget utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel för året.

Uti en till Trädgårdsnämnden ingifven, till Stadsfullmäktige stäld skrift hade Stadsträdgårdsmästaren S. Olsson anhållit om en månads tjänstledighet, räknadt från början af Juli månad, för att blifva i tillfälle att under sagda tid vid verldsutställningen i Paris äfvensom uti Berlin, Hamburg, Köpenhamn och Stockholm studera den moderna trädgårdskonsten i dess olika detaljer, och hade herr Olsson derjemte ansökt om ett reseunderstöd för antydda ändamål till belopp af 1,000 mark. Denna ansökan hade Trädgårdsnämnden uti skrifvelse för den 8 Maj hos Stadsfullmäktige förordat, under förbehåll likväl att den tillernade studieresan

Stadsingenjören
Idströms tjänst-
ledighet och re-
seunderstöd.

Reseunderstöd
Åt Stadsträd-
gårdsmästaren
Olsson.

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 32. — ²⁾ D:o d:o den 12 juni § 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 89 af den 26 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 maj § 9.

skulle företagas på en tid, då befattningen kunde uppehållas, utan att staden betungades med någon särskild utgift för sysslans handhafvande under tjänstledigheten. Och biföllo ¹⁾ Stadsfullmäktige till ansökningsen, härvid bestämmande att anslaget å 1,000 mark skulle utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Reseunderstöd
åt Magistern
Allan Zilliacus.

Uti budgeten för redogörelseåret hade af Stadsfullmäktige på Drätselkammarens framställning upptagits ett anslag af 4,000 mark för anställande af försök i större skala med en af Magistern Allan Zilliacus föreslagen metod för rening af vattenlednings vattnet med användande af kemikalier; och skulle dessa experiment under kommande vår anställas af Magistern Zilliacus och Ingeniören Hausen gemensamt. Enär emellertid Magistern Zilliacus föreslagit, att en del af förenämnda anslag måtte användas för bekostande af kompetent persons resa till Holland för att studera metodens användning derstädes, hvarigenom många onyttiga experiment kunde undvikas, eventuellt alla försök inställas, för den händelse utsigterna för metodens tillämpning på Vanda åvatten ej syntes lofvande, hemställde ²⁾ Drätselkammaren att Magistern Zilliacus, som förklarat sig villig att åtaga sig uppdraget och enligt Drätselkammarens åsigt jemväl vore den dertill lämpligaste, skulle ur ofvan omförmälda i budgeten upptagna anslag tilldelas ett reseunderstöd af förslagsvis 1,500 mark för studium af den i Holland använda kemiska vattenreningsmetoden, med hänsyn särskildt till de omständigheter, som angå dess tillämplighet härstädes; och borde understödet sjelffallet tilldelas med skyldighet för Magister Zilliacus att till Drätselkammaren afgifva reseberättelse. Denna framställning blef på Beredningsutskottets förslag af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Understöd åt
skadade arbetaren
Enock Eriksson.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren föreslagit ⁴⁾ att åt skadade arbetaren Enock Eriksson skulle tilldelas ett årligt lifstidsunderstöd af 432 mark, att utgå från och med den 8 December 1899. Detta förslag understöddes af Beredningsutskottet, men beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige emellertid öfverlemna ärendets handläggning åt ett särskildt tillsatt utskott; och yttrade ⁶⁾ detta utskott sig i hufvudsak på följande sätt: Eriksson var vid tillfället i fråga sysselsatt med arbete å platsen för ett af de utaf staden inlösta och derefter rifna magasinerna vid Badhusvägen.

¹⁾ Stfs prot. den 7 juni § 23. — ²⁾ Drks skrf. N:o 61 af den 15 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 11 april § 10. — ⁴⁾ Se 1899 års berättelse pg. 77. — ⁵⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 3. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 6.

Ändamålet med magasinens inlösen var visserligen bland annat äfven att bereda plats för nya spår till hamnbanan. Dock afsåg omordade arbete icke att förbereda denna spåraneläggning, för hvilken planen icke ens ännu var definitift uppgjord, ej heller var platsen, der arbetet utfördes, ännu enligt stadsplanen annat än en magasinshom. Efter hvad Byggnadskontoret meddelat, skedde arbetet i fråga på Kontorets befallning, utan särskildt bemyndigande af Drätselkammaren, uteslutande för att ordna stället, som efter magasinens nedrifning var belamradt med affall från rifningsarbetet, och gifva detsamma, beläget och öppet synligt såsom det är invid Badhusvägen och hamnbanan, ett prydligare utseende. Något arbete, hänförligt under kategorier i 2 § af arbetareförsäkringslagen, förelåg således ej; och kunde kommunen alltså efter pluralitetens i utskottet förmenande icke på grund af det sammanhang, hvarmed Eriks- sons invaliditet står till olycksfallet, undandraga sig ifrågakomna ersättningspligt; men emedan det arbete, hvarmed Enoch Eriksson vid tillfället i fråga sysslade, icke var sådant att lagen af den 5 December 1895 vore derå tillämplig, eger sådan ersättningsskyldighet i förevarande fall ej rum.

På grund häraf föreslog utskottet: att Drätselkammarens ifrågavarande framställning måtte af Stadsfullmäktige afböjas; men att Stadsfullmäktige ville åt Fattigvårdsstyrelsen öfverlemna att tilldela Enoch Eriksson nödigt understöd i penningar till dess åt honom kan anskaffas sådant arbete i stadens tjänst, hvarmed han kan sig försörja. Detta utskottets förslag blef också af Stadsfullmäktige godkändt¹⁾.

I enlighet med Fattigvårdsstyrelsens i saken afgifna yttranden beviljades åt värnepliktige Henr. Alfred Kallströms hustru Hilda Alexandra²⁾, Frans Viktor Valos hustru Hulda Maria²⁾, bagaren Joh. Emil Böckermans hustru Elisabeth³⁾ ett understöd af 15 mark i månaden, räknadt från den 1 Januari; samt åt fabriksarbetaren Herman Anshelm Lindqvists hustru och barn⁴⁾ äfvenledes ett understöd af 15 mark i månaden, räknadt från den 1 April, att utgå så länge nämnde värnepliktige qvarstå i aktiv krigstjänst utan att åtnjuta permission utöfver en månad.

På grund af Drätselkammaren inforradt utlåtande i anledning af aflidne vaktmästaren vid Trafikkontoret Joh. Othmans enka Emma Sofia Fransiska hos Stadsfullmäktige gjorda ansökan att komma i åtnjutande

Understöd åt
värnepliktiges
familjer.

Gratifikation åt
vaktmästare-
enkan Emma
Sofia Fransiska
Othman.

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 14. — ²⁾ D:o d:o den 14 febr. § 6. — ³⁾ D:o d:o den 11 april § 31. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 juni § 22.

af pension efter hennes man, föreslog¹⁾ Drätselkammaren, med afseende derå att sökanden redan uppnått en ålder af 50 år och hennes förmåga att med arbete bidraga till sitt lifsuppehälle syntes vara genom sjukdom inskränkt, att Stadsfullmäktige ville bevilja enkan Othman ett lifstidsunderstöd af 120 mark om året. På Beredningsutskottets förslag afslog²⁾ Stadsfullmäktige emellertid ansökan, men tilldelade enkan Othman med hänsigt till mannens långa tjenstetid en gratifikation af 200 mark i ett för allt att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Nytt hyreskon-
trakt rörande
navigationssko-
lans lokal.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade egarinnan af gården N:o 12 vid Observatoriigatan, enkehofrädinnan Elisabeth Krogius, med förmälan att det med staden upprättade hyreskontraktet rörande lokal åt den i sagda gård inrymda navigationsskolan för länge sedan (år 1886) utgått, förklarat sig villig att förnya sagda kontrakt för en tid af tio år, räknadt från den 1 Juni 1900 emot en från 2,400 till 3,000 mark förhöjd årshyra. Och hemställde³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat yttrande i ärendet af direktionen för navigationsskolan, som framhöll, att lokalen, hvilken antagligen om en tid blefve för trång, borde upphyras för en tid af högst fem år, hvarutom densamma borde förses med ventiler i väggarna samt beträffande fönster, eldstäder m. m. undergå erforderlig remont, att Kammaren blefve bemyndigad att ånyo upphyra ifrågavarande lokal, bestående af tvenne större och en mindre sal samt en kammare jemte rum och kök för skolans vaktmästare, för en tid af 5 år, räknadt från ofvansagd tid, samt emot en årshyra af 3,000 mark och under villkor af framhållna reparationer; äfvensom att Stadsfullmäktige ville för betäckande af hyresskilnaden för året ur Fullmäktiges dispositionsmedel anslå en summa af 350 mark. Och blef denna framställning på Beredningsutskottets förslag af Stadsfullmäktige godkänd⁴⁾.

Anslag för po-
lisstationen i
Gammelstaden.

Sedan Forsby hemman förklarats vara under Helsingfors stad afhyst, åtog det själfallet staden att ombesörja och bekosta polisvården derstädes, och skulle ordningsmakten der, enligt ett af Polismästaren uppgjort och till Drätselkammaren insändt förslag tillsvidare handhafvas sålunda, att en af stadens redan på stat upptagna ordinarie konstuplar skulle dit afkommenderas, hvarjemte aftal träffats med trenne personer, af hvilka två äro bosatta i Gammelstaden och en vid Arabia fabrik, att,

¹⁾ Drks skrf. N:o 43 af den 22 febr. — ²⁾ Stfs prot. den 7 mars § 10. — ³⁾ Drks skrf. N:o 80 af den 19 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 maj § 7.

mot åtnjutande af 20 mark per man i månaden, vid behof lemna bemälde konstapel handräkning. Polisstationen skulle tillsvidare inrymmas uti en äldre, å sagda område befintlig träbyggnad, hvilken tidigare användts såsom bostad för vattenledningspersonalen, men för tillfället var till större delen disponibel, så att trenne rum i byggnaden kunde för polisens behof upplåtas. Lokalen fordrade emellertid en till 1,960 mark beräknad remontering och inredning, hvarjemte den för en kostnad af 120 mark borde förses med telefon, och då ersättning åt handräckningsmanskabet medtog 480 mark, fann Drätselkammaren sig föranlåten att hos Stadsfullmäktige hemställa ¹⁾, att ett anslag af inalles 2,560 mark blefve å Fullmäktiges dispositionsmedel anvisadt för omförmälda ändamål, hvaremot nödiga utgiftsposter för polisinrättningen i Gammelstaden för framtiden ansågs böra i stadens årsbudgeter behörigen upptagas. På Beredningsutskottets förslag blef denna hemställan af Stadsfullmäktige till alla delar godkänd ²⁾.

Med afseende derå att Nyländska Jaktklubben skulle under sommarn härstädes anordna en segelveckan efter utländskt mönster och till deltagande deri inbjuda samtliga finska, svenska, tyska och ryska segelsällskap vid Östersjön och dess vikar, anhöll klubbens komité hos Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 11 Maj om ett bidrag från stadens sida, hvilket i form af ett värdefullare pris och under benämning Helsingfors Stadsfullmäktiges hederspris skulle utdelas vid någon af kappseglingarna under segelveckan. Beredningsutskottets majoritet hade härför förordat ett anslag af 2,000 mark och dess minoritet af 1,000 mark, men beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, som ansågo att af kommunen uttaxerade medel icke finge för dylikt ändamål användas, afslå ansökningen.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut i fråga om middagssignalering ⁴⁾ hade Byggnadskontoret, hvars yttrande och förslag i ärendet Drätselkammaren infordrat, med afseende bland annat derå att 5 stycken ur, drifna med elektrisk kraft från en centralstation, betingade en anläggningskostnad af 18,000 mark och en årlig driftkostnad af cirka 1,500 mark, föreslagit, att frågan om uppställande af större ur å särskilda platser i staden måtte få förfalla samt att middagssignalering åter blefve i staden införd. Och hemställde ⁵⁾ på samma skäl Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige att utställandet af dylika ur tillsvidare måtte lemnas

Afslag å Nyländska Jaktklubbens anhållan om anslag till ett hederspris.

Offentliga ur för middagssignalering.

¹⁾ Drks skrf. N:o 102 af den 10 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 7 juni § 19. — ³⁾ D:o d:o den 7 juni § 27. — ⁴⁾ Se 1899 års berättelse pg. 76. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 93 af den 26 april.

öppen, och hvad middagssignaleringen vidkom hänvisade Drätselkammaren till sitt härutinnan lemnade yttrande. Vid ärendets behandling beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige, att erforderligt anslag för elektriska urs anskaffande och underhåll skulle upptagas i förslaget till 1891 års budget, såvidt icke derförinnan normalur komma till stånd på privat initiativ. Af särskilda skäl och förnämligast under förhoppning att priset å dessa dyra normalur snarligen skulle falla, föreslog ²⁾ Drätselkammaren emellertid vid uppgörande af sitt förslag till utgiftsstat för år 1901, att med anskaffandet af de offentliga stadsuren ännu någon tid finge anstå, hvarigenom äfven väntan på elektriska urs tillkomst genom privat initiativ utsträcktes; och intogs något dylikt anslag i sagda utgiftsstat icke heller af Magistraten eller af Stadsfullmäktige.

Inqvarterings-
kostnaderna.

En af Inqvarteringsnämnden i skrifvelse för den 10 November gjord anmälan derom, att en förlust af 11,497 mark 14 penni komme med afseende å de höga hyresprisen att uppstå uti anslaget för natura inqvarteringen, föranledde ³⁾ ej till någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

Anhållan om
statsbidrag för
yrkesskolor
för gossar.

På interimsdirektionens för yrkesskolor för gossar framställning rörande anhållan om statsbidrag för desamma, beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag till högvederbörlig ort ingå med underdånig hemställan i ämnet.

Grunderna för
tolagsafgiftens
beräkande.

Uti skrifvelse af den 11 November hade Guvernören i länet anmodat Magistraten affordra Stadsfullmäktige underdånigt förslag till det procenttal af tullsatsen, hvartill tolagen för tiden 1902—1906 ansågs böra i staden böra uppbäras. Och beslöto ⁵⁾ i anledning häraf Stadsfullmäktige, som inhemtat Drätselkammarens utlåtande i ärendet, att i öfverensstämmelse med Kammarens framställning ⁶⁾ afgifva sitt yttrande derhän, att tolagen under ifrågavarande tid skulle såsom hittills uppbäras med två procent af tullsatserna. Denna procentsats hade å ena sidan icke visat sig vara för trafiken betungande och motarbetande fri konkurens med andra hamnstäder i landet, men å andra sidan var den en för stadens behöriga utveckling och ekonomi öfverhufvudtaget väl behöflig inkomstpost.

Dygdigt tjenste-
folks belönande.

Sedan Drätselkammaren i stöd af Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886, att de å den till staden donerade fonden *för dygdigt*

¹⁾ Stfs prot. den 9 maj § 13. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 20 pg. 60. — ³⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 19. — ⁴⁾ D:o d:o den 20 nov. § 17. — ⁵⁾ D:o d:o den 11 dec. § 8. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 234 af den 22 nov.

tjenstefolks belönande inflytande räntemedlen årligen skola användas till understöd åt välvitsordade tjenare och tjenarinnor i staden af minst 40 års ålder, genom kungörelse anmodat hugade sökande till dessa understöd att till stadens Drätselkontor inlemna sina ansökningar och sådana till ett antal af 53 inom utsatt tid inkommit, öfversände ¹⁾ Drätselkammaren desamma till Stadsfullmäktige jemte anmälan, att den till sista December 1900 upplupna räntan å omförmälda fond skulle uppgå till 550 mark; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med ett för ärendets behandling särskildt tillsatt utskotts förslag, att genom Drätselkontorets försorg låta af ifrågavarande fonds disponibla medel på sparbanksbok insätta ett belopp af 50 mark för enhvar af följande tjenarinnor: Amanda Sofia Ahlsten, Ulrika Wilhelmina Blomqvist, Anna Sofia Bäck, Henrika Gustfsson, Lovisa Wilhelmina Hammar, Maria Wilhelmina Jansson, Hedvig Karjalan, Ulrika Maria Kuronen, Johanna Con stance Nemlander, Maria Gustafva Vinberg och Adolfinia Sofia Åberg, hvarom skulle af Drätselkammaren för uttagande af sparbanksböcker samt af inlemnade betyg och frejdebevis genom kungörelse tillkännagifvas.

Uti en till Fattigvårdsstyrelsen insänd, till Stadsfullmäktige ställd skrift hade bestyrelsen för Arbetshusen för fattiga barn jemte insändande af årsberättelse öfver inrättningarnas verksamhet under år 1899 och redovisning öfver utgifterna för uppförande af en ny arbetshusbyggnad å Sörnäs anmält, att berörda utgifter för byggnaden öfverstigit kostnadsförslaget, hvarför bestyrelsen nödgats, utöfver det af Stadsfullmäktige för ändamålet beviljade anslaget 20,000 mark ³⁾ och ett af statsverket förunnadt amorteringslån af 28,000 mark samt gåfvor, räntor och tillfälliga lån, för betäckande af bristen anlita en å arbetshuskassan befintlig behållning, uppgående till 9,863 mark 29 penni, hvilken behållning uppstått dels genom ökade inkomster, dels till följd af att arbetshusen under rådande rikligare arbetsförtjenst varit något mindre besökta; och anhöll bestyrelsen om godkännande af dess åtgärd att till byggnadskassan öfverföra omordade behållning. Bifall till anhållan förordades af Fattigvårdsstyrelsen i dess skrifvelse N:o 101 af den 7 Maj och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag godkänna denna bestyrelsens för Arbetshusen åtgärd, hvarjemte bestyrelsens årsberättelse skulle till Drätselkammaren öfverlemnas att i kommunalberättelsen observeras.

Användning af en i arbetshuskassan uppkommen besparing.

¹⁾ Drks skrf. N:o 220 af den. 8 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 24. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 89. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 juni § 25.

Apotekaren
Gustaf Sunde-
bergs testa-
mente till för-
mån för ett
gubbbhem. •

Jemte en till Stadsfullmäktige aflåten skrift af den 14 Februari hade ingenjören J. Eichinger insändt ett utdrag ur ett af framlidne apotekaren Gustaf Sundeborg i lifstiden upprättadt, sedermera laga kraft vunnet testamente, hvarigenom apotekaren Sundeborg förordnat bland annat att till ett blifvande gubbbhem i denna stad skulle öfverlemnas 25,000 mark af de penningar, som enligt skuldförbindelse å 38,000 mark af den 6 Augusti 1896 finnes inestående och intecknade i Backas skatterusthåll N:o 1 och dermed i sambruk varande Henrikas skattehemman N:o 2 i Vårnäs by och Skyttkulla enstaka skattehemman, alla i Kyrkslätt socken; samt att återstoden af ofvannämnda skuldsedel, 13,000 mark, äfven skall tillfalla Gubbbhemmet, men 5 % årlig ränta derå kvartalsvis utbetalas till hushållerskan Eleonora Wilhelmina Wolff, så länge hon lefver; och anhöll ingenjören Eichinger att Stadsfullmäktige ville bestämma huru med donationen borde förfaras.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ inhemta Drätselkammarens utlåtande i ärendet; och sedan kammaren afgifvit ²⁾ detsamma samt hemställt, att Stadsfullmäktige ville mottaga ifrågavarande donation och förordna att densamma skall, under iakttagande af testators förenämnda förordnande, förvaltas af stadens drätselverk i samband med öfriga för ett blifvande gubbbhem i denna stad donerade fonder, beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag godkänna Drätselkammarens framställning.

Enkefru H.
Sundströms do-
nation eller
Carl Knut Ga-
lets kis fond.

Till minne af sin aflidne broder, handlanden i denna stad Carl Knut Galetski, hade enkefru Hanna Sundström hos Stadsfullmäktige anhållit ej mindre att få öfverlemna en summa af 20,000 mark, än att densamma under Fullmäktiges inseende och enligt deras närmare bestämningar må varda förvaltd som en fond, bärande namnet „Carl Knut Galetskis fond för fattiga svenska Folkskolebarns underhåll“, och räntorna deraf årligen användas till underhåll af fattiga barn, som besöka de svenska folkskolorna i Helsingfors kommun, hvarvid främst skall afses, att barnen i och för sin skolgång förses med mat och kläder. Och beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige att i skrifvelse till gifvarinnan uttala stadens tacksamhet för donationen; att beloppet skulle till Drätselkammaren öfverlemnas; samt att Drätselkammaren skulle anmodas öfvertaga medlens förvaltning och vidtaga erforderliga åtgärder för fullgörande af det med donationen afsedda ändamålet.

¹⁾ Sts prot. den 14 febr. § 18. — ²⁾ Drks skrif. N:o 88 af den 26 april. — ³⁾ Stfs prot. den 9 maj § 19. — ⁴⁾ D:o d:o den 14 febr. § 19.

Jemte skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 19 Mars hade hand- K. H. Renlunds
 landen K. H. Renlund öfverlemnadt 40,000 mark för att genom Drätsel-
 kammararens försorg förvaltas och upprätthållas som en stående fond, af
 hvars årliga afkastning $\frac{1}{10}$ skulle läggas till kapitalet, medan $\frac{9}{10}$ deraf i
 afrundadt belopp för hvarje år skulle användas till stipendier för i Hel-
 singfors hemmahörande personer, hvilka genomgått högre svensk- eller
 finskspråkig folkskola derstädes och afse vidare utbilda sig för praktiskt
 yrke eller någon annan nyttig medborgerlig verksamhet. Alla närmare
 bestämningar om stipendiernas storlek, tiden under hvilken de få åtnjutas
 och m. d. öfverlemnades af donator åt Stadsfullmäktige, efter det Folk-
 skoledirektionens yttrande i ärendet inhemtats. Stipendierna borde ut-
 gifvas af bemälda direktion, sedan folkskolelärare och lärarinnepersonalen
 eller delegerade utsedde af sagda personal förslag derutinnan framställt.
 Vid utdelandet af stipendierna bör tillses, att den ena hälften tilldelas
 personer, som genomgått svenskspråkig folkskola, den andra hälften så-
 dana som genomgått finskspråkig dylik.

Med föranledande häraf beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige ej mindre af
 Folkskoledirektionen infordra utlåtande och förslag rörande stipendiernas
 belopp m. m., än ock att såväl i protokollet som i särskild skrifvelse till
 handlanden Renlund uttala stadens tacksamhet för den storartade gåfvan.
 Derjemte öfverlemnades åt Drätselkammaren att omhändertaga medlens
 förvaltning.

Vid handläggning af en utaf utredningsmannen i afiidne guldsmeds-
 mästaren Carl Fridolf Ekholms bo till Stadsfullmäktige ingifven afskrift
 af ett utaf Ekholm och hans jemväl afiidna hustru Mathilda Ekholms
 till förmån för Helsingfors stad upprättadt inbördes testamente, beslöto ²⁾
 Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag öfverlemna åt Drätsel-
 kammaren att i förevarande afseende bevaka stadens rätt och inkomma
 med förslag till de åtgärder, som af testamentet skulle påkallas.

Sedan Stadsfullmäktiges ordförande anmält, att framlidne tonsätta-
 ren Isldor Dannström och hans hustru Rosa Dannström medels ett den
 3 December 1896 upprättadt testamente förordadt, att ett belopp af 10,000
 mark skulle tillfalla hvarterdera af lasaretten i Åbo och Helsingfors såsom
 grundfond till ett konvalescenthem; äfvensom att enkefru Rosa Dann-
 ström, enär tvekan hade uppstått derom, huruvida ofvannämnda till lasa-
 retten i Åbo och Helsingfors donerade belopp voro afsedda att dispone-

K. H. Renlunds

donation.

Guldsmedsmä-
staren Carl Fri-
dolf Ekholms
testamente.Makarna Dann-
ströms testa-
mente.

¹⁾ Stfs prot. den 26 mars § 2. — ²⁾ D:o d:o den 18 sept. § 45.

ras af bemälda städer eller af finska staten, till förtydligande af testamentets bestämmelse i denna del förklarar, att ifrågavarande testamentsmedel voro af makarne Dannström afsedda att komma städerna Åbo och Helsingfors till godo, i följd hvaraf vederbörande stadsmyndigheter borde vara berättigade att lyfta medlen hos finska statsverket, dit desamma af utredningsmannen i herr Isidor Dannströms sterbhus öfverlemnats. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren öfverlemna att vidtaga i saken erforderliga åtgärder.

Utgifts- och inkomstförläggningen för år 1901.

Det utgifts- och inkomstförläggningen för år 1901, som af Stadsfullmäktige fastställdes ²⁾, visade vid jämförelse med budgeten för närmast föregående år följande slutsummor:

<i>Utgifter.</i>	<i>1901.</i>	<i>1900.</i>
I. Stadens skulder	<i>Fin.</i> 727,890: —	<i>Fin.</i> 658,989: 50
II. Stadens embetsverk	„ 222,550: —	„ 219,299: 98
III. Kommunalförvaltningen	„ 228,139: 98	„ 217,640: —
IV. Gatubelysningen	„ 189,674: 25	„ 193,855: 95
V. Brandverket	„ 114,130: —	„ 124,240: —
VI. Polisinsättningen	„ 411,450: —	„ 392,119: —
VII. Sundhets- och sjukvården	„ 238,263: 10	„ 224,359: 10
VIII. Fattigvården	„ 295,520: —	„ 288,260: —
IX. Undervisningsväsendet	„ 832,090: 92	„ 805,281: —
X. Staden åliggande allmänna onera	„ 282,260: 96	„ 262,981: 96
XI. Vattenledningen	„ 223,770: —	„ 232,708: —
XII. Saluhallen	„ 7,350: —	„ 7,350: —
XIII. Stadens jordlägenheter	„ 6,400: —	„ 6,400: —
XIV. Allmänna arbeten	„ 1,218,830: —	„ 2,485,455: —
XV. Pensioner	„ 10,486: 67	„ 10,436: 67
XVI. Diverse	„ 151,400: —	„ 252,400: —
Summa	<i>Fin.</i> 5,160,205: 88	<i>Fin.</i> 6,381,776: 16

¹⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 24. — ²⁾ Drks skrif. N:o 212 af den 23 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 20). Stfs tryckta handl. Nris 27, 29 och 32 samt Stfs prot. den 21 dec. § 1.

<i>Inkomster.</i>		1901.		1900.
Beräknad disponibel behållning . .	<i>Smk</i>	120,000: —	<i>Smk</i>	200,000: —
I. Räntor	„	84,400: —	„	84,400: —
II. Tomtlösen	„	25,000: —	„	125,000: —
III. Stadens fasta egendom . .	„	302,828: 10	„	288,778: 10
IV. Tomtören	„	2,600: —	„	2,200: —
V. Inkomstgifvande rättigheter	„	1,007,200: —	„	965,700: —
VI. Diverse inkomster	„	353,444: —	„	341,323: —
VII. Statsbidrag	„	459,971: 33	„	465,038: —
VIII. Vattenledningen	„	427,975: —	„	363,775: —
IX. Belysningsverket	„	55,000: —	„	8,000: —
X. Lån	„	551,500: —	„	1,814,878: —
XI. Uttaxering	„	1,770,287: 45	„	1,722,684: 06
Summa	<i>Smk</i>	5,160,205: 88	<i>Smk</i>	6,381,776: 16

Till förklaring af olikheten emellan 1900 och 1901 års budgetsförslag må här, utom hvad redan tidigare framhållits anföras följande:

Under hufvudtiteln *Stadens skulder* hade annuiteterna å stadens lån Stadens skulder. blifvit upptagna i öfverensstämmelse med härför fastställda amorteringsplaner och är stegringen af innemot 70,000 mark från enahanda utgifter under föregående år förorsakad af det under året upptagna nya obligationslånet af 4 % räntetyp.

Stegringen i utgifter för *Stadens embetsverk* är förorsakad af sät- Stadens embets-
verk. skilda löneförhöjningar för 5 och 10 års tjänst samt af 1,000 mark förhöjning af Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma expenser eller från 13,000 till 14,000 mark.

Vid den under titeln *Kommunalförvaltningen* till cirka 10,500 mark uppgående differensen är att bemärka tillkomsten af lönen 4,500 mark för en aktuarie å Drätselkammaren, särskilda löneförhöjningar för 5 och 10 års tjänst äfvensom förhöjningen af anslaget för extra biträden med 500 mark vid Drätselkontoret, ökning af Trafikkontorets stat med cirka 1,700 mark, äfven förnämligast i större anslag för extra biträden, något högre uppbådsprocenter vid Hamnkontoret till följd af antagna högre hamnintrader, och slutligen under utgifterna för „särskilda nämnder“ aflöning åt sekreteraren vid Förmyndarenämnden 800 mark samt förhöjning af sekreterarens vid Uppfostringsnämnden arvode med 200 mark. Kommunalför-
valtningen.

Gatubelysnin-
gen.

Emedan under IV utgiftstiteln, *Gatubelysning*, icke vidare såsom under föregående år upptogs några arvoden åt styrelsemedlemmarna vid Belysningsverket, för hvilket såsom en affär för sig fastställes en, oberoende från stadens allmänna budget, särskild utgifts och inkomststat ¹⁾, minskades utgiften för gatubelysningen härigenom med 8,000 mark. Denna utgift kunde ytterligare beträffande belysningen med gas minskas med 1,158 mark 20 penni, deremot blef belysningen af gator och chausseer med petroleum beräknad 4,976 mark 50 penni högre än i budgeten för år 1900.

Brandverket.

Behovet af nya redskap vid *Brandverket* var för år 1901 något öfver 10,000 mark mindre än för året 1900.

Polisinrättnin-
gen.

Såsom nya poster i Polisinrättningens lönestat tillkom för år 1901: för 3 renskrifvarebiträden å 1,000 mark 3,000 mark samt till praktikantsarvoden också 3,000 mark, allt i enlighet med den senast fastställda staten af den 30 Januari. Tidigare har här redan anförts ²⁾ beträffande tillkomsten af polisyvård i Gammelstaden, hvarför uti nu ifrågavarande årsbudget observerades ett sammanlagdt anslag af 1,470 mark.

Dessutom hade Magistraten i Drätselkammarens utgiftsstat för polisinrättningen ändrat rubriken „Hyror“ till „Hyror, ved och lyse“, samt derunder, enligt beräkning af Drätselkontoret, infört två nya förslagsposter, den ena för bränsle med 6,000 mark och den andra för belysning med 8,000 mark, hvilka utgifter tidigare bestridts ur anslaget för „eldnings- och belysningsämnen“ under hufvudtiteln „Diverse“. Tillika hade Magistraten uttalat såsom önskligt, att upptagandet af dessa utgiftsposter i polisinrättningens stat skulle gifva anledning till åtgärder, hvarigenom beloppet af berörda anslag för följande år kunde i någon mån minskas, hvarför och då äfven Budgetutskottet fann ifrågavarande utgiftsposter höga, utskottet föreslog att Stadsfullmäktige ville besluta: att hos Poliskammaren anhålla om Kammarens yttrande deröfver, huruvida icke kostnaden för ved och lyse till polisinrättningen kunde nedbringas, hvilket förslag ock af Stadsfullmäktige antogs. Några andra utgiftsposter å polisinrättningens stat, såsom utgifterna å polisstallet och de till rubriken „diverse“ hörande kunde deremot hållas något lägre än för år 1900.

Sundhets- och
sjukvården.

Emedan på Budgetutskottets derom gjorda framställning besigtningssläkarens och läkarens vid fattiggårdens sjukanstalter aflöningar af

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32 pg. 48 & 49. — ²⁾ Se pg. 64.

resp. 6,000 och 3,600 mark blefvo öfverförda från underrubriken „Läkarepersonal“ å *Sundhets- och sjukvården*, den förres till underrubriken *Besigtningssbyrån* och den senares helt och hållet till annan hufvudtitel, *Fattigvården*, uppstod under nu ifrågavarande hufvudtitel och underrubriken en skenbar besparing. Med föranledande af Stadsfullmäktiges här tidigare relaterade ¹⁾ beslut om anskaffande af en sjuktransportvagn, hvarför utgiften 3,000 mark upptogs under Maria sjukhus' „Ekonomieafdelning“, samt på grund af äfvenledes utaf Stadsfullmäktige tidigare beviljadt anslag 2,500 mark för „Barnpoliklinik å Berghäll“, äfvensom 8,750 mark för installation ²⁾ af elektrisk belysning i Maria sjukhus, samt för öfrigt till följd af förhöjning af särskilda anslag rörande bränsle och belysning vid Maria sjukhus och hemdesinfektioner af „Helsopolisen“ från motsvarande belopp i näst föregående utgiftsstat blef slutresultatet en ökning på omkring 1,400 mark i totalutgifterna för sundhets- och sjukvården.

Å hufvudtiteln *Fattigvården* är att beakta i hufvudsak följande Fattigvården. ökade och minskade utgiftsposter. Förhöjningarna vid „Fattiggården“ för sjuksköterskor, kost, ved och belysning samt diverse utgifter, medförande en ökad utgift af inalles 7,660 mark, deraf den största å 6,000 mark för kosten, betingades af det förhållande, att de af sjukhusafdelningens under år 1900 skedda utvidgning påkallade anslag beräknats uti 1900 års stat för endast halft år, men uti nästkommande års klarligen måste upptagas för helt år. Härutöfver hade anslaget för remontarbeten höjts från 3,000 till 4,000 mark, hvaremot anslaget för beklädnad ansetts kunna minskas från 7,000 till 5,500 mark samt för inventarier från 5,200 till 1,000 mark. I staten för „Arbetsinrättningen“ förekommer endast en förhöjd post, i det anslaget för materialier ökats med 1,000 mark. I samma stat hade deremot anslaget för remontarbeten nedsatts med 800 mark. På grund af nödvändigheten att uti „Dårvårdsanstalten“ bereda ökad utrymme medels inrättande af extra sjukplatser, hade Fattigvårdsstyrelsen föreslagit förhöjningar uti anslaget för kost, läkemedel och inventarier med resp. 1,000, 300 och 200 mark. Anslaget för remontarbeten blef observeradt med 4,000 mark emot 2,000 uti 1900 års stat. Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen ansågs kunna minskas med 3,000 mark från 148,000 till 145,000 mark. Endast skenbart hade Fattigvårdens stat ökats, genom att, såsom nyss framhölls, läkarens vid fattigvårdens sjukanstalter arvode från nästföregående hufvudtitel öfverförts på denna.

¹⁾ Se pg. 60. — ²⁾ Se pg. 28.

Undervisnings-
väsendet.

Under hufvudtiteln *Undervisningsväsendet* må följande förhållanden bemärkas. På grund af nytt kontrakt ¹⁾ upptogs hyran för „Navigations-skolan“ med ett till 3,000 mark förhöjdt belopp. För „Handtverksskolorna“ förhöjdes anslaget för den högre med 1,728 och för den lägre skolan med 100 mark. Uti 1899 års budget var anslaget 46,295 mark för förberedande yrkesskolor för gossar, fördeladt på följande poster: för inköp af möbler, maskiner och verktyg 13,095 mark, för skolans underhåll 1899 — 7,800 mark och för samma underhåll 1900 — 25,400 mark, men upptogs detta underhåll för år 1901 enligt specificerad stat till en sammanlagd kostnad af 32,300 mark. Anslagen för „Handelsläroverken“ och för „Uppfostringsanstalten för andesvaga barn“ förblefvo oförändrade. Förnämligast på grund af det i rask progression årligen tillväxande antalet elever vid „Folksskolorna“ beräknades aflöningarna till lärarepersonalen m. fl. tjenstemän komma att under år 1901 stiga med icke mindre än 21,769 mark 42 penni samt öfriga utgifter med 13,337 mark 50 penni. Anslagen för „Folkbiblioteket och läsesalen“ stego med 3,750 mark, hvaraf den största delen eller 2,000 mark berörde förhöjda utgifter för inköp af böcker, tidningar och tidskrifter. Enligt uppfostringsnämndens specialförslag skulle utgifterna för „Asyler för vanartade barn“ komma att år 1901 uppgå till endast 16,520 mark mot 17,000 uti 1900 års utgiftsstat.

Staden åliggan-
de allmänna
onera.

Skilnaden uti 1901 och 1900 års utgiftsposter under hufvudtiteln *Staden åliggande allmänna onera* gäller i hufvudsak „Inqvarteringskostnaderna“.

Diverse utgifter.

Om man beaktar att det tillfälliga anslaget å 100,000 mark till finska teaterhusbyggnaden för redogörelseåret 1900 höjde utgifterna å hufvudtiteln *Diverse* till dess ovanligt höga belopp, men att någon dylik extra utgift icke stod i utsigt för år 1901, så torde härmed äfven skilnaden emellan de tvenne nu jemförda årsbudgeterna vara till denna del fullständigt förklarad.

Inkomster.

Hvad åter beträffar skilnaden i inkomster uti 1900 och 1901 års budgetsförslag, torde följande böra anföras:

Disponibel be-
hållning.

Vid tiden för budgetens slutliga votering var visserligen känt, att behållningen från år 1900 skulle blifva större än den i budgetsförslaget för år 1901 var upptagen, men som denna behållning till största delen

¹⁾ Se pg. 64.

låg uti inköpta obligationer och aktier, de der icke borde föryttras, blef densamma icke upptagen till högre belopp än 120,000 mark.

Under titeln *Tomtlösen* kunde ej upptagas större belopp än 25,000 mark. Den säkra inkomst, som för närvarande, då alla tomtköp liqvideras med skuldsedlar, inflyter till stadskassan, består uteslutande uti amorteringsprocenten, hvilken för år 1900 uppgick till endast 18,400 mark. Naturligtvis är detta för stadens ekonomi högst ogynsamma förhållande beroende på den för tillfället rådande allmänna peningeknappheten.

Beträffande posterna under rubriken *Stadens afhysta område*, torde följande förklaringar böra afgifvas. Arrendena för mindre platser inom stadens plan minskas klarligen i den mån dessa platser komma att upptagas af försålda tomter samt reglerade gator och allmänna platser. Men till arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan hade nu hänförs äfven Forsby hemman, sedan det under året återgått till kategorin af stadens afhysta marker. Härigenom samt till följd af att gamla oförmånligare arrenderättigheter utgått och markerna ånyo på förmånligare villkor utarrenderats, äfvensom också alldeles nya utarrenderingar tillkommit, hade ifrågavarande inkomstpost stigit från 127,000 till 139,000 mark. Hyran för lokalerna i gården N:o 3 vid Sofiegatan hade nedgått med 1,000 mark, sedan allt större delar af gården upplåtits för polisinsättningen. Hyran för auktionskammarlokalen hade stigit, men under en ny post: „diverse hyror“ sammanförts med andra smärre hyresintrader. Med hänsyn till det nya simhusets vid Hafshamnen tillkomst blefvo simhusafgifterna observerade med 600 marks förhöjdt belopp. Tillfälliga arrenden och planhyror ansågs kunna höjas med 3,000 mark. Från *Stadens jordlägenheter* var att påräkna 2,300 mark större inkomst än under år 1900, förnämligast af skäl att arrendena för tomter i Gumtäckst förstäder enligt afslutade kontrakt stiga med åren.

Med afseende å hvad vid tiden för Budgetutskottets behandling af budgeten för år 1901 var känt beträffande årets inkomst i tolag, trafik- och hamnafgifter, upptogs dessa inkomstposter i sagda budget till följande belopp: tolag för till Helsingfors destinerade varor med 240,000 mark, trafikafgifterna med 485,000 mark och hamnafgifterna med 210,000 mark mot resp. 215,000—460,000 och 215,000 mark uti årets budget. Några andra poster under titel *Inkomstgifvande rättigheter* ingingo deremot, likasom också hamnafgifterna, med reducerade belopp.

Under inkomstiteln *Diverse* upptogs nu såsom nya poster: 1,000 Diverse inkomster.

mark för bidrag af församlingen till underhållet af planteringen kring Gamla kyrkan ¹⁾; 500 mark ersättning för i asyler underhållna barn och 6,960 mark vederlag för staden frångångna bötesandelar. Frågan om sagda vederlag till staden af statsverket hade nämligen numera definitivt ordnats och faststälts till anförda belopp. Till högre belopp beräknades dessutom inkomsten från boklån, hundskatt och stadens klosetter eller till resp. 6,200, 16,000 och 6,500 mark mot 4,800, 14,000 och 4,500 mark.

Vattenledning. Förhöjningarna i inkomst från stadens vattenledning basera sig på tilltagande konsumtion af vatten.

Inkomst från Belysningsverket. Då det här befintliga gasvärkets numera var inköpt af staden och drefs för stadens räkning kunde en nettoinkomst å 55,000 mark derat motses.

Lån. Af lån på längre återbetalningstid än två år skulle under år 1901 användas 200,000 mark för ombyggnad af Långa bron, 32,000 mark för vattenledningens utsträckning, 80,000 mark för tillbyggnad till vattenborgen och event. 239,500 mark för uppförande af folkskolehuset å Vallgård eller sammanlagdt 551,500 mark.

Uttaxering. I stöd af det fastställda utgifts- och inkomstförslaget beslöto Stadsfullmäktige, att det belopp, som instundande år 1901 skulle för 1900 af kommunens på grund af skattören skattskyldige medlemmar uttaxeras, skulle fastställas till 1,770,287 mark 45 penni, hvilket för de jemförda åren gjorde för år 1901 en större uttaxering på 47,603 mark 39 penni.

c. Särskilda andra af Stadsfullmäktige handhafda ärenden.

Kommunalstatistiken. I anledning af Stadsfullmäktiges rörande kommunalstatistiken tidigare fattade beslut ²⁾ införde Helsovårdsnämnden i dess budgetförslag för år 1900 ett anslag för berörda ändamål af 4,000 mark. Emellertid beslöto Fullmäktige den 29 December 1899, vid behandlingen af budgeten, att deri icke intaga något dylikt anslag, utan tillsätta ett af tre personer bestående utskott, hvilket egde inkomma med förslag beträffande uppställningen och bearbetningen af stadens statistik samt särskildt utlåta sig om, hvad i sådant afseende borde tillgöras med hänsigt till folkräkningen år 1900.

¹⁾ Se pg. 24. — ²⁾ Se 1899 års berättelse pg. 112.

Detta utskott föreslog¹⁾, att Stadsfullmäktige ville besluta, att för behandling af kommunens statistik vid Drätselkammaren anställa en aktuarie, tillsvidare dock endast för en tid af tre år; att för nämnde tjänsteman fastställa instruktion i öfverensstämmelse med bilagdt förslag; att bestämma aflöningen för aktuarien till 4,500 mark för år; att anmoda Drätselkammaren att anslå tjänsten ledig att ansökas hos Kammaren, hvarefter Kammaren egde till Fullmäktige inkomma med ansökningshandlingarna och utlåtande öfver desamma; samt att åt aktuarien uppdraga att till Fullmäktige inkomma med förslag till de åtgärder, som med afseende å folkräkningen i staden år 1900 voro af behovet påkallade. Och blef detta förslag, likasom ock nedanstående af utskottet uppgjorda förslag till instruktion för denna aktuarie, af Stadsfullmäktige godkändt²⁾.

Förslag till instruktion för aktuarien vid Drätselkammaren.

Instruktion för
aktuarien vid
Drätselkam-
aren.

Aktuarien vid Drätselkammaren eger öfvervaka insamlandet af det från stadens myndigheter till Kammaren inkommande statistiska materialet och bearbeta detsamma.

I sådant afseende åligger honom särskildt:

att biträda sekreteraren vid Drätselkammaren med utarbetandet af de statistiska redogörelser, som skola ingå i eller såsom bilagor åtfölja kommunalberättelsen;

att inkomma med förslag till de ändringar i sättet att insamla de statistiska primäruppgifterna, som kunna vara af behovet påkallade;

att tillhandagå vederbörande myndigheter med de upplysningar på grund af de till buds stående statistiska uppgifter, hvaraf dessa kunna vara i behof;

att ordna och leda de statistiska enquêter, som af Stadsfullmäktige eller Drätselkammaren påbjudas; samt

att i öfrigt ställa sig de föreskrifter till efterrättelse, som Stadsfullmäktige eller Drätselkammaren honom i tjänsten meddela.

Genom Magistratens skrifvelse N:o 528 af den 27 Januari under-
rättas³⁾ Stadsfullmäktige, att Öfverstyrelsen för skolväsendet meddelat
Magistraten uti bref af den 12 i nämnda månad, det Öfverstyrelsen fun-
nit godt fastställa Stadsfullmäktiges genom Magistratens försorg till be-

Ändring af § 35
i reglementet
för stadens folk-
skolor.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 3. — ²⁾ Stfs prot. den 7 mars § 13. — ³⁾ D:o d:o den 30 jan. § 7.

mälda styrelse öfversända förslag¹⁾ till ändring af § 35 uti det af Öfverstyrelsen den 4 Oktober 1892 stadfästade reglemente för stadens folkskolor, hvarigenom sagda paragraf för framtiden erhåller följande lydelse: „Ordinarie lärare vid högre folkskola uppbär tvåtusenfyrhundrade mark, ordinarie lärarinna vid dylik skola tvåtusende mark och ordinarie lärarinna vid lägre folkskola ettusensjuhundra mark i årlig lön“. Emedan Magistraten härom underrättat äfven direktionen för stadens folkskolor, föranledde underrättelsen icke någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

Fråga om tillägg
till stadens
byggnadsord-
ning.

Sedan Helsovårdsnämnden uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 17 April 1899 gjort framställning om införande af ett tillägg till den för staden gällande byggnadsordningen i syfte att förhindra uthyrandet af fuktiga bostäder och Magistraten häröfver i skrifvelse af den 24 Januari afgifvit utlåtande, gående i den riktning att ett dylikt tillägg till byggnadsordningen blefve opraktiskt, likasom det och med tillbörlig hänsigt tagen till gällande förordning angående helsovården i landet af den 22 December 1879, hvilken lemnade Helsovårdsnämnden medel att stäffa det öfverklagade oskicket, vore öfverflödigt, beslöto²⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag förklara, att Helsovårdsnämndens framställning icke föranledde till vidare åtgärd.

Ny byggnads-
ordning för
Brunnsparkens
östra villaom-
råde.

Sedan Stadsfullmäktige beslutit att hos Kejsrerliga Senaten utverka fastställelse å förslag till ny byggnadsordning³⁾ för Brunnsparkens östra område, hade åtskilliga egare af villor inom området, hvilka redan tidigare under ärendets behandling till Stadsfullmäktige inkommit med anmärkningar mot förslaget, hos Guvernören i länet besvärat sig öfver Stadsfullmäktiges berörda beslut äfvensom under uppgift, att särskilda bestämmingar i förslaget komme att, om de blefve gällande, förfördela besvärandenens enskilda rätt, yrkat att, då Fullmäktige sålunda genom beslutet öfverskridit sin befogenhet, detsamma måtte af Guvernören upphävas. Tillika hade besvärandene, för den händelse att Guvernören med afseende derå att ärendets slutliga behandling ankommer å Senaten, skulle finna sig icke kunna taga befattning med besvären, anhållit att deras skrift⁴⁾ jemte densamma bilagda handlingar, innehållande besvärandenens hos Stadsfullmäktige framställda anmärkningar mot förslaget, måtte jemte Fullmäktiges ansökan om fastställelse å förslaget till Senaten insändas. Genom remissresolution af den 9 Augusti 1899 hade Guvernören anmo-

¹⁾ Se 1899 års berättelse pg. 66. — ²⁾ Stfs prot. den 11 april § 9. — ³⁾ Se 1899 års berättelse pg. 103. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 25 för år 1899.

dat Stadsfullmäktige att inkomma med skriftligt underdånigt yttrande i anledning af de anmärkningar, besvärändene framställt emot Fullmäktiges förslag; hvarpå Fullmäktige vid sammanträde den 5 derpåföljande September uppdragit åt ett särskildt tillsatt utskott att till Fullmäktige afgifva förslag till sagda yttrande; och hade i följd af omförmälda uppdrag utskottet nu utarbetat ett förslag¹⁾ till yttrande i ärendet, jemte det utskottet hemställde att Fullmäktige måtte afgifva det Fullmäktige affordrade yttrandet i öfverensstämmelse med utskottets förslag.

Emot utskottets förslag gjordes emellertid af Stadsfullmäktige särskilda anmärkningar, hvarföre Fullmäktige ock beslöto²⁾ återremittera betänkandet till utskottet, som egde taga de framställda yrkandena i öfvervägande, såvidt de af besvärändene blifvit berörda och icke vore stridande emot Stadsfullmäktiges tidigare fattade beslut, samt med förslag till nytt yttrande till Fullmäktige inkomma.

Efter det Magistraten anmodat Inqvarteringsnämnden att med anledning af utaf styrelsen för finska skarpskyttebrigaden uti skrifvelse till Guvernören i länet för den 12 April väckt fråga, huru underbefäl och manskap vid mobilisering komme att inqvarteras i staden, forderrastast inkomma med upplysning; och då det af Stadsfullmäktige år 1889 antagna reglementet³⁾ för inqvartering vid mobilisering och i krigstid var afsedt att gälla endast till den 1 Juni 1890, hade Inqvarteringsnämnden, jemte anmälan om hvad i anledning af Magistratens ofvan anförda anmodan tillgjorts, hos Stadsfullmäktige hemställt, att i skrifvelsen för den 12 Februari 1889 meddelade föreskrifter äfven nu i händelse af mobilisering finge lända till efterrättelse, nämligen: att vid omedelbar inqvartering af underbefäl, manskap och officersbetjening antalet inqvarterade bestämmes sålunda, att uti gårdar, påförda från och med 1 till och med 3 skattören, förläggas en person, men i gårdar med högre skattöretal för fulla tre skattören alltid beräknas en man; att, derest inqvarteringsskyldig sett sig föranlåten att hos annan gårdsegare anskaffa erforderligt militärqvarter, sådant bör ske inom det för inqvarteringen afsedda området för staden samt anmälan derom utan tidsutdrägt göras hos Inqvarteringsnämnden; att Nämnden eger att, der tid och förhållanden sådant medgifva, söka upphylla de eventuellt behöfliga qvarteren och endast i undantagsfall skrida till tvungen inqvartering; samt att inqvarterings-

Regler för inqvartering, i fall af mobilisering.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 7 af år 1900. — ²⁾ Stfs prot. den 9 maj § 22. — ³⁾ Se 1899 års berättelse pg. 46.

sedel, hvori meddelas ordalydelsen af § 39 i 1876 års inqvarteringsreglemente och hvad Nämnden i öfrigt kunde finna behöfligt att meddela vederbörande gårdsegare om deras rättigheter och skyldigheter vid nu afsedt behof af inqvartering in natura, tillställes gårdsegare, såvidt möjligt, minst två dagar innan qvarteret skall upplåtas till begagnande. Tillika förfrågade Nämnden, huruvida icke de regler, som nu komme att fastställas, finge äfven framdeles vid skeende mobilisering eller behof af inqvartering i större omfattning tillämpas.

På Beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna Inqvarteringsnämndens framställning, dock sålunda att ifrågavarande föreskrifter skulle lända till efterrättelse, intill dess annorlunda af Stadsfullmäktige bestämdes.

Regler för gasens inledning till enskild förbrukning.

Enär, jemlikt det för styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk gällande reglemente, styrelsens beslut angående förhållningsreglerna i fråga om gasens inledning och användning för enskild förbrukning bör underställas Stadsfullmäktiges pröfning, hade bemälda styrelse inlemnät följande förslag ²⁾:

Förslag till reglemente för förbrukning af gas från Helsingfors stads gasverk.

§ 1.

Helsingfors stads gasverk förvaltas af Styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk.

§ 2.

Vill någon till sin tomt inleda gas från stadens gasledning eller förändra eller utsträcka förut befintlig gasledning, göra derom å gasverkets kontor skriftlig anmälan.

Gasverket utför tillsvidare i regel alla i staden förekommande arbeten med gasledningar, hvilka stå i förbindelse med stadens rörnät. I särskilda fall kan styrelsen dock lemna tillstånd till, att enskild person eller firma får, efter anvisning samt under kontroll af gasverkets ingenjörsafdelning, utföra gasledningsarbete.

Styrelsen eger rätt att neka servering af gas till den, som utan styrelsens särskilda medgifvande af annan än gasverket låtit utföra gas-

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 34. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 17.

ledningsarbete eller i samband härmed stående arbeten: såsom ändring af gasmätaren, uppsättning och nedtagning af lysapparater etc.

§ 3.

Servisirör från gatans hufvudrör till egendomens tomtlinie bekostas af gasverket intill en längd af 25 meter. Blir servisiröret längre än 25 meter, må det bero på styrelsens pröfning, om eller till huru stor del rekvisiten bör deltaga i kostnaden för detsamma.

Gasverket är dock ej skyldigt att kostnadsfritt lägga servisirör den tid på året, då käl i marken fördyrar arbetskostnaden.

Af gasverket verkställd gasinledning förblir gasverkets tillhörighet intill dess densamma blifvit till fullo betald.

§ 4.

Sedan ledning blifvit vederbörligen afsynad, utlämnar gasverket behöfliga gasmätare till husegaren eller gasförbrukaren, som å dessa aflämnar kvitto och är för desamma ansvarig. Någon gasmätarehyra erlägges ej, såvida den under kalenderåret medels mätaren uppmätta gasförbrukningen uppgått till ett belopp, motsvarande mätarens inköpsvärde. I annat fall betalas $7\frac{1}{2}\%$ af detta värde i hyra pr år, hvilken hyra påföres afnämaren till betalning i sammanhang med årets sista månadsräkning.

Gasmätarne skola vara justerade genom styrelsens försorg, som dervid har att tillse, att större missvisning än 2% icke förekommer.

Gasmätaren uppsättes å gasförbrukarens bekostnad å plats, som af gasverket godkännes. Mätaren skötes af gasverket, men skall af gasförbrukaren omsorgsfullt skyddas och, om gasverket så fordrar, omgifvas med skyddsomhölje. Den får under inga förhållanden af annan än gasverkets personal rubbas från sin ursprungliga plats eller skiljas från ledningsrören. Gasförbrukare ansvarar för all den skada, som gasmätaren kan lida genom yttre åverkan, frost, eld eller uppenbar vanvård, hvar emot dess underhåll i öfrigt åligger gasverket.

§ 5.

Gasverkets tjänstemän och betjente berättigas att vid alla de tillfällen, då sådant af gasverket anses nödigt, tillse mätare eller ledning i dess helhet för att kontrollera gasförbrukningen. Märker gasförbrukare felaktighet på sin gasledning jemte tillhörande apparater eller att gasen

ej framkommer i tillräcklig mängd, bör underrättelse härom ofördröjligen meddelas gasverket, som snarast möjligt skall afhjälpa felaktigheten. Är felet i gasverkets rörledning eller i gasmätaren, afhjälpes det utan kostnad för förbrukaren, såvida denna ej vållat detsamma. För fel i inre ledningar, lysapparater m. m. debiteras reparationskostnaden förbrukaren.

§ 6.

Gasverket skall servera gas af sådan ljusstyrka att en vanlig gaslåga, som förbrukar 5 eng. kbf. per timme, i ljuskraft och klarhet motsvarar 13,5 tyska Hefner ljus.

§ 7.

Gaspriset utgör tillsvidare och intill dess därom annorlunda bestämmes: a) trettio, (30), penni pr kbm. för enskild förbrukning till lyse. Förbrukare, som pr kalenderår konsumerat öfver 20,000 kbm. gas, erhåller 10 % rabatt, att tillgodogöras konsumenten vid den sista gasräkningen för året. Årsförbrukning af mera än 18,000, men icke utöfver 20,000 kbm., debiteras såsom utgörande endast 18,000 kbm. b) femton, (15), penni pr kbm. för gas, som uppmätt medelst mätare (värmegasmätare) användes till alstrande af värme eller kraft, och skall innehafvare af sådan mätare vara berättigad att hafva en låga för belysning till samma pris. Denna låga får dock ej konsumera mer än högst 150 liter gas pr timme.

§ 8.

Räkning å förbrukad gas, samt gasledningsarbeten, reparationer, gasmätareuppsättningar m. m. utdelas i regel efter hvarje månads slut till konsumenterna. Skulle afnämaren underlåta att, då så påfordras, betala sådan räkning äger styrelsen rätt att upphöra med servering af gas intill dess skulden till gasverket blifvit betald. Styrelsen äger derjämte rätt att affordra kund deposition eller annan säkerhet för gasförbrukningen eller annat, som af gasverket levereras till honom.

§ 9.

Har från värmegasmätaren gas blifvit använd till belysning genom flere lågor än den i § 7 omnämnda ena lågan, äger styrelsen rätt att af konsumenten utkräfvä betalning efter lysgaspris för all den gas, som kunden genom värmegasmätaren förbrukat från och med den månad,

missbruket bevisligen börjat eller, därest detta ej kan konstateras, under loppet af högst 1 år.

§ 10.

Har af en eller annan orsak gasmätarens regelbundna värksamhet blifvit störd, äger styrelsen att på grund af föregående förbrukning eller på annat lämpligt sätt beräkna och påföra den sannolika gasåtgången.

§ 11.

Misstänker gaskund, att gasmätaren uppmäter mera gas än i verkligheten passerar densamma, anmäles detta å gasvärkets, som därefter snarast föranstaltar om mätarens profning. Visar det sig därvid, att mätaren missvisar utöfver tillåtna 2 $\frac{0}{100}$, äger gaskunden rätt att återfå det, som betalats för mycket, räknadt från afläsningen i näst föregående månads början. Ger profningen det resultat, att mätaren missvisar endast inom de tillåtna gränserna, betalas kostnaden för den rekvirerade profningen af gaskunden.

§ 12.

Gasförbrukare, som på grund af afflyttning eller annan orsak önskar upphöra med gasförbrukning, göra därom senast 8 dagar förut skriftlig anmälan å gasverkets kontor. Göres ej sådan anmälan, står kunden i ansvar för gasförbrukningen till dess känt blifvit å gasverkets kontor, att han upphört med förbrukningen.

§ 13.

Gasvärkets ikläder sig icke någon ersättningsskyldighet för olägenheter, som kunna härröra af tillfälliga afbrott i gastielloppet, samt ansvarar ej håller för de skador och förluster af gas, som i följd af läckor å rörledningar m. m. kunna uppstå, men icke bero på felaktigt utfördt arbete eller dåligt material.

§ 14.

Hvarje gasförbrukare erhåller mot kvitto ett exemplar af detta reglemente och är förpliktad att ställa sig däri förekommande bestämmelser till noggrann efterrättelse.

Och blef detta förslag af Stadsfullmäktige godkändt ¹⁾.

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 39.

Reglemente för
de elektriska
spårvägarne.

I skrifvelse N:o 671 af den 30 Augusti hade Magistraten anhållit, att Stadsfullmäktige ville till Magistraten inkomma med yttrande öfver ett bilagdt förslag till reglemente för de elektriska spårvägarna härstädes, hvilket sedermera skulle af Guvernören i länet i samråd med Magistraten till slutlig behandling företagas. Tillika meddelade Magistraten, att Magistraten för att möjliggöra provisorisk trafik å elektriska spårvägarna sett sig föranlåten att samma dag för ändamålet utfärda ett reglemente att lända till efterrättelse, intill dess förstnämnda reglemente blifvit i vederbörlig ordning fastställt. Detta reglemente, som af Stadsfullmäktige godkändes ¹⁾ var af följande innehåll ²⁾.

Förslag till Reglemente för de elektriska spårvägarne i Helsingfors.

Art. 1. Föreskrifter för spårvägsegarene.

A. Beträffande trafikpersonalen.

§ 1.

Till konduktör, förare eller bromsare för spårvagn må icke antagas annan än välfräjdad, pålitlig, nykter och i öfrigt för ändamålet lämplig person, som fyllt 18 år.

§ 2.

Öfver konduktörers, vagnförares och bromsares tjenstgöring skall föras sådan anteckning, att derur kan hemtas säker upplysning om hvilka af dem vid särskildt tillfälle tjenstgjort å viss spårvagn. Denna tjenstgöringslista skall vid anfordran hållas tillgänglig för polismyndigheten.

§ 3.

Spårvagnsbetjeningen skall vid tjenstgöring begagna af Magistraten godkänd prydlig och snygg uniformsbeklädnad, och böra konduktörer, förare och bromsare å hufvudbonad, krage eller annat synligt ställe bära dem tilldelad nummer.

§ 4.

Vagnsbetjeningen skall under tjenstgöring iakttaga godt uppförande samt bemöta allmänheten med höflighet och välvilja. Att under tjenstgöring röka tobak är dem förbjudet.

§ 5.

Vagnsförare skall vara fullt förtrogen med och inöfvad uti användningen af såväl de apparater, hvarmed spårvagn sättes i rörelse och styres, som ock uti begagnandet af de till vagnen hörande broms- och signalapparater; och må icke någon tillåtas utöfva vagnsförarebefattning innan för honom af kompetent person häröfver utfärdadt intyg blifvit polismyndigheten företedt.

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 40. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 18.

§ 6.

Vagnsföraren är skyldig att odeladt egna hela sin uppmärksamhet åt vagnens manövrering och vare det honom, med hänsyn härtill, strängeligen förbjudet att inlåta sig i obehörigt samtal med någon.

§ 7.

Vagnsföraren är ansvarig ej allenast för att den nedan angifna farhastigheten icke öfverskrides, utan ock för att vagnens manövrering, hvarvid han har att iakttaga behörig försiktighet, försiggår i noggrann öfverensstämmelse med här nedan gifna föreskrifter; och vare det föraren förty förbjudet att härunder tillåta obehöriga personer vidröra eller sköta de apparater, hvarmed vagnen manövreras; att under någon som helst förevändning aflägsna sig ifrån sin plats samt att vid uppehåll å haltpunkt eller ändstation utan konduktörens begifvande lemna vagnen. I sistnämnda fall är konduktören skyldig att själf i vagnen kvarblifva för att tillse det ingen obehörig må komma i tillfälle att vidröra apparaterna för vagnens manövrering.

§ 8.

Signal med allarmklockan skall af föraren alltid gifvas:

- 1:o) vid det vagnen sättes i rörelse;
- 2:o) innan vagnen passerar gathörn eller tvärgata, hvarvid signaleringen bör begynna på minst tio meters afstånd från hörnet eller gatukorsningen;
- 3:o) då personer, djur eller föremål äro i vägen för vagnen samt vid öfriga tillfällen då sådant erfordras till förekommande af olyckshändelse, sammanstötning eller annan olägenhet.

Vid passerandet af platser, som äro dåligt belysta, samt vid rådande stark dimma eller snöyra bör signalklockan oafbrutet ljuda.

§ 9.

Stannad vagn må icke på nytt sättas i rörelse, innan konduktören gifvit föreskrifven afgangssignal.

§ 10.

Farhastigheten må i intet fall öfverstiga tvåhundrafemtio (250) meter i minuten, och bör densamma minskas derhän att vagnen med handbromsen kan stanna på en vagnslängd i följande fall:

- 1:o) å bansträckor, der liflig trafik råder;
- 2:o) vid vändningar i gathörn;
- 3:o) vid passerandet af gatukorsningar;
- 4:o) vid öfvergång från ett spår till ett annat; samt
- 5:o) då människor, djur eller annat trafikhinder förefinnas å spåret.

§ 11.

Spårvagn skall ovilkorligen stannas:

- 1:o) då hjälplös person eller barn, som ej kan sköta sig, befinner sig i vägen för densamma;
- 2:o) då sammanstötning eller olycksfall annars blefve oundvikligt;
- 3:o) då anryckande brandmanskap närmar sig.

§ 12.

På konduktören ankommer att upprätthålla ordning och föra befälet å vagnen, i hvilka afseenden han har att handhafva tillämpningen vid trafiken af föreskrifterna i detta reglemente. Konduktören åligger derjemte särskildt tillse:

- 1:o att den å vagnen tjänstgörande personalen behörigen fullgör sina skyldigheter;
- 2:o att passagerare till större antal än det fastställda icke få taga plats i vagnen;
- 3:o att enskilda passagerare icke på sätt eller annat opåtaladt få förnärma medpassagerares rätt;

4:o att ej mindre den tafla, som anger att alla platserna å vagnen äro upptagna, än äfven den skylt, som anger vagnens färdriktning, ordentligt och i behörig tid utsätas och borttagas; samt

5:o att passagerares på- och afstigning icke sker annorlunda än på sätt härom stadgadt är, hvarvid konduktören, der så utan olägenhet ske kan, bör vara särskildt fruntimmer, barn och gamla eller orkeslösa personer behjelpig.

Konduktören bör gifva föraren signal då vagnen får sättas i rörelse, hvilket vid passagerares på- eller afstigning ej får ske förr än påstigande passagerare bestigit vagnen eller afstigande beträdt marken med båda fötterna.

Omedelbart efter ankomsten till ändstation åligger konduktören tillse huruvida några effekter blifvit af passagerare kvarglömda, hvarvid påträffade sådana till egaren genast återställas eller, der sådant vid tillfället icke kan ske, till närmaste polisstation eller spårvägsbolagets kontor aflemnas, hvarifrån desamma senast påföljande dag böra polisen tillställas.

I fall passagerare bryter emot föreskrift i detta reglemente samt underlåter att ställa sig af konduktören härom meddelad erinran till efterrättelse, eller eljes uppför sig oskickligt, bör konduktören tillsäga sådan passagerare att aflägsna sig från vagnen; hörsammas icke tillsägelsen, eger konduktören i afseenden å handräckning anmäla om förhållandet för den polisman, som först anträffas.

§ 13.

Bromsare, som får tjänstgöra endast å tillkopplad vagn, bör vara fullt förtrogen med vagnens manövrering och behörigen inöfvad i skötandet af de därför nödiga apparaterna, hvaröfver han, i likhet med hvad om vagnsförare stadgats, bör innehafva intyg; och länder honom till noggrann efterrättelse hvad i § 6 äfvensom i tillämpliga delar i § 7 af detta reglemente för vagnsförare föreskrifvits.

B. Beträffande den rullande materielen.

§ 14.

Spårvagn bör, förr än den för trafik får användas, i afseenden å sin hållbarhet och konstruktion samt beträffande apparaterna för dess manövrering vara besigtigad af stadens elektrotekniker; detsamma gäller för vagn som undergått förändring eller genomgripande remont.

Af Magistraten utfärdadt intyg öfver att vagnen för trafik godkänts bör finnas anslaget på synligt ställe i hvarje vagn.

§ 15.

Spårvagn skall ständigt hållas i snygt, rent och ordentligt skick. Förutom för vagnens drift och manövrering nödiga apparater, skall hvarje sådan vara försedd med:

- 1:o allarmklocka för föraren;
- 2:o en signalklocka, hvarmed konduktören såväl från sin plats som från vagnens inre kan gifva nödiga signaler åt vagnsföraren, eventuelt bromsaren;
- 3:o frampå vagnen en lanterna med hvitt sken, så starkt att detsamma vid mörker klart belyser spåret på en sträcka af minst 10 meter framom vagnen;
- 4:o bakpå vagnen, om dagen en rödmålad skifva af minst 25 cm genomskärning samt efter mörkrets inbrott en lanterna med rött sken för att dymedels beteckna vagnens riktning eller, då flere vagnar äro tillkopplade, tågets afslutning;

5:o) en tafla med tydlig påskrift «Upptagen» i minst 10 cm höga bokstäfver, hvilken tafla, då alla platser i vagnen äro upptagna, genast bör utsättas på en lätt i ögonen fallande plats;

6:o på vagnens yttre långsida anbragta, lätt och tydligt skönjbara skyltar, angifvande med minst 15 cm höga bokstäfver den linie vagnen trafikerar äfvensom vagnens nummer;

7:o på synliga platser i vagnens inre tillkännagifvanden ej mindre om den linje vagnen trafikerar jämte haltpunkterna å densamma, än äfven uppgift om den fastställda afgiften samt sättet för dess erläggande äfvensom öfver det antal passagerare vagnen får föra och dessas fördelning å olika delar af vagnen; samt

8:o anslag, innehållande utdrag ur detta reglemente till de delar Magistraten i sådant afseende bestämt.

Samtliga förenämnda anslag böra affattas såväl på svenska som på finska språket.

C. Beträffande trafiken.

§ 16.

Efter mörkrets inbrott skall spårvagns inre och platformer hållas tillräckligt belysta. Äfvenså böra härunder samtliga föreskrifna lanternor hållas tända. Dörrar och fönster skola sluta väl till och få ej förses med mattslipadt eller färgadt glas.

§ 17.

Den tid af dygnet, hvarunder spårvägstrafik, enligt af Magistraten fastställd turlista, skall pågå, må icke inskränkas, ej heller de i samma turlista bestämda afgangstiderna förendras, så framt ej naturhinder eller andra tvingande omständigheter dertill föranleda. Om hvarje afbrott i trafiken, som varar längre än en timme, lemnas under rättelse till polismyndigheten. Ej heller får den för trafiken gällande taxan öfverskridas.

§ 18.

Det för spårvagn eller viss del deraf af polismyndigheten fastställda passagerareantalet får icke öfverskridas; dock vare i tjensteärende stadd polisman ej förmenadt att medfölja äfven om passagerareantalet förut vore fullt.

§ 19.

På hvarje motoryagn skall tjenstgöra en vagnförare och en konduktör, på tillkopplad vagn en bromsare och en konduktör. Såframt på tillkopplad vagn är anbragt så beskaffad bromsapparat att bromsning kan försiggå från hvilkendera platformen som hälst, erfordras för vagnens trafikering endast konduktör. Detsamma gälle ock för sådan tillkopplad vagn, som är försedd med kontinuerligt verkande automatisk broms.

§ 20.

Att låta vagnen röra sig i tillbakagående riktning (backa), hvarvid vagnsföraren komme att befinna sig på bakre platformen, är förbjudet, derest icke på främre platformen en konduktör är posterad och i så fall leder vagnens manövrering, hvilken då bör försiggå med ytterst svag fart.

Platsen emellan vagnsdörren och den ena platformdörren är afsedd för konduktören, hvilken vid passagerares på- och afstigning skall stiga ned på gatan samt intaga sin plats å vagnen först sedan på- eller afstigningen försiggått. Plattformens andra dörr bör hållas stängd, så att passagerarenes på- och afstigning försiggår endast genom förstnämnda dörr. Beträdandet af främre platformen sker endast direkt från gatan.

§ 21.

Mellan två efter hvarandra gående vagnar eller vagnståg skall alltid lemnas så stort afstånd, att föraren å sista vagnen eller tåget under alla omständigheter med absolut säkerhet skall kunna stanna sin vagn, utan att komma i kollision med förutgående vagn eller tåg.

§ 22.

Å hvarje vagn bör omedelbart framför hjulen anbringas en skyddsskärm, hvarvid mellanrummet mellan densamma och skenorna ej får öfverstiga 10 cm, såvida detta icke är oundgängligt för snö eller is, i hvilket fall skärmens höjd öfver farbanan icke må öfverstiga 15 cm.

Emellan skyddsskärmen och vagnens ändar må intet föremål, då vagnen är olad, hänga lägre än på ett afstånd af 36 cm från skenorna.

§ 23.

För att öfvervaka efterlefnaden af reglementets föreskrifter, eger polismyndigheten, så ofta nödigt finnes, låta anställa besigtning af bolagets såväl rörliga som öfriga materiel; i tekniskt afseende öfvervakas spårvagnsdriften främst af stadens elektrotekniker, som jemväl i fall af behof eger tillhandagå polisen i sistberörda afseende.

Art. 11. Allmänna bestämmningar.

§ 24.

Tillträde till spårvagn lemnas icke åt personer, hvilka synbarligen äro berusade eller kunde genom osnygghet i klädedräkten eller vidrig lukt förorsaka obehag eller olägenhet för passagerarene. Tobaksrökning inuti täckt vagn är icke tillåten.

I spårvagn må icke medföras hundar ej heller sådant gods, som genom omfång eller beskaffenhet kan vara till olägenhet.

För passagerares på- och afstigning, som försiggår endast genom bakre perrongens i sådant afseende öppnade dörr, stannas spårvagn endast å ändstation, vaxel och haltpunkt. Medan spårvagn är i gång må af- eller påstigning icke ega rum.

§ 25.

Mot konduktörens förbud må ingen uppstiga i spårvagn eller der taga plats; och skall passagerare på hans tillsägelse genast lemna vagnen eller viss del deraf, likväl med rätt för den, som förmenar konduktören hafva öfverträtt sin befogenhet, att anmäla förhållandet hos spårvägens egare eller polismyndigheten i afseende å undersökning eller beifran.

§ 26.

Passagerare är skyldig att erlægga den för färden bestämda afgift på sätt spårvägens egare genom det uti § 15 p. 7 oförmälda anslag i vagnen tillkännagifvit.

§ 27.

Spårvagnspassagerare får icke tilltala i tjensteutföring stadd vagnsförare.

§ 28.

Vid spårvagns annalkande vare sig från densamma gifves signal eller icke, skall allmänheten genast aflägsna sig från spåret, dervid särskildt åkande och ridande böra vika undan så mycket att spårvagnen obehindrat kan komma fram.

Gods eller andra hindrande föremål må icke placeras å spåret eller på närmare än en meters afstånd från detsamma.

§ 29.

Öfverträdes eller underlåtes något af hvad i detta reglemente föreskrifves, vare den felande af Magistraten fäld till vite af högst femtio mark, der ej annat ansvar på förseelsen följa bör.

Klagomål mot spårvägsegare eller dess personal må anföras antingen i poliskammaren, polisstation eller hos tjänstgörande polisman; och vidtager polismyndigheten i anledning deraf behörig åtgärd utan att den klagande sedermera besväras med inställelse i poliskammaren i annat fall, än när sådant befinnes oundgängligen nödvändigt.

§ 30.

Ändring af detta reglemente vidtages, då sådant befinnes af omständigheterna påkalladt, af Guvernören i länet i samråd med Magistraten.

Till Stadsfullmäktiges granskning och stadsfästelse hade interimskommissionen för yrkesskolan för gossar öfverlemnadt förslag ¹⁾ till reglemente för sagda skola; och blef förslaget af Fullmäktige godkändt ²⁾, dock sålunda att ur § 6 mom. f. orden "å drätselkammaren" uteslötos. Förslaget var af följande lydelse:

Reglemente för
yrkesskolor för
gossar.

Förslag till reglemente för förberedande yrkesskolan för gossar i Helsingfors.

§ 1.

Förberedande yrkesskolan i Helsingfors har till ändamål att åt gossar, som genomgått högre folkskola, meddela för handtverk lämplig teoretisk och praktisk förbildning.

§ 2.

I skolan, som består af en svensk och en finsk afdelning, hvardera med 2 klasser och högst 30 elever i hvarje klass, meddelas undervisning i följande ämnen: modersmålet, geometri, räkning, naturlära, teknologi och materiallära, bokföring, frihandsteckning, projektionslära, yrkesritning och verkstadsarbete äfvensom lagar och författningar, som röra näringar och yrkesdrift, kännedom af märkliga uppfinningar på det tekniska området samt af märkliga mäns biografier.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 23. — ²⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 25.

§ 3.

Skolan är i verksamhet från den 1 September till den 31 Maj med en kort julferie samt under två månader af sommaren, uteslutande för verkstadsarbete.

Den 31 Maj utdelades åt eleverna betyg, som innehålla vitsord öfver uppförande, ordning och uppmärksamhet samt under läsåret gjorda framsteg.

§ 4.

I skolafgift erlägger hvarje elev fem mark i terminen, direktionen dock obetaget att, der synnerliga skäl dertill förekomma, befria elev från skolafgift. Dessa afgifter få efter direktionens pröfning användas till stipendier åt medellösa elever, som uppflyttas till andra klassen.

§ 5.

Den närmaste tillsynen öfver skolan handhafves af en direktion, bestående af tre medlemmar, hvilka utses af stadsfullmäktige. Af direktionens medlemmar afgå årligen en, de två första åren efter lottning, men derefter i tur. Afgående medlem kan återväljas.

Af stadsfullmäktige utses årligen jemväl tvenne suppleanter.

§ 6.

Direktionen åligger:

- a) taga vård om skolans angelägenheter samt i alla afseenden söka främja dess verksamhet;
- b) anskaffa skol- och verkstadslokaler;
- c) inom föreskrifven tid uppgöra och till vederbörande kommunala myndighet ingifva förslag till skolans budget för nästkommande kalenderår;
- d) antaga och i tjensten stadfästa föreståndare och lärare, så ock, när orsak dertill förekommer, dem afskeda;
- e) bestämma läroplan och årskurser;
- f) genom sin ordförande till utbetalande å drätselkammaren godkänna aflöningslistor och räkningar, samt
- g) årligen till stadsfullmäktige aflemna berättelse om skolans verksamhet.

§ 7.

Skolans ordinarie lärare åtnjuta i aflöning: de i matematiska ämnen med 28 timmars undervisningsskyldighet i veckan 4,200 mark; den i frihandsteckning med 20 timmars undervisningsskyldighet i veckan 3,000 mark samt ordinarie verkmästare högst 3,300 mark.

I lönetillskott efter 5, 10 och 15 års tjänst åtnjuta ofvannämnda personer, ordinarie lärare i matematiska ämnen 600 mark, ordinarie lärare i frihandsteckning 400 mark och ordinarie verkmästare 300 mark för hvarje gång.

Sedan Helsingfors Åkareförening hos Magistraten anhållit om särskilda ändringar uti gällande taxa och ordningsregler för stadens hyrkuskar och stadens Polismästare med yttrande i ärendet till Magistraten inkommit, hade Magistraten vid den 20 Oktober skedd föredragning af ärendet ansett skäl för närvarande icke förekomma till ändring af åberopade ordningsregler, men deremot funnit sagda taxa i åtskilliga punkter böra underkastas revision, i hvilket afseende förslag till ny taxa hade af Magistraten blifvit uppgjordt. Men då Magistraten aktat nödigt att i ärendet inhemta jemväl Stadsfullmäktiges utlåtande, hade Magistraten i skrifvelse N:o 173 af den 20 Oktober härom anhållit; och var ifrågavarande taxa af följande innehåll ¹⁾:

Taxa för hyrkuskarne i Helsingfors stad.

Taxa för hyrkuskarne i Helsingfors stad.

Betalning för åkning beräknas antingen efter afstånd eller efter tid.

Priser efter afstånd:

Från 7/10.

För färd från ett ställe till ett annat inom staden (1:sta till och med 9:de stadsdelarne) betalas oafsedt afståndet	—: 50
„ hvarje färd efter afstigning eller uppehåll af högst en fjärdedels timme betalas likaledes	—: 50
„ färd från Bangården efter tågens ankomst (se § 16 i ordningsreglerna)	—: 75

För färder till platser utom staden betalas.

Till Sveaborg	1: 25
„ villorna Arkadia, Hagasund och Fjellidal	—: 60

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 22.

Till villorna Berga, Taipale, Hesperia och Artillerigården samt sockerbruket	—: 75
„ öfriga utmed vestra chausséen belägna villor, Tölö park och Alphyddan äfvensom nya slagtarhuset	1: —
„ fattiggården och villorna vid Edesviken äfvensom villorna Humlevik och Kinnekulle	1: —
„ Djurgården norr om Trädgårdsföreningens område och norr om Alphyddan	1: 25
„ villorna Miramar, Gunnarstorp, Lepola, Bråvalla, Haga, Ulfåsa, Valhalla, Väinölä och Bjälbo	1: 25
„ villorna Toivola, Bergvik, Havanna, Granvik, Nybacka, Tallbö och Laaksola	1: 50
„ öfriga villorna å Mejlans förutom de vid chausséen belägna .	2: —
„ villorna vid Helsinges chausséen å Mejlans och Grejus hemman till och med Torhem och Tilkka	1: 50
„ öfriga villor vid sagda chaussé intill norra ändan af Hoplax viken	2: —
„ Grejus hemman och Munknäs gård	2: 25
„ sundet emellan Munknäs och Granö	2: 50
„ villorna å Granö	3: —
„ Löfö	3: 50
„ Kajsaniemi värdshus och Broholmen	—: 50
„ förstaden Berghäll, Djurgårdsvillorna öster om järnvägen, Diakonissanstalten och villaområdet Echo	—: 75
„ 10:de stadsdelen till och med gårdarne vid Ekogatan . . .	—: 75
„ öfriga platser inom tionde stadsdelen; Djurgårdsvillorna väster om järnvägen samt villaområdet Surutoin	—: 85
„ villorna Hörneberg, Ås och Vallgård	1: —
„ Sörnäs och straffängelset	1: 25
„ villaområdena Hermanstad och Majstad samt till Gumtäckt och villorna derstädes	1: 50
„ Arabia	1: 75
„ Anneberg och Gammelstaden	2: —
„ stadens begravningsplatser, Lappviks sjukhus och familjevillan Alkärr	—: 75
„ Sandudd och Busholmen	1: —
„ Blekholmen	—: 75

För: 7te.

Från Brunnsparken och derstädes belägna villor samt från området
 söder om Fabriksgatan till platser dit enkel lega öfverstiger
 50 penni erlägges 25 penni utöfver taxan.
 „ ställen utom staden betalas half lega för återfärden.

Priser efter tid:

För åkning inom eller utom staden:

under en timmes tid utan afbrott 2: 50
 under en timme med afstigning 1: 50
 under en half timme utöfver hvarje heltimme —: 75

Denna bestämning gäller icke för färd till platser dit enkel
 lega öfverstiger 1 mark

För åkning inom staden under en half timme eller kortare tid med
 afstigning 1: —
 „ åkning inom staden en half timme utan afstigning 1: 25
 „ åkning inom stadens område om dagen i 10 timmars tid . . 12: —
 „ åkning inom stadens område om dagen i 6 timmars tid . . 8: —

Väntning:

„ en timmes väntning betalas 1: —
 „ en half timmes d:o d:o —: 50

Begagnas hyrkusk emellan klockan tolf midnatt och klockan sju på
 morgonen, betalas dubbelt i lega och väntningspenningar, dock sålunda,
 att då åkning från ett ställe till ett annat, för hvilken enkel lega utgör
 50 penni, börjas före klockan tolf, sådan förhöjning icke behöfver erläg-
 gas om ock klockan under åkningen slår tolf; och vid eldsvåda nattetid
 åligger hyrkusk att emot enkel lega åka medlemmar af brandkåren till
 brandstället.

Hyrkusk tillkommer då han bestäld eller efterskickad till plats utom
 staden, derifrån afhemtar färdande, utöfver den i taxan till stället utsatta
 lega femtio procents förhöjning; men då han, bestäld från närbelägen hyr-
 kuskstation betjenar färdande med åkning, endast 15 penni utöfver taxan.

Då hyrkusk beställes eller eftersändes från sitt hem eller från icke
 närbelägen hyrkuskstation tillkommer honom 25 penni utöfver taxan.

För täckt åkdon med en häst eger hyrkusk uppbära, utöfver i taxan

bestämd lega, femtio procents förhöjning samt för vagn eller kursläde med två hästar dubbel lega och dubbla väntningspengar.

Och blef detta förslag af Stadsfullmäktige godkändt ¹⁾, dock med förord till sådant tillägg deri, att jemväl för åkning utan afstigning utom staden under längre tid än hel timme afgift äfven för half timme skulle utsättas. Dessutom beslöto Stadsfullmäktige anhålla att Magistraten ville taga i öfvervägande, huruvida icke för ersättningens beräknande taxametersystemet borde införas.

Besättande af
öfverläkaretjen-
sten vid Maria
sjukhus.

Hos Stadsfullmäktige hade docenten, Doktorn Richard Sievers ansökt den ledig anslagna öfverläkarebefattningen vid Maria sjukhus på en tid af sex år, räknadt från den 20 Februari 1901, och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, efter att hafva inhemtat Helsovårdsnämndens utlåtande i ärendet, hvilket utmynnade i ett tillstyrkande af ansökan, till öfverläkare för ofvannämnda tid vid sagda sjukhus utse Doktor Richard Sievers.

Aktuarietjen-
stens vid Drät-
selkammaren
besättande.

Sedan Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktige derom meddelade föreskrift, den 22 Mars anslagit nyinrättade aktuarietjänsten vid Kam-
maren ledig att inom 30 dagar derefter ansökas, hade inom den sålunda utsatta ansökningstiden trenne sökande till berörda befattning anmält sig, och af dessa sökande förordade ³⁾ Drätselkammaren vid handlingarnes insändande till Stadsfullmäktige filosofiemagistern Georg Estlander till erhållande af tjänsten. Vid verkställt val utsågo ⁴⁾ Stadsfullmäktige ock bemålde magister till aktuarie vid Drätselkammaren, hvarjemte Fullmäktige beslöto, att aktuariens aflöning för året skulle utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Olägenheter af
rök.

I skrifvelse till Magistraten af den 5 December 1898 hade Helsovårdsnämnden hemställt, att i stadens polisordning skulle införas föreskrift, hvarigenom egarene af ångpannor, industriela eldstäder och andra förbränningshårdar af hvad slag det vore ålades vid vite från 50 till 500 mark att tillse, att dessa inrättningars skorstenar icke utsläppte vare sig rök eller sot i sådan mängd, att grannar och kringboende deraf i ett eller annat afseende besvärades. Denna bestämning borde, efter Helsovårdsnämndens tanke, för tidigare inrättade förbränningshårdar gälla först tre månader efter dess offentliggörande; dock skulle på Nämndens tillstyrkan ett uppskof af ända till ett år kunna utaf Magistraten medgifvas. Nämndens berörda framställning blef af Magistraten jemte skrifvelse af den 16 Janu-

¹⁾ Stfs prot. den 20 nov. § 24. — ²⁾ D:o d:o den 11 dec. § 27. — ³⁾ Drks skrif. N:o 90 af den 26 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 maj § 10.

ari 1899 remitterad till Stadsfullmäktige, hvarhos Magistraten anhöll om Fullmäktiges yttrande i ärendet. Sedan Drätselkammaren, till hvars utlåtande ¹⁾ Fullmäktige öfverlemnade framställningen, förordat ²⁾ bifall till densamma, hade Fullmäktige vid sammanträde den 24 berörda Februari åt ett särskildt utskott, uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i saken.

Och föreslog ³⁾ uti afgifvet sådant utskottet, att Stadsfullmäktige ville besluta: att hos Magistraten tillstyrka införande i stadens polisordning af följande föreskrift:

„Uti eldstad skall, medels användande af tjenligt bränsle eller annan anordning, eldning så bedrivas att rök, som medför olägenhet, undvikes.

Helsovårdsnämnden eger öfvervaka att berörda föreskrift efterlefves, och bör nämnden genom upplysningar och råd verka för dess genomförande.

Åsidosätter någon föreskrift, som af nämnden honom meddelats, böte högst etthundra mark“.

Ärendet blef emellertid icke af Stadsfullmäktige under året slutbehandladt ⁴⁾.

På skäl som af Drätselkammaren framhållits uti de Kammarens skrivelser till Magistraten, hvilka såsom motivering åtföljt budgetsförslagen för åren 1899 och 1900, hade Kammaren såsom inkomst i tomtlösen uti förslagen upptagit endast jemförelsevis ringa belopp. För år 1901 hade Kammaren trots sig böra hålla denna inkomstpost ännu lägre än tidigare eller vid ungefärligen den summa, som motsvarar amorteringen å krediterade köpeskillningar för försålda tomter. Denna inkomstpost hade nämligen redan under detta redogörelseår utfallit lika låg, ifall ej särskilda intrader för till statsjernvägarne genom tvångslösen afträdd mark samt några kontanta afbetalningar till följd af tomtutbyte tillfälligtvis mellankommit. Vid den för närvarande rådande höga räntefoten och penningeknappheten komme enligt Drätselkammarens förmenande med all sannolikhet icke under det mötande året några äldre utestående fordringar i tomtlösen eller kontant betalning vid försäljning af nya tomter att till stadskassan inflyta. Att emellertid uti en alltför liten inkomst för staden i tomtlösen ligger ett stort missförhållande torde väl ej kunna bestridas, och enär stadens utvidgning icke borde tillbakahållas utan tvärtom beford-

Framställning
angående änd-
ring af gällande
betalningsvilkor
vid tomtköp.

¹⁾ Stfs prot. den 7 febr. 1899. — ²⁾ Drks skrf. N:o 47 af den 9 febr. 1899. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28. — ⁴⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 7.

ras samt gatuplanerings och kanal- m. fl. arbeten därför måste uti särskilda stadsdelar fortgå, på det försäljbara tomter må kunna hugade köpare tillhandahållas, uppstå för staden ej obetydande trångmål, ifall ej de medel regelbundet och i tillräcklig mängd inflyta, med hvilka nämnda arbeten skola bestridas. Till antydda missförhållande hade Drätselkammaren trott sig finna en icke oväsentlig orsak uti de fastställda men för tidsförhållandena ej vidare lämpliga betalningsvilkoren för af staden försålda odisponerade tomter. Kammaren hade för den skull underställt desamma en närmare granskning, hvilken Kammaren meddelade ¹⁾ Stadsfullmäktige samt föreslog, att Stadsfullmäktige ville besluta: att vid försäljning af odisponerade bostads- och fabriktomter för framtiden skall iakttagas, att köpeskillningarna erläggas inom tio år med en tiondedel årligen samt med tillägg, intill dess derom annorlunda bestämmes, hvarje gång af 5 1/2 procents årlig ränta å det då utestående beloppet, köparen dock obetaget att tidigare afbördas sig köpeskillningen, vare sig fullständigt eller delvis.

Stadsfullmäktige hänskjöto ²⁾ ärendets beredning till ett särskildt tillsatt utskott.

Ordnandet af
handeln med
spritdrycker.

Jemlikt första punkten i 6 §:n af Kejsarliga förordningen den 9 Juni 1892 angående, bland annat, försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker åligger det Magistraten att inom Januari månad hvartannat år öfverlemna åt Stadsfullmäktige att besluta, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminuteri och utskänkning af spritdrycker böra för nästinstundande två försäljningsår upplåtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterings- och utskänkningsställen icke få finnas; och enär den tid af två år, för hvilken dylika rättigheter senast blifvit beviljade, skulle tilländagå den 1 nästinstundande Juni anhöll Magistraten i skrifvelse N:o 1 af den 10 Januari att Stadsfullmäktige ville i förestående afseende besluta, och framhöll härvid Magistraten jemte närslutande af Polismästarens på orten, af Magistraten inhemtade yttranden i ämnet, efterföljande.

Enligt de bestämmingar, hvilka på grund af Stadsfullmäktiges och Magistratens samstämmiga beslut varit gällande på hithörande område för pågående utskänkningsperiod, hade antalet rättigheter till utminuteri af bränvin och sprit derunder varit fastställt till fem, antalet rättigheter till utminuteri af andra spritdrycker än bränvin och sprit utgjort

¹⁾ Drks skrf. N:o 226 af den 15 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 26). ²⁾ — Stfs prot. den 11 dec. § 18.

tjugufem samt antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker för perioden faststälts till femtiofem, hvarförutom bestämts:

att utminuterings- och utskänkingsställen icke finge finnas inom sjuette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norrom Fredsgatan eller i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vesterom Fredriksgatan, samt icke heller utanför stadens tullar;

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker finge bedrifvas i omedelbar närhet af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk egde rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra Kajen och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna;

från hvilka förbud undantag dock finge göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunnshuset samt för teatrar och klubbar.

Vidkommande antalet utminuteringsrättigheter och dessas placering ansåg Magistraten de för då varande försäljningsperiod gällande bestämmningar lämpligen kunna tjena till efterföljd jemväl under den nästinstundande.

Hvad deremot angick rättigheterna till utskänkning, så fann Magistraten sig böra framhålla att det för pågående utskänkingsperiod fastställda antalet af dylika rättigheter befunnits för litet, i ty att detta antal på grund af Polismästarens och Stadsfullmäktiges tillstyrkande utlåtande sedermera blifvit ökad med tre nya rättigheter. Och då antalet utskänkingsrättigheter, som under utskänkingsperioden blifvit klubbar och föreningar tilldelade, uppgått till inalles tolf, men en ökning uti klubbarnas och föreningarnas antal otvifvelaktigt var att förvänta, hade Magistraten för sin del trott *sexton* rättigheter för dem förslagsvis böra för nästinstundande utskänkingsperiod reserveras, hvaremot antalet enahanda rättigheter, som komme att tilldelas de egentliga värdshusidkarene, skulle bibehållas vid det tal af *fyratiosex*, hvartill utskänkingsrättigheterna för värdshusidkarene, deri inberäknadt de sex Helsingfors Utskänkingsaktiebolag meddelade rättigheterna, för den pågående utskänkingsperioden uppgått.

Slutligen hade Magistraten i fråga om placeringen af omförmälda utminuterings- och utskänkingsrättigheter, trott sig böra till Stadsfullmäktige öfverlemnna, huruvida icke de i ämnet då gällande bestämmningar äfven för den kommande utskänkingsperioden kunde bibehållas.

Stadsfullmäktige, som remitterat¹⁾ ärendet till ett särskildt tillsatt utskotts beredning, beslöto²⁾ på detta utskotts förslag³⁾: att för sin del för perioden från den 1 Juni 1900 till den 1 Juni 1902 bestämma: a) antalet rättigheter till utminuteri af brännvin och sprit till fem; b) antalet rättigheter till utminuteri af andra spritdrycker än brännvin och sprit till tjugufem; samt c) antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker till sextiotvå, af hvilket antal dock icke flera än fyratiosex skulle få till begagnande i sammanhang med värdshusrörelse upplåtas; äfvensom att utminuterings- och utskänkingsställen icke finge finnas inom sju, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan, i tredje stadsdelen vid Unionsgatan söder om Salutorget eller i de kvarter, som finnas emellan denna gata och Vestra kajen, inom det område af fjärde och femte stadsdelarna, som är beläget väster om Fredriks-gatan, eller utanför stadens tullar; att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminuteri eller utskänkning af spritdrycker finge bedrivas i omedelbar närhet af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillöpp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna; från hvilka förbud undantag dock finge göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmarna, Högholmen och Brunnshuset samt för teatrar och klubbar.

Ordnande af
handeln med
maltdrycker.

Enär den tid af två år, för hvilken rättigheter till utskänkning af maltdrycker blifvit här i staden upplåtna, skulle tilländagå den 1 nästinstundande Juni, hade Magistraten, jemlikt 10 §:n i Kejserliga förordningen den 2 April 1883 angående försäljning och utskänkning af maltdrycker, i skrifvelsen N:o 2 af den 10 Januari inhemtat Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida och till hvilket antal rättigheter till slik utskänkning borde för nästinstundande två år upplåtas äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje utskänkingsställe må finnas. Enligt Stadsfullmäktiges och Magistratens öfverensstämmande beslut hade antalet nämnda rättigheter för då pågående utskänkingsperiod varit fastställt till trettio, förlagda tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjärde och femte stadsdelarna, två inom sju och två inom sjunde stadsdelen, hvaremot dylik utskänkning icke fått bedrivas vid Wilhelms- och Brungatorna, i de delar af fjärde och femte stadsdelarna,

¹⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 30 jan. § 5. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2.

som äro belägna vesterom Fredriksgatan, i åttonde, nionde och tionde stadsdelarna samt å stadens afhysta område utom stadsplanen. Och förefans någon anledning till minskande af detta antal utskänkningsrättigheter för nästinstundande utskänkingsperiod enligt Magistratens tanke icke, men ansåg Magistraten ej heller skäl förekomma att öka sagda antal.

Beträffande deremot placeringen af berörda utskänkningsrättigheter på de skilda delarna af staden hade Magistraten, för att tillmötesgå de önskningsmål, som härutinnan af särskilda enskilda personer blifvit uttalade, och framför allt för att bereda idkare af matsservering större möjlighet än härintills att komma i åtnjutande af slika rättigheter, trott sig böra hos Stadsfullmäktige föreslå en sådan från tidigare bestämmingar i ämnet afvikande anordning, att Magistraten berättigades att vid eventuel ledighet af rättighet i viss stadsdel disponera densamma för sökande i annan stadsdel, förutsatt att utskänkning af maltdrycker i samma stadsdel är tillåten; och kunde under sådan förutsättning de tidigare bestämmingarna rörande placeringen af omförmälda rättigheter i öfrigt lämpligast fortfarande äfven få förblifva gällande. Polismästarens i ärendet gifna yttrande åtföljde skrifvelsen.

Stadsfullmäktige, som remitterat ¹⁾ ärendet till ett särskildt tillsatt utskotts behandling, beslöto ²⁾ på detta utskotts förslag ³⁾, att för sin del för perioden från och med den 1 Juni 1900 till den 1 Juni 1902 fastställa: antalet rättigheter till utskänkning af maltdrycker till trettio, förlagda, tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarna, två inom sjette och lika många inom sjunde stadsdelen, dock att Magistraten vid behof finge upplåta ledig utskänkningsrätt till begagnande inom annan stadsdel än den, för hvilken rättigheten bestämts, i händelse oanvänd sådan rättighet i förstnämnda stadsdel skulle saknas; hvaremot utskänkning af maltdrycker icke skulle få bedrivas vid Wilhelms- och Brunngatorna, inom tredje stadsdelen invid Unionsgatan söder om Salutorget samt i kvarteren mellan denna gata och Vestra kajen, i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriksgatan, i åttonde, nionde och tionde stadsdelarna samt å stadens afhysta område utom stadsplanen.

Sedan Magistraten i det afseende 7 § i Kejs. förordningen den 9 Juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin, vidhandengifver,

Rätt att utminu-
tera eller ut-
skänka bränvin
och andra sprit-
drycker samt
till partihandel
med dessa varor.

¹⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 30 jan. § 5. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2.

till Stadsfullmäktige öfversänt sårskilda, till Magistraten inlemnade an-
söknings om rättighet att under tiden från den 1 Juni 1900 till samma
dag år 1902 utminutera eller utskänka bränvin och andra spritdrycker
samt till partihandel med dessa varor, hade åt ett särskildt utskott som
jemväl fått emottaga Poliskammarens yttrande öfver ansökningarna, upp-
dragits att till Stadsfullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Rätt att utminu-
tera bränvin.

Och tillstyrkte ¹⁾ Stadsfullmäktige på utskottets förslag ²⁾: rätt att utmi-
nutera bränvin åt 1:o) Helsingfors Utskänkningsaktiebolag: a) i gården
N:o 10 vid Fabiansgatan med jungfru Hilma Maria Lindström såsom före-
ståndarinna; b) i N:o 15 vid Andregatan med jungfru Mathilda Josefina
Dahlgren såsom föreståndarinna; c) i N:o 5 vid Glogatan med enkan
Agata Fredrika Renberg såsom föreståndarinna; och åt 2:o) Helsingfors
Utminuterings Aktie Bolag: a) i N:o 18 vid Vestra Henriksgatan med
handlande enkan Amalia Eklund såsom föreståndarinna; b) i N:o 33 vid
Fredriksgatan med arbetare enkan Olga Agatha Öhman såsom förestånda-
rinna;

Rätt att utminu-
tera andra sprit-
varor än brän-
vin och sprit.

rätt att utminutera andra spritvaror än bränvin och sprit åt Hand-
landen Nikolai Pletschikoff i gården N:o 4 vid Södra Esplanadgatan;
Handlanden Otto Berndt Hildén i N:o 10 vid Fabiansgatan; Firman Hjelt
& Lindgren genom innehafvaren af firman, handlandene Anders Wilhelm
Lindgren och Karl August Schugge, Handlande hustrun Lina Viktoria
Relander i N:o 4 vid Wilhelmsgatan; Handlanden Karl Axel Palmroos
i N:o 27 vid Norra Esplanadgatan; Handlanden Klaes Reinhold Rosen-
qvist i N:o 11 vid Alexandersgatan; Sjökaptsenkan Hilda Augusta Kohl-
man i N:o 15 vid Fredsgatan; Handlanden Walfrid Alfons Ahlfors i N:o
12 vid Kyrkogatan; Firman Luther & Rudolph genom innehafvaren af
firman, handlande enkan Antonie Rudolph, i N:o 21 vid Norra Esplanad-
gatan; Firman Bröder Popoff genom innehafvaren af firman, handlanden
Wassili Popoff och handlande enkan Maria Popoff, med den förre såsom
föreståndare, i N:o 1 vid Glogatan; Handlande enkan Augusta Nikander
i N:o 11 vid Mikaelsgatan; Aktiebolaget Axel Pihlgrén, med kontoristen
Johan Emil Pihlgrén såsom föreståndare, i N:o 12 vid Fabiansgatan;
Aktiebolaget J. H. Wickel i N:o 32 vid Alexandersgatan; Handlanden
Carl Kristian Bergroth i N:o 29 vid Fabiansgatan; Firman J. C. Mæx-
montan, Ernst Nyberg & C:o genom innehafvaren af firman, handlanden
Ernst Albert Nyberg; Firman A. W. Eklund & C:o med handlanden

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 7. -- ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 8.

Anders Werner Eklund såsom föreståndare, i N:o 19 vid Skilnadsgatan; Handlanden Johan Fredrik Sjöberg i N:o 8 vid Lilla Robertsgatan; Handlanden August Ferdinand Hagelberg i N:o 8 vid Lilla Robertsgatan; Handlanden Gustaf Robert Holmqvist i N:o 9 vid Andrégatan; Handlande-
 deenkan Henriette Fredrika Wilhelmina Sjöblom i N:o 46 vid Alexanders-
 gatan; Firman Albin Jansson & C:o genom innehafvaren af firman, hand-
 landen Johan Fredrik Albin Jansson, i N:o 13 vid Eriksgatan; Handlan-
 den Nikolai August Turdén i N:o 50 vid Alexandersgatan; Handlande-
 enkan Mathilda Hirvonen i N:o 18 vid Vestra Henriksgatan; Handlanden
 Otto Rohde i N:o 50 vid Alexandersgatan; Handlanden Edvard Wilhelm
 Ekberg i N:o 52 vid Alexandersgatan; beträffande firmorna Hjelt & Lind-
 gren och J. C. Mæxmontan att dessa förlägga sina försäljningsställen
 inom det för ändamålet godkända, och icke såsom ansökts å resp. N:o 17
 och 21 vid Unionsgatan;

rätt att utskänka brännvin och andra spritdrycker: a) i sammanhang Rätt att utskän-
 med värdshusrörelse åt Restauratören Axel Karl Frithiof Gummesson i ka brännvin och
 N:o 29 vid Norra Esplanadgatan, hotell Kämp; Handlandehustrun Kri- i andra spritdrye-
 stina Sofia Josefina Himberg i N:o 9 vid Riddaregatan; Restauratören ker.
 Gustaf Axel Wickström i Kaisaniemi park och å Studentkuset; Aktiebo-
 laget Hotel Fennia i N:o 21 vid Mikaelsgatan, med restauratören Otto
 Emil Tång såsom föreståndare; Restauratörsenkan Katarina Charlotta
 Ahlfors i N:o 10 vid Regeringsgatan; Restauratören Nils Håkansson i
 N:o 14 vid Kyrkogatan; Restauratrisen Johanna Charlotta Maexmontan-
 Knief i Societetshuset och Brunns huset samt dertill hörande ölpaviljong;
 Restauratören Josef Wolontis i Esplanadkapellet; Restauratören Gustaf
 Alexander Westerlund i N:o 12 vid Alexandersgatan; Restauratören John
 Osolin i Kleinehs hotell; Restauratören John Battista Catani i N:o 31
 vid Norra Esplanadgatan; Restauratören Nikolai Nikolajeff i N:o 29 vid
 Fabiansgatan; Restauratrisen Gustava Wilhelmina Garbatoff i N:o 16 vid
 Eriksgatan; Helsingfors Utskänkningsaktiebolag: a) i N:o 34 vid Fredriks-
 gatan, med sadelmakareenkan Emilia Lovisa Wäänänen såsom förestån-
 darinna; b) i N:o 3 vid Georgsgatan, med snickarehustrun Anna Simolin
 såsom föreståndarinna; c) i N:o 25 vid Fredriksgatan, med restauratör-
 hustrun Amalia Gustava Edberg såsom föreståndarinna; d) å Högholmen;
 Restauratören Carl Söderström i N:o 10 vid Stora Robertsgatan; Restau-
 ratören Gustaf Adolf Lindström i N:o 10 vid Annegatan; Restauratrisen
 Helena Nyström i N:o 13 vid Stora Robertsgatan; Restauratören Karl
 Emil Edberg i N:o 10 vid Georgsgatan; Restauratören Johan Alfred

Claësson i N:o 6 vid Boulevardsgatan; Restauratören Rudolf Piehl i N:ris 15 & 17 vid Skilnadsgatan; Restauratrisen Sofia Mathilda Sihvola i N:o 13 vid Nylandsgatan; Restauratören Karl Frans Wilhelm König i N:o 4 vid Mikaelsgatan; Firman Nymark & Stavenow i N:o 37 vid Norra Esplanadgatan, med konditorerne Lars Harald Frithiof Nymark och Oskar Custaf Friedrich Stavenow såsom föreståndare; Restauratrisen Hanna Katrina Tukiainen i N:o 21 vid Annegatan; Direktionen för Alexandersteatern i sagda teater, med restauratören Sergej Nikolajeff såsom föreståndare; Helsingfors Frivilliga Brandkår i kårens hus, med restauratören Adolf Fredrik Törnberg såsom föreståndare; Restauratören Johan Gustaf Haglund i N:o 8 vid Glogatan, Nya hotellet; Restauratören Henrik Viktor Nordlin i N:o 7 vid Brunnsgatan, Jernvägshotellet; Konditorn Gustaf Adolf Emanuel Nordin i N:o 4 vid Vestra Henriksgatan; Restauratrisen Selma Adolfina Rolle i N:o 3 vid Andrégatan; Suomalaisen Teatterihuoneen Osakeyhtiö i Finska teatern, med restauratören Alexander Laine såsom föreståndare; Restauratören Wassili Noschis å Alphyddan; Nya teaterhusaktiebolaget å Operakällaren, med restauratören Frans Oskar Pettersson såsom föreståndare;

b) icke i sammanhang med värdshusrörelse, utan å samlingsställen för enskilda föreningar och klubbar, åt Sällskapet M. M. i gården N:o 12 vid Alexandersgatan, med restauratören Gustaf Alexander Westerlund såsom föreståndare; Nyländska jaktklubben i dess paviljong å Blekholmsgrundet; Polyteknikernas förening i N:o 29 vid Andrégatan, med skräddarmästarehustrun Anna Lovisa Sjöholm såsom föreståndarinna; Helsingfors Handelsbiträdeförening i N:o 7 vid Norra Esplanadgatan; Suomalainen Luku- ja koversationi klubi i N:o 42 vid Alexandersgatan, med källarmästarehustrun Sofia Jonsson såsom föreståndarinna; Suomen liikemiesyhdistys, Suomalainen Sivistysseura, Helsingin Kauppiaitten yhdistys och Helsingin Polkupyöräseura gemensamt i N:o 9 vid Vilhelmsgatan, med restauratören Kaarle Oskar Salo såsom föreståndare; Osakeyhtiö N. S. K. i N:o 18 vid Södra Esplanadgatan, med restauratören Kaarle Oskar Salo såsom föreståndare; Helsingfors Segelsällskap å Skifferholmen, med fiskaren Johan Viktor Nyholm såsom föreståndare; Jernvägsmannaföreningen i N:o 8 vid Brunnsgatan, med enkan Vendla Gustava Simonsson såsom föreståndarinna; Föreningen Arbetets vänner i N:o 26 vid Annegatan; Svenska klubben i Helsingfors i N:o 6 vid Vestra Henriksgatan, med restauratrisen Carolina Wilhelmina Jürgens såsom föreståndarinna; samt

rätt jemväl till partihandel med bränvin och sprit åt Handlande-
kan Mathilda Hirvonen och Handlanden Bror Karl Oskar Lindgrén.

Rätt till parti-
handel med
bränvin och
sprit.

På senare inkomna ansökningar till rätt att utskänka spritdrycker, förordade Stadsfullmäktige på specialutskottets förord denna rättighet i följande fall: åt restauratören Gustaf Westerlund ¹⁾ å Ständerhuset och Riddarhuset; åt fru Anna Efimoff ²⁾ i ridinstitutets lokal å Broholmen under den tid cirkusföreställningar fortgå; åt restauratören Sigfrid Nyberg ³⁾; åt värdshusidkerskan Hilda Katarina Lindholm ⁴⁾; åt restauratrisen Sofia Charlotta Wänttinen ⁵⁾; åt Handelsgillet i Helsingfors ⁶⁾; åt konsuln G. Sundman ⁷⁾ åt restauratörsenkan Amanda Karolina Torniainen ⁸⁾; samt för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag i gården N:o 10 vid Annegatan ⁹⁾.

Utskänkning af
spritdrycker.

I öfverensstämmelse med Poliskammarens yttrande beslöto ¹⁰⁾ Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till nio särskilda ansökningar om rätt till partihandel med spritdrycker.

Partihandel
med spritdryc-
ker.

Rörande rätt till försäljningen af öl och andra maltdrycker samt viner och svagare rusdrycker behandlades af Stadsfullmäktige under året 120 särskilda ansökningar om rätt till maltdrycks försäljning och 41 ansökningar om rätt att försälja viner och dermed likställda drycker och afgafs dervid efter ärendenas beredning af vederbörande utskott i de flesta fall tillstyrkande eller afböjande yttrande i öfverensstämmelse med Polismästarens förslag.

Rätt till försälj-
ning af malt-
drycker samt
viner och andra
svagare rus-
drycker.

Vid föredragning af Magistratens skrifvelse af den 5 Maj i anledning af handlanden Sergej Nikolajeffs ansökan om rätt att utöfva auktionsförrättareyrket härstädes, beslöto ¹¹⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag förordade bifall till ansökningen.

Auktionsförrät-
tarerättighet.

Med föranledande af Guvernörens i länet remisser med restauratören G. A. Westerlunds, S. Nybergs och restauratrisen Johanna Himbergs ansökan om tillstånd att hålla biljarder beslöto ¹²⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag anmäla, det Fullmäktige icke hade något att emot ansökningarna erinra.

Rätt att hålla
biljard.

¹⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 11 april § 19. — ³⁾ D:o d:o den 9 maj § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 12 juni § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 sept. § 13. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 sept. § 17. — ⁷⁾ D:o d:o den 18 sept. § 18. — ⁸⁾ D:o d:o den 18 sept. § 19. — ⁹⁾ D:o d:o den 18 sept. § 44. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 11 april § 6, den 7 juni §§ 31 o. 32 och den 11 dec. § 4. — ¹¹⁾ D:o d:o den 7 juni § 14. — ¹²⁾ D:o d:o den 11 april § 7, den 12 juni § 9 och 21 dec. § 6.

- Rätt att besitta fastighet. I anledning af Guvernörens i länet remiss med Svenska undersåtar-
nes James Lindgrens och Mary Lindgrens ansökan om rätt att besitta
fastighet i denna stad, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskot-
tets förslag förorda bifall till ansökningen.
- Inrättande af ett nytt apotek i Sörnäs. Med föranledande af Guvernörens i länet remiss i af Medisinalstyrel-
sen väckt fråga om inrättande att ett nytt apotek inom stadens afhysta
område, hade Stadsfullmäktige infordrat ²⁾ Helsovårdsnämndens utlåtande
i ärendet, i hvilket utlåtande Nämnden på af Medisinalstyrelsen framhållna
skäl anser inrättandet af ett nytt apotek i Sörnäs stadsdel af behovet
påkalladt, men platsen för detsamma ej böra väljas närmare den egent-
liga staden än å villaområde N:o 16 Ås eller N:o 23 Hörneberg invid
Östra chausséen, och beslöto ³⁾ Fullmäktige på Beredningsutskottets för-
slag afgifva sitt yttrande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Helso-
vårdsnämndens framställning.
- Rätt till droge-
rihandel. Vid föredragning af Guvernörens i länet remiss i anledning af Fab-
riksaktiebolaget Strix' ansökan om rätt att idka drogerihandel i staden
beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag förorda bifall
till ansökningen.
- Ansökan om
finsk medbor-
garerätt och nä-
ringsrätt. Uti 5 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medbor-
garerätt ⁵⁾ åt utländningar och uti 43 fall tillstånd till bedrifvande af
af handel eller annan näring ⁶⁾.
- Stadsfullmäk-
tige under året. Stadsfullmäktige under året voro: öfversten K. Antell (ordförande), öf-
verdirektören A. Gripenberg, magister U. Kurtén, medicinedoktorn A. Holm-
berg, igeniören C. E. Holmberg, handlanden H. J. Schildt, referendariesekre-
teraren F. Stjernvall, handlanden P. Sinebrychoff, medicinedoktorn O. Eng-
ström, handlanden M. Hallberg, magistern E. Nordström, referendariesek-
reteraren J. L. Snellman, bankdirektören E. Schybergson, medicinlicen-
tiaten E. Juslin, lektorn E. Lagerblad, plåtslagaremästarn G. W. Sohlberg,
assessorn T. J. Boisman, bankdirektören C. Cronstedt, filosofiedoktorn
A. Ramsay, protokollssekreteraren A. Aminoff, medicinedoktorn O. Heikel,
fabrikanten R. Heimberger, hofrättsassessorn Th. Homén, arkitekten N.
Lindberg, referendariesekreteraren J. A. Nordman, bankdirektören A. Norr-

¹⁾ Stfs prot. den 14 febr. § 2. — ²⁾ D:o d:o den 11 april § 20. — ³⁾ D:o d:o den 9 maj § 29. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 juni § 33. — ⁵⁾ D:o d:o den 9 maj § 1, den 18 sept. §§ 10, 11, den 30 okt. § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 14 febr. § 3, den 11 april §§ 27, 30, den 9 maj §§ 2, 3 o. 28, den 7 juni §§ 4, 5, 6, 7, 8 o. 9, den 18 sept. §§ 4, 8 o. 9, den 30 okt. §§ 3, 4 o. 8, den 20 nov. §§ 1, 2, 3, 4, 5 o. 6, den 11 dec. §§ 2 o. 3, den 21 dec. §§ 2, 3 o. 4.

mén (viceordf.), professorn G. Nyström, senatskamreraren R. Erenius, typografen A. E. Tötterman, maskiningeniören K. Söderman, filosofiekandidaten M. Holmberg, magistern A. R. Frenckell, arkitekten W. Aspelin, sakföraren F. Jansson, handlanden A. Lundqvist, konsuln K. Stockmann, vicehäradshöfdingen R. F. von Willebrand, pastorn E. Murén, bankdirektören L. v. Pfaler, handlanden O. Kjällmanson, stenhuggaren K. V. Bergman, ingeniören G. Zitting, konsuln L. Krogius, handlanden A. Palmroos, handlanden J. Tallberg, medicinedoktorn A. af Forselles, filos. doktor G. Borenius och hofrådet W. Westzyntius.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 18 gånger, deribland 2 gånger i förstärkt antal. Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 372 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 331.

Stadsfullmäktiges sammanträden, protokoll och bref.